

**IZVJEŠTAJ O RADU
ZENIČKE RAZVOJNE AGENCIJE ZEDA d.o.o.
ZA 2020. GODINU**

Mart 2021.

SADRŽAJ

1. Društvo – osnovni podaci o društvu	3.
1.1. Osnovni podaci o društvu	3.
1.2. Predmet poslovanja društva	3.
1.3. O Zeničkoj razvojnoj agenciji ZEDA d.o.o.	4.
1.4. Organizacija društva	4.
1.5. Ljudski resursi i zaposlenici u Agenciji	4.
1.6. Nadzorni odbor Agencije	5.
2. Rezime poslovanja i aktivnosti Agencije ZEDA u 2020. godini	6.
3. Strateška usklađenost rada Agencije u 2020. godini	8.
4. Podrška poduzetništvu	11.
4.1. Poduzetnička infrastruktura	8.
4.1.1. Poslovna zona Zenica 1	11.
4.2. BIZ - Biznis inkubator Zenica	15.
4.2.1. BIZ – Opšti inkubator za proizvodne djelatnosti	15.
4.2.2. BIZ – TechnoPark Zenica	17.
5. Aktivnosti Laboratorije LIND u 2020. godini	20.
6. Pregled događaja i edukacija koje je organizovala Agencija ZEDA u ICC u 2020.g.	23.
6.1. Edukacioni programi – kursevi, obuke, treninzi	23.
6.2. Organizacija različitih događaja, susreta	24.
7. Upravljanje projektima	26.
8. Novi projekti - Aplicirani projekti na javne pozive u 2020. godine	36.
9. Promotivne aktivnosti - vidljivost Agencije ZEDA u 2020. godini	37.
10. Finansijski izvještaj za period od 01.01.2020. do 31.12.2020.	40.
10.1. BILANS USPJEHA za period od 01.01. do 31.12.2020. godine	40.
10.1.1. Prihodi	40.
10.1.2. Rashodi	41.
10.2. BILANS STANJA za period od 01.01. do 31.12.2020. godine	44.
10.3. Analiza struktura sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2020. godine	44.
10.3.1. Stalna sredstva	44.
10.3.2. Tekuća (obrotna) sredstva	47.
10.3.3. Kratkoročna potraživanja i plasmani	47.
10.3.4. Kapital	47.
10.3.5. Obaveze (zaduženost)	47.
10.4. Pokazatelji analize finansijskih izvještaja	48.
10.5. Realizacija Plana investicija u 2020. godini	49.
10.6. Realizovane nabavke tokom 2020. godine	50.
11. Ukupna ocjena poslovanja u 2020. godini	51.

1. DRUŠTVO

1.1. Osnovni podaci o društvu

Naziv društva: Zenička razvojna agencija ZEDA D.O.O.

Datum osnivanja: 04.05.2004. godine

Adresa sjedišta: Poslovna zona Zenica 1, Zmaja od Bosne bb; Zgrada Technoparka, 72000, Zenica, Bosna i Hercegovina

- Tel: +387 32 449-410
Fax: +387 32 449-415
- Email: info@zeda.ba
- Web stranica: www.zeda.ba
- ID broj: 4218419860000
- PDV broj: 218419860000
- Naziv djelatnosti prema kalsifikaciji djelatnosti: Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem
- Šifra djelatnosti po KD BiH 2010: 70.22

Osnivači društva i osnovni kapital

- Osnovni kapital Društva iznosi 10.000,00 KM.
- Osnivač Društva s navedenim upisanim kapitalom u 2004. godini u iznosu od 10.000,00 KM je Općina Zenica.

Predstavljanje i vođenje društva:

- Društvo vodi i predstavlja Uprava društva, koju čini jedan član, Pašalić Senad, diplomirani inženjer mašinstva, direktor, koji Društvo zastupa, na osnovu Rješenja Gradonačelnika Grada Zenice o imenovanju direktora Zeničke razvojne agencije ZEDA d.o.o. Zenica, broj 02-34-9465/17 od 7.7.2017. godine.

1.2. Predmet poslovanja društva

Društvo je osnovano se s ciljem da bude kreator, nosilac, koordinator promotor razvojnih aktivnosti na području grada Zenice. Pored Registracijom definisanih djelatnosti unutar osnovne KD šifre Društvo obavlja i sljedeće djelatnosti:

- Uspostavljanje saradnje s inostranim finansijskim ustanovama za podršku razvoja poduzetništva baziranog na savremenim tehnologijama.
- Pružanje tehničke i konsultativne pomoći u cilju učešća u programima međunarodne i međuregionalne saradnje, koji su usmjereni na tehnološki razvoj i razvoj inovativnog poduzetništva.
- Pružanje usluga ispitivanja sigurnosti proizvoda.
- Podrška razvoju proizvoda koji su osnova za dalji razvoj kompanija u cilju podizanja njihove konkurentnosti.
- Podrška poslovnoj saradnji, razvoju inovativnog rada, transferu tehnologija i komercijalizaciji rezultata istraživanja.
- Podrška preduzećima koja razvijaju proizvodnju inovativnih proizvoda, unapređuju timski rad i stvaraju uslove za kreativni rad svojih radnika.
- Pomoć mikro, malim i srednjim preduzećima u prihvatanju i provedbi principa održivog razvoja kroz zaštitu okoline, tradicijskih, kulturoloških i prirodnih vrijednosti.
- Promocija principa energetske i energijske efikasnosti.
- Pomoć preduzećima u primjeni principa energijske efikasnost.
- Pružanje stručne pomoći postojećim i novoformiranim preduzećima kao i investitorima u provođenju administrativnih postupaka pred organima Gradske uprave.

Prilikom obavljanja naprijed navedenih djelatnosti Društvo polazi od sljedećih principa:

- Stalno djelovanje prema višim institucijama vlasti i inostranim organizacijama koje podržavaju privredni razvoj države BiH u cilju efikasnijeg usmjeravanje finansijskih sredstava u rješavanju razvojnih prioriteta određenih Strategijom razvoja Grada Zenice.
- Planska promocija poduzetništva i davanje podrške fomiranju i razvoju mikro, malih i srednjih preduzeća, radi otvaranja novih radnih mjesta i poboljšanja poslovnog ambijenta grada Zenice i regije.
- Implementacija Strategije razvoja Grada Zenice.

Prilikom obavljanja naprijed navedenih djelatnosti Društvo će polaziti od sljedećih principa:

- Stalno djelovanje prema višim institucijama vlasti i inostranim organizacijama koje podržavaju privredni razvoj države BiH u cilju efikasnijeg usmjeravanje finansijskih sredstava u rješavanju razvojnih prioriteta određenih Strategijom razvoja Grada Zenice.
- Planska promocija poduzetništva i davanje podrške fomiranju i razvoju mikro, malih i srednjih preduzeća, radi otvaranja novih radnih mjesta i poboljšanja poslovnog ambijenta Grada Zenice i regije.
- Implementacija Strategije razvoja Grada Zenice.

1.3. O Zeničkoj razvojnoj agenciji ZEDA d.o.o.

Primarni cilj Agencije jeste ekonomski razvoj, pomoć razvoju lokalnih MSP, dizajniranje i implementacija projekata koji će unaprijediti zapošljavanje i samozapošljavanje, podizanje konkurentne sposobnosti zeničkih MSP ali i radne snage, te u saradnji sa Gradom Zenicom, Službom za privredu i upravljanje razvojem, doprinijeti kreiranju povoljnijeg ambijenta za razvoj poduzetništva i razvoja lokalne zajednice.

VIZIJA

Agencija ZEDA, instrument Grada Zenice za stvaranje sredine mladih poduzetnika, konkurentne radne snage i dinamičnog poslovnog okruženja.

MISIJA

Stvaranje uslova za razvoj dinamičnog poslovnog okruženja, razvoj poduzetničke infrastrukture objedinjavanjem i usmjeravanjem materijalnih, ljudskih i finansijskih resursa, u cilju povećanja zaposlenosti, unapređenja životnog standarda i privlačenja domaćih i stranih investitora. Osnovani smo s ciljem ekonomskog razvoja, pomoći razvoju MSP i kreiranju povoljnog ambijenta u svrhu razvoja zajednice i regije.

1.4. Organizacija društva

Tokom 2020. godine nije se mijenjala organizaciona struktura Zeničke razvojne Agencije ZEDA tako da je ona ostala organizovana kroz sljedeće organizacione jedinice – sektore:

1. Sektor za opće poslove i tehničku podršku
2. Sektor razvoja poduzetničke infrastrukture
 - 2.1. Odjel Tehnološki Park (TechnoPark Zenica), ICC, Poslovni inkubator (Biznis inkubator Zenica) i Energetska efikasnost
 - 2.2. Odjel Laboratorija LIND
3. Sektor za podršku razvoju MSP i podršku investitorima
 - 3.1. Odjel za analizu, istraživanje i razvoj i strateško planiranje
 - 3.2. Odjel Centar za podršku biznisu i investitorima

1.5. Ljudski resursi i zaposlenici u Agenciji

Tokom 2020. u Agenciji bilo je 13 stalno uposlenih (10 VSS, 2 SSS i 1 NK uposlenik) i 4 volontera/pripravnika u okviru programa sticanja Prvog radnog iskustva. Svi projekti i aktivnosti predstavljeni u ovom Izvještaju su rezultat rada svih 13 stalno uposlenih u Agenciji i dvoje volontera.

Tabela 1. Spisak stalno zaposlenih sa stručnom spremom i pozicijama 2020. godina

R.Br.	Ime i prezime zaposlenika	Radno mjesto	Stručna sprema
1.	Senad Pašalić	Direktor	VSS diplomirani inženjer mašinstva
2.	Fatima Alijagić	Šef službe za opće poslove i tehničku podršku	VSS diplomirani ekonomista
3.	Aida Pašalić – Uzunović	Rukovodilac ekonomskih poslova i analitike razvoja projekata, menadžment projekata	VSS diplomirani ekonomista
4.	Amir Kubat*	Rukovodilac Sektora za razvoj poduzetničke infrastrukture i EE	VSS diplomirani inženjer mašinstva
5.	Sanel Ibrić	Šef Odjela za Poslovne zone, TechnoPark, Biznis inkubator–BIZ, EE	VSS diplomirani inženjer mašinstva
6.	Emir Čaplja	IT administrator i WEB dizajner	SSS (apsolvent na Mašinskom fakultetu)
7.	Ajna Dedić	Stručni saradnik/menadžer za marketing i programe edukacije	Mr. komunikologije
8.	Mirza Sikirić	Rukovodilac Sektora za podršku razvoju MSP i podršku investitorima	VSS diplomirani ekonomista
9.	Alma Bečirović	Koordinator/Projekt menadžer –Odjela za analizu, istraživanje i razvoj	VSS diplomirani inženjer metalurgije
10.	Ejla Kobilica	Stručni saradnik za administrativno-pravne poslove i podršku poduzetnicima	VSS diplomirani pravnik
11.	Velida Abazović	Analitičar	VSS diplomirani pravnik
12.	Mufid Kadušić	Domar	SSS elektromehaničar za EE postrojenja i uređaje (V stepen-specijalist)
13.	Aščerić Mensura	Spremačica	NK

Napomena!

* Sa 31.11. 2020. Amir Kubat je sporazumno raskinuo Ugovor o radu sa Agencijom.

1.6. Nadzorni odbor Agencije

Nadzorni odbor Zeničke razvojne Agencije ZEDA d.o.o. čine:

- Predsjednik Bojan Bošnjak,
- Članovi: Davor Sušić i Samira Rustempašić - Spahić.

Tokom izvještajnog perioda 2020. godine, održano je šest (6) redovnih sjednica Nadzornog odbora Agencije ZEDA d.o.o. Zenica na kojima je razmatrano poslovanje Agencije, organizacija, oblast djelovanja Agencije, projekti Agencije, planovi rada za naredni period, te ostala tekuća pitanja. Gore navedene sjednice održane su sa sljedećim dnevnim redom:

➤ 15. redovna sjednica Nadzornog odbora Agencije ZEDA d.o.o. Zenica - Dnevni red:

1. Usvajanje Izvještaja o radu Agencije ZEDA od strane NO
 - a) Usvajanje Bilansa stanja
 - b) Usvajanje Bilansa uspjeha
 - c) Revizorski izvještaj
2. Razno.

➤ 16. redovna sjednica Nadzornog odbora Agencije ZEDA d.o.o. Zenica - Dnevni red:

1. Usvajanje Zapisnika sa XV sjednice NO
2. Izvještaj o radu Nadzornog odbora Zeničke razvojne agencije ZEDA d.o.o. za 2019. godinu
3. Aktuelne teme u Agenciji ZEDA
4. Razno.

➤ 17. redovna sjednica Nadzornog odbora Agencije ZEDA d.o.o. Zenica - Dnevni red:

1. Usvajanje Zapisnika sa XVI sjednice NO
2. Informacija o radu Zeničke razvojne agencije ZEDA d.o.o. za 2019. godinu
3. Razno.

➤ 18. redovna sjednica Nadzornog odbora Agencije ZEDA d.o.o. Zenica - Dnevni red:

1. Usvajanje Zapisnika sa XVII sjednice NO
2. Informacija o radu Zeničke razvojne agencije ZEDA d.o.o. za juni-septembar 2020. godine
3. Razno.

➤ **19. redovna sjednica Nadzornog odbora Agencije ZEDA d.o.o. Zenica - Dnevni red:**

1. Usvajanje zapisnika sa prethodne sjednice.
2. Informacija o radu Zeničke razvojne agencije ZEDA d.o.o.
3. Razno.

➤ **20. redovna sjednica Nadzornog odbora Agencije ZEDA d.o.o. Zenica - Dnevni red:**

1. Usvajanje zapisnika sa prethodne sjednice.
2. Informacija o finansijskom stanju Agencije za period januar – septembar 2020. godine.
3. Informacija o radu Zeničke razvojne agencije ZEDA d.o.o.
4. Nacrt Plana rada Agencije ZEDA za 2021. godinu.
5. Razno.

2. Rezime poslovanja i aktivnosti Agencije ZEDA u 2020. godini

Uprkos svim poteškoćama tokom 2020. godine iako smo tokom cijele godine bili u stanju neizvjesnosti i latentne prijetnje, ipak, urađeno je mnogo toga i radili smo punim kapacitetom kako bi dali svoj doprinos zajednici i ispunili misiju zbog koje smo osnovani. Ovu 2020. godinu Agencija ZEDA će pamtiti po jednom od najvećih projekata koji je dobila do sada, po nekoliko novih projekata, nikako manje značajnih čiju je realizaciju započela, po nekoliko implementiranih projekata, po nekoliko edukacija održanih u specijalnim uslovima prilagođenim higijensko-epidemiološkoj situaciji, po mnogo webinaru.

U poslovanju tokom 2020. godine, Agencija se rukovodila razvojnom komponentom (projekti i investicije), investiranjem u znanje i vještine zaposlenih u Agenciji, racionalnim poslovanjem, te ostvarenjem pozitivnog finansijskog rezultata na kraju godine. Svojim aktivnostima tokom 2020. godine dali smo značajan doprinos u:

- Dizajniranju, razvoju i implementaciji projekata u skladu s aktuelnom Strategijom razvoja grada Zenice.
- Jačanju pozicije Agencije na svim nivoima kroz aktivno partnerstvo i saradnju sa osnivačem ali drugim zainteresovanim stranama.

Danas je Agencija ZEDA cijenjen partner svim inostranim i domaćim institucijama koje su u nama prepoznale kompetentnog i pouzdanog partnera u realizaciji različitih projekata i aktivnosti, sa uvijek novim idejama i inicijativama. Već godinama nas prati imidž drugačije Agencije, Agencije sa profesionalnim odnosom i spremnošću za saradnju, Agencije koja se svojim djelovanjem i radom razlikuje od ostalih Agencija u BiH pa i šire, a prije svega po veoma konkretnim projektima, aktivnostima i rezultatima.

ZEDA je u saradnji s Gradom Zenicom, Službom za privredu i upravljanje razvojem, nastavila kontinuitet uređenja i razvoja **Poslovne zone Zenica 1.** i tokom godine provodili smo različite aktivnosti za stvaranje što povoljnijih uslova za poslovanje u Zoni, privlačenje novih investitora (razvoja postojećih) i provođenje mjera za unapređenje poslovnog ambijenta. Rezultat tih aktivnosti je činjenica da je ovaj poslovni dio Zenice, na kom posluju danas 104 zenička privredna subjekta sa 1.338 zaposlenih, prepoznat kao veoma povoljna sredina za razvoj poslovanja od strane njenih korisnika ali i svih onih koji svakodnevno dolaze u Zonu i posluje. Zajedno sa **Biznis inkubatorom Zenica (BiZ)** u kojem je trenutno 39 preduzeća sa 152 uposlena, Zona predstavlja mjesto za razvoj malih i srednjih preduzeća kojim upravlja Agencija ZEDA.

Osnovni cilj BiZ-a jeste pomoć pri razvoju lokalne ekonomije i poduzetništva podstičući početnike, MSP, da uz subvencioniranu cijenu stanarine, savjetodavnu pomoć i što manje troškove započnu vlastitu privrednu djelatnost. Da bi doprinijela promociji zeničke privrede i privlačenju investitora, ZEDA je u saradnji s Gradom Zenicom i Udruženjem poslodavaca Zenica prije nekoliko godina otvorila **Business Point Zenica – Centar za poduzetnike i investitore** koji je smješten u Agenciji ZEDA i predstavlja jedinstvenu fizičku i online platformu za jačanje saradnje lokalnih partnera koji djeluju u oblasti lokalnog ekonomskog razvoja. U sklopu ovog Centra uspostavljen je **Show room** namijenjen promociji

zeničke privrede u kojem su brojna zenička preduzeća dostavila/predstavila svoje reprezentativne proizvode ili materijale o uslugama koje pružaju.

Od 2013. godine u okviru Agencije ZEDA djeluje Laboratorija za ispitivanje sigurnosti proizvoda – **LIND** koja je opremljena najsavremenijim mašinama i dodatnom opremom za ispitivanje. LIND je prva i za sada jedina laboratorija u Bosni i Hercegovini koja ispunjava zahtjeve standarda BAS EN ISO/IEC 17025:2018 za mehanička ispitivanja namještaja i opreme za dječija igrališta i igrališne površine. Tokom 2020. godine laboratorija je realizovala najveći broj ispitivanja za domaće proizvođače namještaja od kako postoji, ukupno je realizovano 90 ispitivanja. Ovo je svakako ohrabrujući podatak ne samo za Agenciju, nego i za ekonomiju BiH u cjelosti jer domaći sektor proizvodnje namještaja je u drugoj polovini 2020. godine bilježio možda i najbolje rezultate u proizvodnji i izvozu koje, s obzirom na okolnosti niko možda i nije očekivao u tom momentu. Važno je napomenuti da je ZEDA tokom 2020. godine bila zadužena za ispitivanje i pregled dječijih igrališta u vlasništvu Grada Zenica (19 igrališta), a ispitivanja i pregledi svih igrališta vršeni su u skladu sa zahtjevima Zakona o općoj sigurnosti proizvoda, te serije standarda BAS EN 1176 (-1 do - 11).

Ovo je godina u kojoj je od svog osnivanja (2016. godine) organizovano najmanje (svega 35 događaja) edukativnih i raznih promotivno informativnih događaja u **Impulsnom kreativnom centru** čija je osnovna namjena da bude pokretačka snaga razvoja preduzetništva, a samim tim i startup zajednice u Zenici, te IT sektora, nudeći budućim korisnicima sve pogodnosti modernog coworking prostora. Nažalost sve aktivnosti su iz sigurnosno/zdravstvenih razloga bile svedene na minimum i većina aktivnosti koje su se mogle realizovati online su na taj način i realizovane.

U protekloj 2020. godini, ZEDA je nastavila realizaciju nekoliko ranije započetih projekata poput: projekta „**COSME**“, zatim projekta „**Stvaranje uslova za unapređenje postojećih i razvoj novih usluga LIND laboratorije**“, „Produktivna zelena infrastruktura za postindustrijsku gradsku regeneraciju“ (**proGireg**), „**Budi kreativan i TI!**“).

Usljed svih događanja u vezi pandemije CORONA virusa došlo je do odgađanja realizacije aktivnosti EU sekretarijata od gotovo 12 mjeseci, tako da je u septembru 2020. godine Agencija konačno započela i realizaciju jednog od najvećih projekata od osnivanja 2004. godine, projekat **iNnovaNet** – Inovativna tehnologija za snažnije kompanije i unapređeno poslovno okruženja, zatim i projekta **Digital Design and Manufacturing – DDM** i projekta „**AGORA**“ – zajedno sa Gradom Zenicom, ZEDA u ovom projektu zauzima ulogu partnera. Također smo aplicirali s novim projektima na nekoliko javnih poziva i za koje očekujemo rezultate. Inače, tokom 2020. godine gotovo da nije bilo javnih poziva za dostavljanje novih projekata, a što je uzrokovano zbivanjima u vezi pandemije ali i činjenicom da je EU u 2020. godini aktivno radila na pripremi Strateškog okvira za period 2021- 2027. godina i da se tek u 2021. godini očekuju novi pozivi za nove projekte.

U okviru podrške i saradnje Njemačkog društva za međunarodnu saradnju (GIZ), ZEDA je nastavila proces digitalizacije i započela proces uvođenja **ERP** sistema u Agenciji, nabavku digitalne opreme za dalji razvoj Show room-a Centra za poduzetnike i investitore.

Planom rada Agencije za 2020. godinu, nastojali smo dati doprinos u unapređenju zapošljavanje, novih investicija, razvoja poduzetništva i lokalne privreda kroz projekte koji pomažu uvođenje novih tehnologija i kreiranje novih radnih mjesta. Dostizanje rezultata unutar ovog cilja realizovalo se kroz:

- Saradnju sa partnerima na kreiranju i implementaciji projekata koji potiču inovativnost i unapređenje digitalizacije u sektoru MSP, s ciljem povećanja zapošljavanja i samozapošljavanja, a time i razvoja konkurentnosti lokalne zajednice i privrede.
- Pružanje podrške investitorima u lokalnu zajednicu.
- Kontinuitet rada Biznis inkubatora Zenica i TechnoParka Zenica u svrhu poticanja start-up projekata i samozapošljavanja.
- Poseban fokus u radu Agencije, kao i predhodnih godina, su projekti zapošljavanja mladih i žena, te unapređenja njihovih znanja i sposobnosti kako bi bili što konkurentniji na tržištu rada.
- Tokom 2020. godine nastojalimo smo i obezbijediti efikasnije i kvalitetnije usluge našim korisnicima kroz nastavak saradnje i koordinacija sa svim akterima na lokalnom i višim nivoima vlasti u cilju unapređenja lokalnog ekonomskog razvoja i poslovnog ambijenta.
- Unapređenje kvaliteta infrastrukture Poslovne zone Zenica 1 za potrebe trenutnih i budućih investitora.
- Razvoj programa koji pomažu unapređenju znanja i vještina ljudskih potencijala u skladu sa potrebama tržišta rada.

- Unapređenje vlastitih kapaciteta i povećanje kvalitete rada i usluga osoblja Agencije ZEDA konstantnim obrazovanjem i edukacijama.

Već odavno Agencija je postala „izvor“ informacija o poslovnim prilikama, Pozivima za dostavljanje projektnih prijedloga kao i mogućnostima uspostave strateških partnerstava za sve subjekte na području grada Zenice. Tome najbolje svjedoči veliki broj objavljenih vijesti putem naše web stranice i društvenih mreža, medija koji nas prate, brojni direktni i indirektni kontakti sa privrednicima i svim zainteresovanim subjektima i pojedincima koji su nam se nebrojeno puta javljali i kontaktirali nas za informaciju, pomoć ili savjet.

Tokom 2020. godine aktivno smo učestvovali u izradi Strategije razvoja za period 2021- 2027. godine Zeničko-dobojskog kantona. Agencija ZEDA je na poziv Kantona aktivno učestvovala u komentarima socio-ekonomske analize rađene za strategiju, prijedlozima i komentarima na ponuđene ciljeve, mjere i projekte. Strategija Kantona usvojena je početkom 2021.godine. U februaru 2020. godine učestvovali smo u izradi godišnjeg izvještaja o implementaciji strategije ZDK koje provodi Stručna služba za razvoj i međunarodne projekte ZDK.

Tokom 2020. godine aktivno smo kao koordinator radili na izradi strategije razvoja MSP preduzeća Grada Zenice za period 2021-2027., zatim na jačanju lokalne, regionalne i međunarodne saradnje i kapaciteta za korištenje sredstava EU fondova ali i drugih donatorskih institucija (USAID, SIDA, GIZ, UNDP ...) kao i na koordinaciji svih zainteresovanih sudionika u procesu planiranja i realizacije politike razvoja ljudskih potencijala na području grada Zenice.

U martu 2020. godine u saradnji sa Službom za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti realizovana je jednodnevna obuka za pripadnike boračke populacije za pisanje projektnih prijedloga po javnim konkursima. Obuka je organizovana u Velikoj sali Grada Zenice gdje su polaznicima prezentovali osnovni principi pisanja projekata.

Također smo uspješno podnijeli završni Izvještaj o implementaciji projekta unapređenja infrastrukture Biznis inkubatora i TechnoParka finansiranog od strane Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta i sufinansiranog od strane Grada Zenice. Projekat koji je bio odobren od strane Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta imao je za cilj unapređenje infrastrukture Biznis inkubatora i TechnoParka, stvaranje adekvatnih uslova za korisnike Zone, BIZ-a i TP te održavanje kreativnih - edukativnih radionica koje bi imale za cilj promociju malog poduzetništva. Projektom je bilo predviđeno obnavljanje dotrajalih mokrih čvorova u objektu Inkubatora, uspostavljanje sistema videonadzora, izrada biciklističkog stajališta i pristupne rampe za invalidne osobe te troškovi kreativnih radionica. Projekat je završen u februaru 2020. te je u martu 2020. Ministarstvu pripremljen i podnesen izvještaj o provedenim aktivnostima koji je prihvaćen.

U julu 2020. godine Projekat FORESDA koji je završen 2019. godine bio je predmet eksterne revizije od strane EU, a reviziju je provodila mađarska revizijska kuća AESA Magyarorszá Kft./AESA Hungary Ltd. preko revizijske kuće ECOVIS d.o.o.iz Sarajeva. Nakon provjere dokumentacije Agencija je dobila pozitivnu revizijsku ocjenu za projekat.

U periodu od 01.01.2020. do 31.12.2020. godine održano je ukupno 14 sastanaka Komisije za prijem korisnika u Biznis inkubator i praćenje procesa inkubiranja. Ukupno je razmatran 21 zahtjev od kojih je 20 zahtjeva odobreno te jedan zahtjev odbijen. Na sastancima su razmatrani zahtjevi za ulazak u BIZ, zahtjevi za produženje ugovora ili promjenu prostora, te aktuelna problematika sa kojom se susreće Agencija.

3. Strateška usklađenost rada Agencije u 2020. godini

Kada se aktivnosti Agencije tokom 2020. posmatraju iz ugla njihove strateške usklađenosti onda je potrebno navesti da su prema aktuelnoj Strategiji razvoja Općine (Grada) Zenica 2012-2022. za realizaciju ekonomskog plana razvoja definisani projekti i mjere, koji su grupisani u 14 programa (navedeno na stranicama od 73- 81 Strategije). Tokom 2020. Agencija je nastavila u saradnji sa Službom za privredu i upravljanje razvojem, Odsjekom za LER, da realizuje aktivnosti u skladu s definisanim projektima i mjerama, koji su bili u njenom domenu rada i odgovornosti, a čijom realizacijom će biti ostvareni postavljeni ciljevi ekonomskog razvoja. Plan rada Agencije za 2020. godinu izrađen je u skladu s potrebama Grada te gradskim planskim i strateškim dokumentima. U narednom tekstu dat je skraćeni pregled ostvarenih rezultata koji potvrđuju stratešku usklađenost djelovanja Agencije tokom 2020. godine.

1. Program: Razvoj institucionalne podrške i infrastrukture u cilju razvoja poduzetništva

Mjere:

- Izgradnja i unapređenje kapaciteta Agencije ZEDA i razvoj funkcija Biznis inkubatora Zenica i TechnoParka Zenica
 - o *Redovne aktivnosti i rad ICC tokom 2020. Detalji svih događaja i programa edukacije dati u poglavlju 6.1. Edukacioni programi – kursevi, obuke, treninzi.*
 - o *Kroz rad ICC i Agencije u prostorima TechnoParka inkubirane su tri nova start-up preduzeća iz IT oblasti.*
- Izgradnja/adaptacija namjenskog objekta za smještaj razvojnih institucija.
 - o *Tokom 2020. godine Agencija je kroz nekoliko projekata investirala u saradnji sa Gradom, u unapređenje kapaciteta Biznis inkubatora Zenica, TechnoPark Zenica, Laboratorije LIND i ICC, kao i same Poslovne Zone Zenica 1., a u svrhu unapređenja uslova za rad i podršku poduzetnicima i investitorima. Aktivni partneri u ovim projektima bili su Grad Zenica i Udruženje poslodavaca Zenica – poglavlje 7. Projekti, 8. Novi projekti i poglavlje 10.5. Realizacija plana investicija u 2020.*

2. Program: Investirajte u najboljem poslovnom okruženju u BiH

Mjere:

- Uspostavljanje baze podataka svih privrednih subjekata u gradu Zenici
 - o *Aktivnosti u okviru redovnog rada Centra za podršku poduzetnicima i investitorima, te projekta COSME.*
 - o *Aktivnost je i dio obaveznih radnji u procesu BFC certificiranja ali i njenog daljnog održavanja i osvježavanja s novim podacima.*
- Izrada plana za stvaranje najboljeg lokalnog poslovnog okruženja u BiH
 - o *Aktivnost je kontinuirana u okviru održavanja BFC sertifikata i Agencija istu realizuje u koordinaciji sa Gradom Zenicom, Službom za privredu i upravljanje razvojem. Proces je predvidio ispunjavanje uslova definisanih kroz 10 kriterija koji ustvari predstavljaju plan aktivnosti na kreiranju povoljnijeg poslovnog ambijenta. Kontinuirana aktivnost.*

3. Program: Promocija poduzetničkog duha i stvaranje partnerstva među svim akterima na unapređenju poslovnog ambijenta u Zenici

Mjere:

- Uspostavljanje LEF-a Lokalni ekonomski forum
 - o *Aktivno učešće predstavnika Agencije u radu Privrednog savjeta Grada Zenice, predstavnik Agencije je stalni član Privrednog savjeta.*
- Edukativni i promotivni programi u svrhu podizanja svijesti o poduzetništvu
 - o *Rad Centra za podršku poduzetnicima i investitorima,*
 - o *Aktivnosti Agencije kroz programe i rad ICC-a. – poglavlje 6.1. i 6.2.*
 - o *Projekat „Budi kreativan i ti!“ – poglavlje 7.7.*
 - o *Projekat: „ Digital Design and Manufacturing – DDM “ – poglavlje 7.14.*
- Razvoj ljudskih resursa
 - o *Realizovani programi edukacija u ICC-u, u 2020. u okviru aktivnosti Centra za podršku poduzetnicima i investitorima, kroz programe i projekte Agencije sa start-up ima i poduzetnicima. Poglavlje 6.1.*
 - o *Aktivnosti u okviru projekata:*
 - o *Projekat: “Prvo radno iskustvo - volonteri 2018/2019” – poglavlje 7.1.*
 - o *Projekat: „ Projekat Prvo radno iskustvo – volonteri 2020./2021 “ – poglavlje 7.2.*
 - o *Projekat “COSME” – poglavlje 7.4.*
 - o *Projekat UNDP (MEG) - “Stvaranje uslova za unapređenje postojećih i razvoj novih usluga LIND laboratorije” – poglavlje 7.6.*
 - o *Projekat „Budi kreativan i ti!“ – poglavlje 7.7.*
 - o *Projekat implementacije ERP-a (Enterprise Resource Planning) u Agenciji ZEDA – poglavlje 7.12.*
 - o *Projekat „ Digital Design and Manufacturing – DDM “ – poglavlje 7.14.*

Detaljan pregled aktivnosti koje je Agencija realizovala u 2020. godini nalazi se u nastavku ovog Izvještaja, pri čemu je potrebno istaknuti kao najznačajnije događaje i aktivnosti sljedeće:

- Uspješan nastavak implementacije i saradnje s Gradskom upravom na projektu Prvo radno iskustvo (projektu volontera/pripravnika za 2019./2020. godinu).
- Iniciranje procesa prodaje 10 parcela građevinskog zemljišta u Zoni i njeno otvaranje za nove investicije na osnovu iskazanih potreba i interesa zeničkih privrednih subjekata iz našeg Biznis inkubatora Zenica ali i grada.
- Učešće u procesu recertifikacije BFC sertifikata u Gradskoj upravi, a time i aktivno učešće u unapređenju poslovnog ambijenta u gradu Zenici.
- Aktivno učešće u radu Privrednog savjeta grada Zenice, te jačanju javno-privatnog dijaloga kao mehanizma koji je veoma važan u ukupnom procesu unapređenja poslovnog ambijenata u gradu Zenici.
- Aktivnosti Agencije u svrhu predstavljanja, unapređenja i poticanja investicija u gradu Zenici kao i komunikaciji sa investitorima, kako domaćim tako i inostranim. Ove aktivnosti u punoj mjeri se koordiniraju sa Službom za privredu i upravljanje razvojem; Odsjekom za LER jer je njihov rad u velikoj mjeri orijentisan i fokusiran na investitore i unapređenje ambijenta za investiranje.
- Kontinuitet u radu i aktivnostima na efikasnijem i kvalitetnijem funkcionisanju Biznis inkubatora Zenica i TechnoParka Zenica, nastanak novih start-up firmi, otvaranje novih radnih mjesta, ulazak novih korisnika prostora u BIZ-u i TP Zenica. Tokom 2020. godine ukupno 11 start-up (tada već formiranih) privrednih društava je izašlo iz BIZ-a, a 12 novih start-up preduzeća je ušlo u prostore BIZ-a.
- Tokom 2020. godine bili smo angažovani na ukupno 14 projekata od čega smo uspješno završili implementaciju 5 projekata, zatim nastavili implementaciju na 9 aktuelnih projekata koji će se u većini slučajeva prenijeti i u 2021. godinu. Za agenciju ali i Grad Zenicu svakako je najznačajniji projekat INOVANET - Interreg EU IPA CBC Program prekogranične saradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina – Crna Gora; 2014.-2020. U ovom projektu Agencija ZEDA je vodeći partner u međunarodnom konzorciju partnera. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.338.526,66 EUR od čega dio koji se odnosi na Agenciju iznosi 432.275.00 EUR (367.433.75 EUR IPA sredstva i učešće u sufinansiranju 64.841.25 EUR), a preostali iznos na partnere iz BiH, Republike Hrvatske i Crne Gore.
- Apliciranje na 3 nova projekta od strane različitih donatora, USAID WHAM, GIZ-a te EU. Generalno, tokom 2020. godine gotovo da nije bilo poziva za nove projekte a prije svega je to zbog opće situacije oko pandemije, te preusmjerenja svih fondova za namjene borbe protiv CORONA virusa. Također je i EU intenzivno radila na pripremi programa za period 2021-2027. godina, tako da se javni pozivi očekuju tek u 2021. godini.
- Nastavak saradnje sa privrednicima grada Zenice, a posebno s Udruženjem poslodavaca Zenica naročito kroz projekat COSME s kojim smo u nekoliko projekata aplicirali kao partneri. Nažalost aktivnosti su bile uslovljene aktuelnom situacijom pa je tako veći dio sesija u ovom dijelu COSME programa bio održan on-line putem namjenskih platformi.
- Organizacijom različitih događaja i aktivnosti nastojali smo da nastavimo kontinuitet dešavanja u Agenciji u prostorima ICC. Sve ove aktivnosti bile su shodno situaciji u jednom periodu potpuno zaustavljene, zatim opet uz adekvatne sigurnosne mjere nastavljene, tako da smo i u 2020. uspjeli da organizujemo niz različitih događaja uz prisutvo velikog broja posjetilaca. Tokom 2020. u prostorima Agencije održano je 35 različitih događaja, programa, edukacija s različitim temama s preko 424 posjetioca, od čega je bilo: 20 programa edukacija s različitim stručnim temama na kojima je sudjelovalo 328 polaznika, mladih nezaposlenih lica i poduzetnika, od toga 15 radionica u svrhu poticanja razvoja ženskog poduzetništva, te 15 drugih programa, savjetovanja, organizacije poslovnih susreta s inostranim poduzetnicima ali i predstavnicima domaćih i inostranih institucija, te prezentacija i pomoći kod prijave na različite pozive i konkurse za bespovratna sredstva sa ukupno 196 posjetilaca.
- Nastavljena je veoma kvalitetna i intezivna saradnja i partnerstvo u projektima i različitim aktivnostima s Gradskom upravom, njenim službama, a posebno sa nama nadležnom Službom za privredu i upravljanje razvojem, te odsjekom za LER u svrhu unapređenja poslovnog ambijenta u Gradu, povećanja investicija i zaposlenja. Rezultat te saradnje i podrške od strane Gradske uprave i Službe je i prethodno nevedeni broj uspješno realizovanih projekata i aktivnosti.

- Tokom 2020. godine realizovane su i značajne investicione aktivnosti na prostoru Poslovne Zone Zenica 1, objekata Biznis inkubatora Zenica i zgrade TechnoParka, kako Grada Zenice – putem Službe za privredu i upravljanje razvojem, tako i same Agencije u skladu sa mogućnostima i projektima koji su te aktivnosti mogli podržati.
- Aktivna uloga Agencije kao mjesta na kom se mogu dobiti sve relevantne informacije vezane uz programe lokalnog ekonomskog razvoja, EU fondove ali i pozive drugih donatora. Informacije smo redovno dijelili na našoj internet stranici, društvenim mrežama i putem saopćenja medijima.

O svemu navedenom u narednim poglavljima dato je puno više detalja s konkretnim rezultatima i brojkama.

4. PODRŠKA PODUZETNIŠTVU

U 2020. godini prioritetne aktivnosti Agencije ZEDA u oblasti podrške razvoju poduzetništva bile su usmjerene:

- Kroz rad Biznis Inkubatora i TechnoParka realizovali smo konkretne aktivnosti na pružanju pomoći novim poduzetnicima „start up“. Također i program edukacije za start-up u saradnji sa Gradom Zenicom, – Službom za privredu i upravljanje razvojem.
- Podrška postojećim, registrovanim preduzećima i obrtima,
- Unapređenju rada „Centra za podršku poduzetnicima“ – partneri: Grad Zenica, ZEDA i Udruženje poslodavaca Zenica,
- Redovno informisanje i savjetovanje poduzetnika, obrtnika putem inovirane web stranice Agencije te organizacija različitih događaja u prostorima Agencije.
- U 2020. godini smo putem naše web stranice informisali naše ciljne grupe korisnika o različitim sadržajima koje smo kao Agencija nudili, kao što su: različiti Pozivi domaćih i inostranih institucija za apliciranje na projekte, programi edukacija, zatim različite prezentacije, on-line okupljanja privrednika, on-line susreti i razgovori sa najvišim inostranim i domaćim zvaničnicima na temu unapređenja poslovnog ambijenta, informacije o različitim događajima, sajmovima, programima.
- Pružena tehnička asistencija za više od 140 privrednih subjekata i 35 potencijalnih poduzetnika, u sljedećim područjima: informisanje o tenderima, tehnička pomoć kod prijave na javni poziv, edukacija i savjetovanje kod osnivanja biznisa za pojedince, savjetovanje kod ostvarivanja poticaja za kompaniju i kod aplikacije za kreditna sredstva.
- Organizacija 4 B2B virtualna međunarodna događaja tokom kojih su kompanije iz Zenice imale 31 poslovni sastanak sa inostranim partnerima. Učešće je uzelo 48 klijenata Agencije ZEDA u ova četiri događaja.
- U oktobru 2020. godini, završili smo izvještaj o anketiranju privrednih subjekata iz metalnog i drvnog sektora, kao dva sektora koja imaju trend rasta u Zenici, a ujedno su posebno privlačna i interesantna za EU. Anketa se odnosila na procjenu kapaciteta i potreba MSP u BiH u oblasti digitalizacije. Anketirane su 53 preduzeća iz ova dva sektora te je urađena analiza prikupljenih podataka. Ovaj proces Agencija je realizovala u saradnji sa Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH BiH.
- Redizajniran je i izrađen set informativnih dokumenata i publikacija za potencijalne investitore i sve one koji žele pokrenuti vlastiti biznis i poslovati na području grada Zenice, u okviru redovnih aktivnosti Grada i Agencije, predviđenih kriterijima BFC sertifikacije.
- Realizacija UNDP (MEG) projekta – „Stvaranje uslova za unapređenje postojećih i razvoj novih usluga LIND laboratorije“ - proširenje kapaciteta laboratorije LIND, partneri: Grad Zenica i ZEDA.
- Uspješna implementacija projekta: „Rješenja hortikulturnog uređenja prostora uz granicu Poslovne zone Zenica 1 prema Arcelor Mittalu i GGM-u“, sufinansiranog od strane Fonda za zaštitu okoliša FBiH.

U narednim poglavljima bit će dato nešto više informacija kada su u pitanju aktivnosti u oblasti podrške poduzetništvu i rezultati koje smo ostvarili u 2020. godini.

4.1. Poduzetnička infrastruktura

4.1.1. Poslovna zona Zenica 1

Poslovna zona Zenica 1 je u protekle 3 godine od mjesta za stvaranje uslova za razvoj malih i srednjih preduzeća, postala "grad firmi" u kome trenutno egzistiraju 104 privredna društva koja zapošljavaju 1338 uposlenika. Razvoj Poslovne zone Zenica 1 kao i djelovanje Biznis inkubatora i TechnoParka Zenica, posljednjih godina značajno su doprinijeli pozitivnim trendovima u razvoju zeničke privrede kao i unapređenje samozapošljavanja i zapošljavanja kroz podršku poduzetništvu, posebno START-UP projektima na području grada Zenice.

Zona je svojevremeno zamišljena kao nukleus privrednog razvoja grada Zenice, mjesto na kom će se postepeno kreirati drugačija privredna slika i struktura djelatnosti, konkurentnija na domaćem ali i inostranom tržištu. Primarne djelatnosti privrednih subjekata koji djeluju u Poslovnoj zoni Zenica 1 su proizvodne djelatnosti. Prostor Zone trenutno je popunjen sa ≈ 87% u odnosu na ukupnu korisnu površinu i uz odličnu razvijenost infrastrukture Zone, sav ovaj prostor od cca. 291.450m² stavljen je u funkciju privrednih subjekata i njihovog poslovanja.

U narednoj tabeli dat je pregled svih privrednih subjekata u Zoni, uključujući i prostore Biznis inkubatora Zenica i TechnoParka Zenica kao sastavnih dijelova Poslovne zone Zenica 1, te preduzeća (označena sa *) koja su u proteklom periodu kupila građevinsko zemljište i planiraju u budućnosti razvijati svoje poslovanje unutar Zone.

Tabela 2. Privredni subjekti u Poslovnoj zoni Zenica 1. 2020. godine

RB	Privredni subjekti u zoni	Vrsta proizvoda/ usluge	Broj zaposlenih
1.	A-ELING	Elektroinstalacijski radovi; instalacija i oprema; građevinsko-zanatski radovi na izgradnji i rekonstrukciji objekata;	22
2.	*AES PROMET	Prevoz putnika u saobraćaju	0
3.	*AHSUN	Reciklaža metalnih otpadaka i ostataka; usluge rušenja i demontaže industrijskih objekata, zaštita od korozije (AKZ);	25
4.	*ALMY-TRANSPORT	BETONARA	2
5.	AMA TRADE	Trgovina na veliko proizvodima od stakla i sredstvima za čišćenje;	2
6.	AMER TRANS	Cestovni prijevoz robe; Prijevoz robe u drumskom saobraćaju;	13
7.	AS PRODUCT	Proizvodnja PVC stolarije; ugradnja stolarije;	2
8.	ASE	Nespecijalizirana trgovina na veliko	2
9.	* ASTRA ŠPED	Servis i trgovina auto dijelovima	0
10.	B PANEL	Usluge pripreme za štampu i objavljivanje; Dizajn printanog materijala	2
11.	BANKONTO	Računovodstveni servis;	3
12.	*BEDDO	Nespecijalizirana trgovina na veliko	0
13.	BEGA-KOMERC P.J. A-STEEL	ARMIRAČKE USLUGE	61
14.	BEGANOVIĆ TRANSPORTI	Cestovni prijevoz robe;	11
15.	BLANDUS	Računarsko programiranje	1
16.	BOSANSKA RUDARSKA TEHNIKA	Proizvodnja mašina za rudnike, kamenolome i građevinarstvo;	2
17.	BRAČA KARIĆ	Proizvodnja inox dimovodnih sistema za sve vrste goriva	52
18.	BUBAMARA	Proizvodnja pamučnih dječijih pelena	5
19.	COMMERCE CARE	Računarsko programiranje	6
20.	COOLART	Grafički dizajn, usluge printanja marketinške i promo usluge	2
21.	DECOR	Proizvodnja tendi, kamionskih cerada i slično	2
22.	DES DIZAJN	Proizvodnja namještaja	5
23.	DEVSTETIC	IT PROGRAMIRANJE	2
24.	DIGITAL LABS	IT PROGRAMIRANJE	1
25.	DOMUS ARREDI	Proizvodnja metalnih konstrukcija i dijelova konstrukcija i namještaja	70
26.	DUST COMPANY	Čišćenja zgrada i objekata; čišćenja industrijskih i komunalnih objekata	14
27.	ELEKTROMATIK	Projektovanje električnih mašina i uređaja u oblasti elektroenergetike, automatike	2
28.	ELFIX	Servis bijele tehnike, računara, montaža elektroinstalacija i klima ur.	3
29.	EM WOOD	Proizvodnja pločastog namještaja	5
30.	*EMPRESS	Proizvodnja odjeće; Proizvodnja radne odjeće	0
31.	ENIGMA	Računarsko programiranje	2
32.	EUROTECH INSPECT	Tehničko ispitivanje i zaštita od požara, okoliša, na radu, projektovanje	1
33.	*FEDI	Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i pletarskih materijala	20
34.	FEMA GROUP	Proizvodnja metalnih konstrukcija	11
35.	FEMETALL	Proizvodnja metalnih proizvoda, izrada postrojenja	44
36.	FHM	Proizvodnja metalnih	2
37.	FOUNDRY BIH	Projektovanje industrijskih metalurških postrojenja	3
38.	FUTURE VISION	Grafički studio, izrada reklama, panoa, bilborda	2
39.	GAMA PJ ZENICA	Zaštitarska agencija	5
40.	GAMS	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	13
41.	*GLOVIS	Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova	21

42.	GRAFIT FAME	Proizvodnja elektroničkih komponenata od grafita	2
43.	GRAFORAD	Proizvodnja ambalaže od plastičnih masa; štampanje,	3
44.	GREEN POWER SOLUTION	Projektovanje, energetska efikasnost	3
45.	GREENSOFT	Proizvodnja dječijih pelena, radne odjeće	6
46.	H&H	Dizajni i štampanje promo materijala	2
47.	HAGI	Proizvodnja platnenih edukativnih slikovnica	5
48.	HUMER	Računarsko programiranje; izrada softwarea; wending aparati;	3
49.	INTER-COM	Proizvodnja pločastog namještaja, građevinski radovi,	15
50.	INTERPLASTICA	Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo;	9
51.	ITC	Proizvodnja mašina za poljoprivredu i šumarstvo; visokogradnja;	350
52.	JOMAX	Fasadni i farbarski radovi	2
53.	KOBIĆ	Trgovina motornih vozila na veliko;	5
54.	KONTAX	Agencije za promociju (reklamu i propagandu);	3
55.	KLOKO	Proizvodnja nosiljki za bebe	1
56.	*AUTO SERVIS KUZA	Autoservis	0
57.	KRISTALI MINERALI	Proizvodnja imitacije nakita (bižuterije) i srodnih proizvoda;	3
58.	LAMSAR GLASS	Proizvodnja; oblikovanje i obrada ravnog stakla;	6
59.	LABIRINT	Štamparija	2
60.	LES DIZAJN	Proizvodnja pločastog i masivnog namještaja	2
61.	LEK-K	Računovodstveno-knjigovodstvene usluge	2
62.	LEPIR	Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo;	12
63.	LIJA	Knjigovodstveni-računovodstvene usluge	3
64.	LIMOPRESS	Proizvodnja lima za krov ikuka, za oluke	3
65.	*MAJA GRADNJA	Trgovina građevinskim materijalom	0
66.	MELIGRAFPRINT	Ostalo štampanje; štampanje, d.n.	5
67.	M.M PROGRES	Proizvodnja PVC stolarije	6
68.	MEGA GRADNJA	Gradnja stambenih i nestambenih objekata	40
69.	MEGAPLAST	PROIZVODNJA alu i pvc stolarje	13
70.	NADINEX	Cestovni prijevoz robe; prijevoz robe u drumskom saobraćaju	21
71.	NEW TREND	Usluge digitalnog marketinga, snimanje TV reklama	2
72.	O. M. METALI	Trgovina metalima, izgradnja građevinskih objekata,	16
73.	OPTIMO	Konsalting; marketing; optimizacija; komunikacije ICT; edukacija	2
74.	OBRT GARAN KOV	Prizvodnja kovanih ograda, ostali bravarski radovi	3
75.	PET SERVIS	Trgovina krutim, tečnim i plinovitim gorivima ostacima i otpacima	14
76.	PLAN PLUS	Pripremne djelatnosti u vezi sa štampanjem; posredovanje u trgovini	10
77.	POCO	Proizvodnja pločastog namještaja	6
78.	*PRO TRUCK	Trgovina motornim dijelovima za teretni program vozila	0
79.	*PROMEX-ORIOLIK	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu	0
80.	RM GRADNJA	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada; visokogradnja	24
81.	*RM COMPANY	Proizvodnja radne odjeće	0
82.	RM-LH	Instaliranje i proizvodnja industrijskih mašina i opreme	186
83.	SANEN	Knjigovodstveni servis	3
84.	SAND BAU	Građevinske usluge	15
85.	SKK	ARMIRAČKE USLUGE	20
86.	SPARK SOLUTIONS	Konsultantske usluge iz IT i ekonomije	7
87.	TBG BH P.J. ZENICA	Proizvodnja cementa; gotove betonske smjese	11
88.	*TERMIKA	Proizvodnja ostalih proizvoda od gume	0
89.	*TEHNO METAL	Proizvodnja alu stolarije	0
90.	*TAPAS	Ketering usluge	0
91.	*TIPING	Trgovina	0
92.	TRANZIT ELEKTRO	Trgovina na veliko elektro materijalima;	4
93.	TREASURE	Trgovina na veliko metalima i metalnim proizvodima	17
94.	*UNI TRADE	Servis vozila i prodaja automobilskih dijelova	0
95.	ŽALUZINE STYLE	Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo;	18
96.	ZEBRA LINE	Proizvodnja kuhinjskog i pločastog namještaja;	3
97.	ZEDA	Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem	13
98.	ZENIMATIK	Proizvodnja elektro-ormara za industriju, industrijskih peći na gas i struju	10
99.	ZE-FORGE	Web programiranje i izrada mobilnih aplikacija	2
100.	ZE-STEEL GALVANO	Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala	19
101.	Z-N LIFT	Elektroinstalacijski radovi; postavljanje električnih instalacija i opreme	2
102.	*SELIM BAHADAREVIĆ	Trgovina građevinskim materijalom	0
103.	*MUHADARI BAJRAM	Djelatnost pekarstva, proizvodnja kruha i peciva, proizvoda od brašna	0
104.	*MUHADARI IRFAN	Djelatnost pekarstva, proizvodnja kruha i peciva, proizvoda od brašna	0
UKUPNO:			1.338

Napomena!

Privredni subjekti i fizička lica označena * kupili su u prethodnom periodu zemljište u Poslovnoj Zoni Zenica 1 i neki od njih su još uvijek u fazi pribavljanja potrebne dokumentacije (urbanističke saglasnosti ili građevinske dozvole) kako bi realizovali planirane investicije i zapošljavanje novih radnika. Okolnosti u kojima je prošla cijela 2020. godine gotovo kod svih kupaca zemljišta u Zoni i investitora tokom 2019. i 2020. godini, dovele se u većoj ili manjoj mjeri do odlaganja njihovih investicionih projekata pa je zbog toga za ta lica vođeno da imaju 0 zaposlenih na teritoriji Zone.

Ukupan broj zaposlenih u Poslovnoj zoni Zenica 1 na kraju 2019. godine (Izveštaj o radu Agencije za 2019. godinu) bio je 1.181. zaposlenik. Poredeći 2019. sa 2020. godinom (prethodna tabela) uočljiv je porast broja zaposlenih u privrednim društvima koja djeluju u Poslovnoj zoni Zenica 1 za 157 novih zaposlenika. Također i broj privrednih subjekata koji egzistiraju i posluju u Zoni je sa 91 iz 2019. godine porastao na 104 u toku 2020. godine. Možda ovo nisu prevelike brojke, međutim jasni su pokazatelji opravdanosti i značaja razvoja i ulaganja u Poslovnu zonu, jer i pored svih dešavanja i okolnosti u kojima je prošla cijela 2020. godina privredni subjekti unutar Zone održali su kontinuitet u razvoju i rastu, kako poslovanja tako i zapošljavanja.

Tabela 3. Pregled promjene broja privrednih subjekata i zaposlenih u Poslovnoj zoni Zenica 1. – period 2017. - 2020. godina

Godina	2017. godina		2018. godina		2019. godina		2020. godina	
Broj subjekata/broj zaposlenih	Privredna društva	Broj zaposlenih	Privredna društva	Broj zaposlenih	Privredna društva	Broj zaposlenih	Privredna društva	Broj zaposlenih
	32	919	74	1118	91	1181	104	1338

a) Prodaja parcela

U 2020. godini putem Javnog konkursa za prodaju neizgrađenog građevinskog zemljišta putem licitacije u Poslovnoj zoni Zenica 1 u Zenici, radi izgradnje poslovnih objekata izvršena je prodaja ukupno **10 parcela ukupne površine 21.971 m²**.

Tokom 2019. godini putem Javnog konkursa za prodaju neizgrađenog građevinskog zemljišta putem licitacije u Poslovnoj zoni Zenica 1 u Zenici, radi izgradnje poslovnih objekata izvršena je prodaja ukupno **17 parcela ukupne površine 13.849 m²**.

Iz prethodno iznesenog vidljivo je da ukupan broj prodatih parcela manji u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu za 41% međutim, ukupna prodana površina građevinskog zemljišta u 2020. godini u Poslovnoj zoni Zenica 1. je veća za 8.122 m² ili 58,65%.

Važno je navesti da manji broj parcela koje su se prodale tokom 2020. godine nije posljedica smanjenja interesa investitora/privrednika za zemljište unutar Zone, jer u drugoj polovini 2020. godine na adresu Agencije stiglo je novih 11 pisama interesa od strane privrednika i investitora sa iskazanim potrebama i namjeram kupovine zemljišta radi novih investicija i zapošljavanja. Zbog svih dešavanja tokom 2020. godine realizacija aktivnosti na pripremi i prodaji novih parcela u Zoni prolongirana je za početak 2021. godine.

Tabela 4. Spisak parcela s površinama koje su prodane u Poslovnoj zoni "Zenica 1" u 2020. godini

Red. br.	Vlasnika parcele	Oznaka parcele	Površina (m ²)
1.	PRO TRUCK d.o.o. Zenica – usluge	290/549	1056
2.	Muhadari Bajram – proizvodna djelatnost	290/552	1069
3.	Behadarević Selim – proizvodnja i usluge	290/566	1647
4.	RM COMPANY d.o.o. Zenica – proizvodna djelatnost	290/35	2269
5.	DUST COMPANY d.o.o. Zenica - usluge	290/564	2521
6.	UNI TRADE LJUBUŠKI d.o.o. - usluge	290/36	3861
7.	Muhadari Irfan – proizvodna djelatnost	290/555	1152
8.	FEDI d.o.o. Zenica – proizvodna djelatnost	290/563	3059
9.	TAPAS d.o.o. Zenica - proizvodna djelatnost	290/562	4811
10.	GLOVIS d.o.o. Zenica – proizvodna djelatnost	290/522	526
UKUPNO 2020. godina		21.971	

Prema urbanističko-tehničkim uslovima izrađenim od strane Službe za urbanizam, na svim parcelama planirana je izgradnja poslovnih i proizvodnih objekata-hala, koje će činiti proizvodne komplekse. Prodaja građevinskog zemljišta inicirana je i realizovana na osnovu iskazane potrebe zeničkih privrednih subjekata koji su se obraćali direktno Agenciji

ZEDA ili Službi za privredu i upravljanje razvojem, te uz saglasnost Gradskog vijeća Zenica i u saradnji sa nadležnim Službama.

b) Infrastrukturni projekti za razvoj Poslovne zone Zenica 1 u 2020.

Tokom 2020. godine nastavljen je daljnji razvoj infrastrukture u Poslovnoj zoni Zenica 1 u svrhu stvaranja što povoljnijih uslova za rad privrednih subjekata kao i privlačenja novih investitora - Grad Zenica, Služba za privredu i upravljanje razvojem u saradnji sa Agencijom kao operatorom Zone, tokom 2020. godine realizovala je sljedeće projekte:

- Finalizacija radova i dokumentacije na sanaciji starih i izgradnja novih instalacija kolektora otpadnih i oborinskih voda, te vodovodne mreže u Poslovnoj zoni Zenica 1 (faze 3 i 4).
- Izgradnja parking prostora u Poslovnoj zoni Zenica 1, uz Saobraćajnicu 1, radovi započeti u augustu 2020. Vrijednost projekta je 80.730,00 KM sa PDV-om, a obuhvata pripremne i zemljane radove, izradu kolovozne konstrukcije, te nabavku i ugradnju saobraćajne opreme i signalizacije. Projektom je predviđeno formiranje 63 parking mjesta u svrhu uređenja stacionarnog saobraćaja u Zoni.
- Održavanje hortikulturnog uređenja prostora uz granicu Poslovne zone 1 prema Arcelor Mittalu i GGM-u (300 sadnica stabala i preko 700 sadnica grmlja i cvijeća).

Tokom 2020. Grad Zenica je finansirao i izradu projektne dokumentacije za sljedeće projekte:

- Izrada glavnog projekta saobraćajnice br. 8 sa fekalnim kolektorom PZ „Zenica 1“- FAZA V
- Adaptacija i dogradnja Aneksa B TechnoParka Zenica (finansiranje iz EU sredstva projekta Agencije)
- Projekat izgradnje novog biznis inkubatora na građevinskoj parceli 290/561 od 5460 m²

4.2. BIZ – Biznis inkubator Zenica – Opšti inkubator za proizvodne djelatnosti

Namjena Biznis inkubatora je da pomaže poduzetnicima početnicima u realizaciji njihovih ideja. Prostor Inkubatora je sačinjen od 3 objekta ukupne površine cca 3100 m² i u njima može poslovati 25 malih preduzeća. Pored Inkubatora tu je objekat, zgrada bivše Tehničke kontrola Željezere Zenica (površina cca 2000 m²), danas TechnoParka Zenica, također inkubatora namijenjenog mikro, malim i srednjim preduzećima koja se bave inovativnim i novim djelatnostima. Kapacitet ovog objekta je 16 poslovnih prostora za start-up preduzeća.

Biznis inkubator Zenica u funkciji je već 14 godina i predstavlja mjesto za razvoj novih preduzeća koji svim potencijalnim poduzetnicima, čiji poslovni plan obećava realne mogućnosti razvoja, osigurava povoljne uslove rada, početne prostorije, administrativnu poslovnu podršku, savjetovanje i drugu pomoć kako bi u mladi poduzetnici kroz 4-5 godina razvili preduzeće, sposobno da pod tržišnim uslovima uspješno radi. Formiranjem Biznis inkubatora Zenica stvoreni su optimalni uslovi za realizaciju poslovne ideje, a poslovni poduhvat je podržan u početnoj fazi kada je i najpotrebnije.

Od 2007. godine upravljanje Inkubatorom i TechnoParkom Zenica povjereno je Agenciji ZEDA, koja korisnicima Inkubatora pruža kontinuiranu pomoć, neophodnu za poslovanje. Svrha Inkubatora i TechnoParka Zenica je da "stvore" nove firme, nova preduzeća i da ista nastave svoje poslovanje na tržištu.

Posebno je potrebno istaknuti uspješne primjere, danas već priznatih zeničkih preduzeća, koja su svojevremeno stasavala ili još stasavaju u Inkubatoru, a u periodu od 2017. - 2020. godina, su uspješno investirali i kupili građevinsko zemljište u Poslovnoj zoni te izgradili ili još uvijek grade, vlastite proizvodno-administrativne objekte. Riječ je o 8 privrednih subjekata nastalih iz Biznis Inkubatora:

- ZEBRA LINE d.o.o. – proizvodnja pločastog namještaja, 3 uposlena,
- GLOVIS d.o.o. – jedan od tri najznačajnija proizvođača urbanog mobilijara, opreme i sprava za dječija igrališta, sa postepenim rastom izvoza, danas 27 uposlen u preduzeću.
- FEMETALL d.o.o. – najpoznatiji metaloprerađivač u Zenici sa 99% izvozom za zemlje EU i 44 uposlena.
- LAMSAR GLASS d.o.o. – preduzeće koje je za kratak vrijeme postalo najveći snabdjevač staklom svih zeničkih ali i preduzeća u okruženju, a koja se bave proizvodnjom prozora i vrata. U fazi su završetka vlastitog objekta i trenutno zapošljavaju 6 radnika.

- DES DIZAJN d.o.o. – preduzeće koje je još uvijek u kategoriji start-up preduzeća i još uvijek stanar Inkubatora, a u pripremi su izgradnje vlastitog objekta. U proizvodnji pločastog namještaja po mjeri zapošljavaju 5 radnika.
- EMPRES d.o.o. - jedna od značajnijih zeničkih tekstilnih preduzeća koja značajne poslove pravi na domaćem ali i na inostranom tržištu, prije svega EU, a danas zapošljavaju 28 radnika. Nakon izlaska iz Inkubatora trenutno su smješteni na drugoj lokaciji van Zone ali i oni uskoro počinju sa izgradnjom vlastitog objekta u Zoni.
- DUST COMPANY d.o.o. – preduzeće koje nudi posebne usluge čišćenja industrijskih i komunalnih objekata a trenutno su stanari Inkubatora. Paralelno investiraju i pripremaju gradnju vlastitog objekta unutar Zone. Uposljavaju 14 radnika.

Sva gore navedena preduzeća startala su na svom početku sa 2-3 uposlene osobe, a danas oni upošljavaju ukupno 121 radnika sa tendencijom daljnjeg zapošljavanja.

Ovo su samo neki od primjera uspješnih projekata nastanka i razvoja preduzeća kroz proces inkubiranja te njihovog stasavanja u subjekte sposobne da investiraju i realizuju značajna zapošljavanja radnika, da izvoze, a koji potvrđuju opravdanost postojanja i funkcionisanja Biznis inkubatora i TechnoParka te svih aktivnosti koje Agencija i Grad Zenica poduzimaju kako bi kreirali što povoljniji ambijent za razvoj i rast poduzetništva.

Biznis inkubatoru Zenica svi zainteresovani kandidati mogu da pristupe putem stalno otvorenog Javnog konkursa koji je objavljen na web stranici Agencije. Kandidati koji pristupaju obavezni su da prilože Poslovni plan u kojem daju sve informacije o svojoj poslovnoj ideji i načinu njene realizacije. Upravljanje, ulazak, boravak i izlazak iz prostora Inkubatora i TechnoParka definisani su Aktima Agencije, Pravilnicima s kojima je svaki kandidat upoznat.

Profil kandidata koji konkurišu za smještaj u prostorima Inkubatora su različiti i to su: novoosnovana preduzeća, preduzeća u postupku registracije, pa i pojedinci koji imaju namjeru da u periodu od mjesec ili dva registruju delatnost, a posjeduju dobru poslovnu ideju.

Procjena poslovne ideje vrši se od strane petočlane Komisije koja je imenovana od strane Gradonačelnika i sastavljena od predstavnika Gradske uprave i Agencije ZEDA. Komisija kroz svoj rad daje mišljenje o svakoj pojedinačnoj prijavi, novom kandidatu za stanara u Inkubatoru ili TechnoParku, a konačnu odluku o prijemu svakog pojedinog kandidata donosi direktor Agencije na osnovu stava i preporuke Komisije.

Komisija je u periodu od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine održala 14 sastanaka i ukupno razmatrala 21 zahtjev od kojih je 20 zahtjeva odobreno te jedan zahtjev odbijen.

Pored procjene Poslovnog plana obavezan je i razgovor sa potencijalnim novim članom Inkubatora u cilju što bolje procjene budućeg korisnika usluga Biznis inkubatora. Boravak u Inkubatoru ograničen je na 5 godina. Početnicima u poduzetništvu (start-up), novoformiranim preduzećima ili obrtima, Agencija pruža u kontinuitetu pomoć iz domena provjere i razvoja njihove poslovne ideje, poslovnog planiranja i osnovnim elementima finansijskog i administrativnog poslovanja (poslovanje dan za dan).

Podrška korisnicima BIZ-a i TPZ-a, također, sastoji se iz niza usluga od usmjeravanja poduzetnika na odgovarajuće pravne procedure pri registraciji djelatnosti, podrške pri apliciranju na različite pozive domaćih i inostranih institucija i donatora koji pružaju pomoć start-up privrednim subjektima ali i svakodnevnim operativnim problemima u poslovanju.

Vođenje Biznis inkubatora Zenica je stalni i kontinuirani projekat/program kroz koji pokušavamo riješiti probleme s kojima se susreću početnici, korisnici Inkubatora, a u cilju poboljšanja poslovnosti i akceleracije rasta njihovih preduzeća i novog zapošljavanja. Korisnici Inkubatora i TechnoParka u pravilu počinju za preduzeća sa 1 ili 2 uposlena, a iz Inkubatora i TPZ-a izlaze nakon 5 godina sa 5-25 uposlenih, zavisno od djelatnosti kojom se bave.

Trenutno u Inkubatoru boravi 19 privrednih subjekata sa 95 zaposlenih. Ciljna grupa su: start-up korisnici – početnici, proizvodne i uslužne djelatnosti izuzev trgovine, ugostiteljstva i proizvodnje hrane.

Tabela 5. korisnici usluga Biznis inkubatora Zenica (BIZ) – Opći inkubator (na dan.31.12.2020. godine)

R.B.	Naziv privrednog subjekta	Djelatnost	Broj zaposlenih
1.	PUO AS PRODUCT	Proizvodnja PVC stolarije	3
2.	BRAČA KARIĆ d.o.o.	Proizvodnja dimovoda, centralnog grijanja i vodovodnih instalacija	15
3.	P.O. LES DIZAJN	Proizvodnja pločastog i masivnog namještaja	2
4.	Femetall d.o.o.	Preduzeće se bavi izradom i montažom metalnih konstrukcija	7
5.	POCO d.o.o.	Proizvodnja pločastog namještaja	5
6.	HAGI d.o.o.	Proizvodnja platnenih igrački	5
7.	P.D. Lamsar Glass	Izrada stakla za preduzeća koja se bave izradom PVC i Al stolarije	6
8.	LIMOPRES d.o.o.	Proizvodnja krovnog lima i kuka za oluke	3
9.	Orlando namještaj d.o.o.	Proizvodnja namještaja i finalna obrada namještaja od drveta, te proizvodnja pločastog namještaja	3
10.	Grafit Fame d.o.o.	Osnovna djelatnost preduzeća jeste proizvodnja proizvoda od grafita za potrebe industrije	2
11.	Dust Company d.o.o.	Preduzeće za pružanje usluga iz oblasti profesionalnog čišćenja industrijskih i komunalnih objekata	13
12.	P.O. DECOR	Proizvodnja i ugradnja tendi	4
13.	DES DIZAJN d.o.o.	Proizvodnja pločastog namještaja	5
14.	EM WOOD d.o.o.	Proizvodnja pločastog namještaja	4
15.	Greensoft d.o.o.	Proizvodnja dječijih pelena, zaštitnih odijela i maski	7
16.	P.O. Elfix	Usluge servisiranja: velikih i malih aparata za domaćinstvo svih poznatih brendova, servisom računara i računarske opreme, montažom elektro instalacija i klima uređaja	3
17.	Kontax d.o.o.	Agencija za promociju, dizajn i programiranje koja je fokusirana na izradu i održavanje web trgovina, te online promociju vašeg biznisa.	3
18.	AMA TRADE d.o.o.	Proizvodnja – pakovanje hotelske kozmetike, trgovina kancelarijskim materijalom i drugo.	2
19.	Kovački obrt Garan kov	Izrada kovanih ograda i slično	3
Ukupno: 19 subjekata		Ukupan broj zaposlenih:	95

4.3. TechnoPark Zenica

Namjena ovog objekta je da po modelu BIZ-a uz povoljnu cijenu rente prostora i optimalne uslove omogući mladim i kreativnim pojedincima da pokrenu poslovne poduhvate zasnovane na modernim tehnologijama. Ovakvim djelovanjem nastoji se doprinijeti razvoju modernog biznisa u Zenici, te nastanak novih preduzeća koja se fokusiraju na ICT.

Ciljna grupa su start-up korisnici – početnici, koji u svom radu primjenjuju inovativne metode i savremene informativne tehnologije, te rade na realizaciji kreativnih ideja sa sofisticiranim proizvodima.

U funkciji od 2009. godine. Trenutno u TPZ-u boravi 20 privrednih subjekata sa 57 uposlenih. Prema veličini i obimu poslovanja oni su uglavnom u kategoriji mikro i malih preduzeća.

Tabela 6. Korisnici BIZ-a – TechnoPark Zenica (na dan 31.12.2020. godine)

R.B.	Naziv privrednog subjekta	Djelatnost	Broj zaposlenih
1.	Elektromatik d.o.o.	Popravka mašina i uređaja u oblasti elektroenergetike, industrijske automatike i upravljanja procesima	2
2.	U.D. LEK-K	Knjigovodstveno-računovodstvene usluge za subjekte u BIZ-u	2
3.	Udruženje poslodavaca FBiH	Udruženje privrednika	2
4.	Comerce Care d.o.o.	Web dizajn i web programiranje, aplikacije za mobilne uređaje, internet marketing	9
5.	Bankonto d.o.o.	Računovodstveni servis	3
6.	U.O. DEVSTETIC	IT računarsko i WEB programiranje	2
7.	Humer d.o.o.	Programiranje i razvoj specijalizovanih softverskih rješenja kao što su Iphone i android aplikacije, izrada novih aplikacija za proizvodne linije, povezivanje preko mobilnih aplikacija.	2
8.	Kristali i Minerali d.o.o.	Dizajn i proizvodnja unikatnog nakita sa Swarovski elementima	2
9.	Optimo d.o.o.	Konsultantske usluge u IC tehnologijama, marketingu, promociji, telekomunikacije i raznim vidovima edukacija.	2
10.	U.O. Future Vision	Marketinške i promotivne usluge, izrada banera, grafički dizajn, štampanje promotivnih materijala i slično.	2

11.	Foundry BIH d.o.o.	Projektovanje industrijskih metalurških postrojenja, zastupništvo na tržištu materijala i opreme	3
12.	UG ZE FORGE	Web programiranje i izrada mobilnih aplikacija	2
13.	Studio KLOKO	Proizvodnja nosiljki za bebe	1
14.	Spark Solutions d.o.o.	Konsultantske usluge iz oblasti ekonomije, IT tehnologijama, marketingu, promociji, telekomunikacije i raznim vidovima edukacija	6
15.	P.O. BUBAMARA	Proizvodnja dječijih pamučnih pelena	6
16.	AK GROUP d.o.o.	Proizvodnja zaštitnih maski za telephone, programiranje	2
17.	H&H d.o.o.	Izrada banera, grafički dizajn, štampanje promotivnih materijala i slično	2
18.	U.O. COOLART	Marketinške i promotivne usluge, izrada banera, grafički dizajn, štampanje promotivnih materijala i slično	2
19.	NEW TREND d.o.o.	Izrada profesionalnih video reklama za msp	2
20.	Green Power Solutions d.o.o	Projektovanje mašinskih i elektro instalacija	4
Ukupno: 20 subjekata			Ukupan broj zaposlenih: 58

Prema podacima iz predhodnih tabela vidljivo je da je trenutno u BIZ-u smješteno ukupno 39 stanara/korisnika, privrednih subjekata sa ukupno 152 uposlenika. Broj korisnika - inkubiraca, kao i broj zaposlenih tokom godine je promjenjiv i u periodu proljeća i ljeta kreće se i do 220-250 uposlenih radnika jer neka preduzeća zbog dinamike i sezonalnosti svojih poslova u ovim periodima upošljavaju povremene/sezonske radnike.

U narednim tabelama dat je prikaz izlaska starih i ulaska novih privrednih subjekata u prostore BIZ-a, kao i broj radnih mjesta koja su kreirana kroz ovaj proces zaključno sa 31.12.2020.

Tabela 7. Privredni subjekti koji su izašli iz BIZ-a u 2020. godini

R.B.	Naziv privrednog subjekta	Razlog izlaska iz BIZ-a	Broj zaposlenih
1.	HX d.o.o.	Preduzeće se preselilo na drugu lokaciju	1
2.	U.O. DEVSTETIC SOLUTIONS	Preduzeće se preselilo na drugu lokaciju	2
3.	INNA COMERC d.o.o.	Preduzeće likvidirano, vlasnici otišli u Švicarsku	4
4.	HADIS 007 d.o.o.	Preduzeće ugašeno - vlasnik odselio se i počeo raditi u Holandiju	2
5.	P.O. PROFI STAN	Preduzeće završilo proces inkubiranja, te se preselilo na drugu lokaciju	4
6.	AK GROUP d.o.o.	Preduzeće se preselilo na drugu lokaciju	2
7.	P.O. ŠTEPEX	Preduzeće likvidirano, vlasnik se zaposlio u drugom preduzeću, prodao opremu, a radnici prešli u drugo preduzeće	12
8.	HANAN d.o.o.	Preduzeće završilo proces inkubiranja, te se preselilo na drugu lokaciju	2
9.	ZEBRA LINE d.o.o.	Preduzeće napravilo vlastitu halu u PZZ1	2
10.	BOSANSKO RUDARSKA TEHNIKA d.o.o.	Preduzeće završilo proces inkubiranja, te se preselilo na drugu lokaciju	1
11.	EMPRES d.o.o.	Preduzeće završilo proces inkubiranja, te se preselilo na drugu lokaciju	23
Ukupno: 11 subjekata			Ukupan broj zaposlenih: 55

Kao što je prikazano u gornjoj tabeli od ukupno 11 privrednih subjekata koji su završili proces inkubiranja i nakon toga napustili prostore BIZ-a, na tržištu ostalo je ostalo da aktivno djeluje 8 preduzeća (73 %) koja danas zapošljavaju 49 zaposlenika. Istovremeno u prostore BIZ-a tokom 2020. godine ušlo je 12 novih start-up preduzeća sa ukupno 42 zaposlena na dan 31.12.2020. Pregled dat u narednoj tabeli.

Tabela 8. Privredni subjekti – START-UPi koji su postali novi stanari BIZ-a tokom 2020. godine

R.B.	Naziv privrednog subjekta	Broj novozaposlenih
1.	HAGI d.o.o.	5
2.	OBRT GARAN KOV	3
3.	FHM d.o.o.	2
4.	LIMOPRES d.o.o.	3
5.	P.O. KLOKO	2
6.	P.O. BUBAMARA	6
7.	P.O. ŠTEPEX	2
8.	P.O. LES DIZAJN	2
9.	SPARK SOLUTIONS d.o.o.	7
10.	U.O. COOLART	2
11.	H&H d.o.o.	2

12.	Greensoft d.o.o.	6
Ukupno: 12 subjekata		42

U narednoj tabeli data je pretpostavljena dinamika izlaska korisnika u 2021. godini iz BIZ-a, a nakon isteka perioda inkubacije. Agencija je uvijek izlazila u susret svim stanarima koji su izražavali potrebu da nakon isteka perioda inkubiranja (do 5 godina) produže još dodatnih 1-12 mjeseci svoj boravak u BIZ-u do konačnog iseljenja.

Tabela 9. Privredni subjekti koji će napustiti BIZ-a tokom 2021. godine nakon završetka procesa inkubiranja

R.B.	Naziv privrednog subjekta	Razlog izlaska
1.	Femetall d.o.o.	Preduzeće je završilo proces inkubiranja, u fazi je izgradnje vlastitog objekta u PZZ1
2.	Dust Company d.o.o.	Preduzeće je završilo proces inkubiranja, u fazi je izgradnje vlastitog objekta.
3.	Elektromatik d.o.o.	Preduzeće je završilo proces inkubiranja, kupili vlastiti prostor
4.	Kristali i Minerali d.o.o.	Preduzeće je završilo proces inkubiranja
5.	P.O. Lamsar Glass	Preduzeće završava proces inkubiranja, u fazi je izgradnje vlastitog objekta. Kupili zemljište u PZZ1.
6.	GRAFIT FAME d.o.o.	Preduzeće završava proces inkubiranja, u fazi je izgradnje vlastitog objekta. Kupili zemljište u PZZ1.
7.	BRAČA KARIĆ d.o.o.	Preduzeće je završilo proces inkubiranja, u fazi je izgradnje vlastitog objekta. U PZZ1 kupili zemljište i dio objekata firme CIMOS i za očekivati je da će se preseliti

U narednoj tabeli 10. dat je pregled ulaska i izlaska privrednih subjekata (star-up preduzeća) u BIZ-u za period 2017. godine do 2020. godine. Iz tabele je vidljivo koliko je intenzivan ulazak i nastajanje novih start-up preduzeća tokom svake od posmatranih godina, a koliko preduzeća napusti Inkubator kao već "zrela" i tržišno pozicionirana preduzeća.

Tabela 10. Pregled privrednih subjekata koji su napustiti i ušli u BIZ-a u periodu od 2017. do 2020. godine

R.B.	2017. godina		2018. godina		2019. godina		2020. godina	
	Izašli iz BIZ-a	Ušli u BIZ	Izašli iz BIZ-a	Ušli u BIZ	Izašli iz BIZ-a	Ušli u BIZ	Izašli iz BIZ-a	Ušli u BIZ
1.	ZN-LIFT d.o.o.	U.O. LEK-K	MELIGRAF PRINT d.o.o.	POCO d.o.o.	GLOVIS d.o.o.	DES DIZAJN d.o.o.	HX d.o.o.	HAGI d.o.o.
2.	LEPTIR d.o.o.	INA COMERC d.o.o.	P.O. SIMBA	AMA TRADE d.o.o.	KLIMATIZACIJA – GRIJANJE d.o.o.	P.O. AS PRODUCT	U.O. DEVSTETIC SOLUTIONS	OBRT GARAN KOV
3.	U.O. INK	D.R. ELFIX	AST d.o.o.	KONTAX d.o.o.	S.D. FASTBOUND	EM WOOD d.o.o.	INNA COMERC d.o.o.	FHM d.o.o.
4.	PUO OLTRONIC	HUMER d.o.o.	FORGE IT d.o.o.	ENIGMA d.o.o.	HADIS 007 d.o.o.	U.O. DEVSTETIC SOLUTIONS	HADIS 007 d.o.o.	LIMOPRES d.o.o.
5.		OPTMO d.o.o.	MAX PRINT d.o.o.	Pro B2B d.o.o.	IGLA d.o.o.	U.O. DEVSTETIC SOLUTIONS	P.O. PROFI STAN	P.O. KLOKO
6.		U.G. UPZE	TRANZIT ELEKTRO d.o.o.	Q NET d.o.o.	INNA COMERC d.o.o.	U.O. FUTURE VISION	AK GROUP d.o.o.	P.O. BUBAMARA
7.		ART DIZAJN d.o.o.	U.O. FACTORY	BANKONTO d.o.o.	P.O. HARI	HADIS 007 d.o.o.	P.O. ŠTEPEX	P.O. ŠTEPEX
8.		U.G. ZE -FORGE	S.D. BAXDEV	COMERCE CARE d.o.o.	B2B d.o.o.	AK GROUP d.o.o.	HANAN d.o.o.	P.O. LES DIZAJN
9.					-	P.O. DECOR	ZEBRA LINE d.o.o.	SPARK SOLUTIONS d.o.o.
10.						NEW TREND d.o.o.	BOSANSKO RUDARSKA TEHNIKA d.o.o.	U.O. COOLART
11.						GP Solutions d.o.o.	EMPRES d.o.o.	H&H d.o.o.
12.						FOUNDRY BIH d.o.o.		Greensoft d.o.o.
13.						S.D. FASTBOUND		
14.						IMPEREA d.o.o.		
15.						P.O. Bubamara		
Σ =	4	8	8	8	8	15	11	12

Lako je uočiti iz gornje tabele da su za posmatrani period ukupno 33 privredna subjekata izašla iz BIZ-a od čega je 28 ili 85% nastavilo sa radom na tržištu, 5 (pet) ih se ugasilo i prestalo sa radom. Istovremeno je u prostore BIZ-a u istom periodu "ušlo" ukupno 43 novih privrednih subjekata, start-up preduzeća.

5. Aktivnosti Laboratorije LIND u 2020. godini

U 2020. godini osoblje LIND Laboratorije za ispitivanje sigurnosti proizvoda, kontinuirano je radilo na više projekata i aktivnosti, kako na njihovoj pripremi tako i implementaciji. Trenutno laboratorija LIND vrši ispitivanja u sljedećim oblastima:

- Mehanička ispitivanja namještaja prema metodama definisanim specifičnim BiH/EU standardima.
- Ispitivanja sigurnosti opreme za dječija igrališta kao i samih dječijih igrališta i to ispitivanjima na terenu gdje su postavljena igrališta ili u proizvodnim pogonima proizvođača opreme.

Kompletno važeće područje akreditacije svih metoda ispitivanja koje Laboratorija LIND radi dostupno je na linku BiH Instituta za akreditaciju BATA: http://www.bata.gov.ba/Akreditirana_tijela/Dodaci/LI/LI-74-01.pdf.

Sva ispitivanja realizovana od strane Laboratorije LIND imaju validnost u svim evropskim zemljama i drugim zemljama koje pokriva evropska akreditacija (EA), što je ukupno 50 zemalja EU članica ali i drugih, više na linku:

<http://www.european-accreditation.org/ea-members#1>.

Tokom 2020. kao posljedica zatvaranja tržišta EU i nemogućnosti izvoza domaćih proizvođača, tako u periodu od marta do maja 2020. godine došlo je gotovo do potpunog prestanka ispitivanja u Laboratoriji. U tom periodu prije svega rađeno je na unapređenju internih procesa kao što su: update dokumentacije i standarda, interene provjere i edukacije osoblja Laboratorije te pregledi ispitne opreme i mašina.

Već u maju 2020. sa prvim znacima otvaranja EU tržišta i ponovnim pokretanjem izvoza, dolazi i do povećanog broja zahtjeva za ispitivanjima namještaja pa je tako 2020. godina završena sa ukupno 90 ispitanih predmeta što je najveći godišnji broj realizovanih ispitivanja od postanka Laboratorije do danas. Ovo je praktična potvrda kvaliteta rada Laboratorije i povjerenja koje imamo među domaćim proizvođačima namještaja. Protekla 2020. godina u Laboratoriji LIND se može sumirati u realizaciji sljedećih aktivnosti:

a) Izvođenje ispitivanja

U 2020. godini u Laboratoriji LIND realizovano je ukupno 90 ispitivanja, od kojih je:

- Ukupno 81 komercijalno ispitivanje (43 ispitivanja dječijih igrališta i sprava za dječija igrališta i 38 ispitivanja namještaja) za MSP iz oblasti drvoprerađiva, JP Ilidža, Agenciju za nadzor nad tržištem BiH ...
- Također 7 ispitivanja namještaja na novoj univerzalnoj mašini za ispitivanje namještaja, nabavljenoj u okviru implementacije MEG projekta Povećanja kapaciteta Laboratorije.
- Uz to realizovana su i 2 interna ispitivanja za međulaboratorijsko poređenje rezultata tzv. ILC šeme ispitivanja.

Za realizovana ispitivanja u 2020. godini ukupno je fakturisano 95.948,38 KM od čega je 34.534,50 KM bilo na ime nadzora i ispitivanja 18 dječijih igrališta u gradu Zenica, a po Ugovoru sa Gradom (Grad Zenica br. 02-45-90/20 od 03.02.2020. i ZEDA br. 01-14-105/20 od 24.02.2020.), te 61.413,88 KM sa privrednim subjektima iz cijele BiH. Neki od značajnijih poslova bili su Ugovor sa JP „Ilidža“ d.o.o. za ispitivanje 18 dječijih igrališta na području Općine Ilidža, te Ugovorom sa Agencijom za nadzor tržišta BiH kao i privrednim subjektima (ADANA CO d.o.o. Hadžići, YIELD d.o.o. Sarajevo, MS & WOOD d.d. Fojnica, INGRAT d.o.o. Gračanica, STANDARD FURNITURE FACTORY d.d. Sarajevo, Gaudium d.o.o. Brijesnica Velika, Rukotvorine d.o.o. Konjic, Artisan d.o.o. Tešanj, GLOVIS d.o.o. Zenica ...).

U odnosu na 2019. godinu Laboratorija je imala tokom 2020. godine povećanje od 28,6 % u ukupnom broju ispitivanja, kao i povećanje ukupnih prihoda od ispitivanja za 74,45 % u odnosu na 2019. godinu. Do povećanja je prije svega došlo po osnovu realizacije spomenutog Ugovora sa Gradom Zenicom za ispitivanje i nadzor dječijih igrališta ali i povećanim brojem ispitivanja namještaja u drugoj polovini 2020. godine nakon ublažavanja mjera za privredni sektor i povećanjem prohodnosti roba na EU tržištu, a time i izvoza.

Agencija je u augustu i septembru u koordinaciji sa Gradom Zenicom i nadležnom Službom za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti investirala u sanaciju dva dječija igrališta u Nemili i Kamberovića polju 1 na kojima je bilo najviše uočenih nedostataka i oštećenja. Proces nabavke radova, usluga i roba je proveden u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a u narednoj tabeli dat je skraćeni pregled ukupne investicije za ova dva igrališta. Nakon izvršene sanacije kompletan Izvještaj je proslijeđen Gradskoj upravi i nadležnoj Službi.

Tabela 11. Pregled realizovane investicije na sanaciji dječijih igrališta Nemila i Kamberovića polje 1.; august-septembar 2020. godine

R.br.	Stavka	Ukupno sa PDV KM
1.	Nabavka i ugradnja mobilijara na dječijim igralištima u Nemili i na Kamberovića Polju 1	4.162,16
2.	Sanacija/održavanje mobilijara na dječijim igralištima u Nemili i na Kamberovića polju 1	6.544,37
3.	Nabavka propisane riječne frakcije, podloge za igrališta (57 m ³)	1.570,35
4.	Dodatni radovi na izradi prilaza inkluzivnoj spravi ljuljačka, za djecu s poteškoćama u razvoju	409,50
Ukupno (KM):		12.686,38

I. Realizacija pregleda dječijih igrališta na teritoriji grada Zenice

Tokom 20202. godine realizovali smo redovne dnevne preglede 18 dječijih igrališta na području grada Zenice na osnovu ugovora o vršenju usluga ispitivanja i pregleda dječijih igrališta u gradu Zenici (Grad Zenica br. 02-45-90/20 od 03.02.2020. i ZEDA br. 01-14-105/20 od 24.02.2020.) a u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN 1176 (-1 do -11).

Ovi pregledi su imali za rezultat deset mjesečnih izvještaja u kojima su navedeni svi nedostaci uočeni tokom mjeseca kada su vršeni dnevni pregledi te sve poduzete mjere koje su izvođači radova (privredna društava koja su izgradila igrališta) po osnovu Ugovora sa Gradom i predviđenog perioda garancije na izvedene radove i postavljene sprave, poduzimali na našu inicijativu u svrhu popravaka i dovođenja igrališta u ispravno i bezbjedno stanje.

Svi izvještaji sa pratećim materijalima su dostavljeni Gradu Zenici, odnosno nadležnoj Službi. Za vrijeme restriktivnih mjera uzrokovanih CORONA virusom, a u skladu sa odlukama nadležnih kriznih štabova, kao posljedica zabrane okupljanja na javnim mjestima sva dječija igrališta su bila zatvorena u periodu april-maj 2020. godine tako da smo u tom periodu vršili samo povremene obilaske svih igrališta bez ispitivanja istih jer nisu bila ni korištena te zbog toga za te mjesece nisu rađeni posebni izvještaji.

II. Usvajanje novih standarda i uređivanje/ažuriranje QMS dokumentacije LIND-a

Usvajanje i praćenje izdanja novih standarda sa metodama ispitivanja je obaveza i predstavlja zakonsku osnovu za rad Laboratorije. Potrebno je znati da usvajanje nije samo preuzimanje novog standarda nego je to proces uvođenja novih ili provjere starih metoda i novih zahtjeva u pogledu ispitivanja, zatim praktične obuke i provjere ispitivača i procesa, a nakon toga i ažuriranje same dokumentacije onako kako to zahtijeva akreditacija i standard BAS EN ISO/IEC 17025:2018 po kojem Laboratorija radi. Tokom 2020. godine usvojena su nova izdanja 13 standarda iz područja akreditacije i to: BAS EN ISO/IEC 17025:2018, BAS EN 1022:2020, BAS EN 1728:2020, BAS EN 716-1:2019, BAS EN 716-2:2019, BAS EN 1176-1:2019, BAS EN 1176-2:2019, BAS EN 1176-3:2019, BAS EN 1176-4:2019, BAS EN 1176-6:2019, BAS EN 581-1:2018, BAS EN 581-3:2018, BAS EN 527-2:2018. U praksi je to značilo provjeru 126 metoda ispitivanja. Standardi za ispitivanje prozora i vrata su usvojeni krajem 2019. godine i prate se njihova važeća izdanja. QMS dokumentacija LIND-a/ZEDA postojećeg područja akreditacije LIND-a revidirana je i urađena nova u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17025:2018 i prethodno navedenih novih izdanja ispitnih standarda.

III. Obuke/treninzi

Mašine za ispitivanje građevinske stolarije, isporučene od strane dobavljača iz Njemačke, su montirane u adaptiranim prostorijama Laboratorije LIND. Obuka osoblja LIND-a od strane dobavljača mašina realizovana je u januaru 2020. godine (20.-22.01.2020.). Očekuje se dodatna edukacija od strane dobavljača u 2021. godini. Ostale interne i eksterne obuke osoblja LIND-a su realizovane prema Planu i evidenciji o obučavanju i usavršavanju osoblja LIND-a za 2020.godinu.

IV. Interni audit

U periodu od 02.11.-03.11.2020. godine realizovan je deveti interni audit IAL- 01-20 u LIND-u u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17025:2018.

V. Eksterni audit - Ocjenjivanje od strane BATA – redovno nadzorno ocjenjivanje

Tokom perioda od 16.12 do 17.12.2020. godine realizovano je redovno nadzorno ocjenjivanje rada Laboratorije LIND od strane audit tima Instituta za akreditiranje BiH – BATA. Audit je uspješno realizovan i potrebna dokumentacija LIND-a koja potvrđuje realizaciju dvije korektivne mjere za otklanjanje utvrđenih neusklađenosti dostavljena je Institutu za akreditiranje BiH – BATA u planiranom roku, a u međuvremenu smo dobili rješenje o potvrđivanju

akreditiranog područja ispitivanja Laboratorije i novog Certifikata o akreditaciji Laboratorije u skladu sa novim izdanjem certifikacijskog standarda - BAS EN ISO /IEC 17025:2018.

VI. Provjera mašina, opreme i kompresora

U 2020. godini je izvršen pregled svih mašina, kompresora, opreme, uključujući računare i software na mašinama u skladu sa Planom i evidencijom o održavanju opreme LIND-a za 2020. godinu.

VII. PT/ILC SHEME – međulaboratorijsko poređenje rezultata ispitivanja

LIND je učestvovao u ILC šemi u 2020. godini kao organizator. Laboratorije učesnici su:

- Sveučilište u Zagrebu – Šumarski fakultet, Zavod za namještaj i drvene proizvode, Laboratorij za ispitivanje namještaja i dijelova za namještaj (LIN) i
- Univerzitet u Beogradu, Šumarski fakultet, Zavod za kontrolu kvaliteta nameštaja.

Međulaboratorijsko poređenje je realizovano prema metodama za provjeru namještaja za odgojno-obrazovne ustanove:

- BAS EN 1729-1:2018: Funkcionalne dimenzije za stolice i stolove; Funkcionalne dimenzije i veličine oznaka za stolove
- BAS EN 1729-2+A1:2018: Ispitivanje stolova;
 - Stabilnost stolova, vertikalno opterećenje (EN 1730:2012, 7.2);
 - Horizontalno statičko opterećenje (EN 1730:2012, 6.2);
 - Vertikalno statičko opterećenje (EN 1730:2012, 6.3).

VIII. Povratne informacije od korisnika usluga Laboratorije

Tokom 2020. godine realizovali smo i redovno godišnje anketiranje korisnika usluga Laboratorije LIND, a sljedeća preduzeća su dostavila anketne listove i svoje odgovore:

- ADANA CO d.o.o. Hadžići,
- YIELD d.o.o. Sarajevo,
- MS & WOOD d.d. Fojnica
- Agencija za nadzor nad tržištem BiH, Istočno Sarajevo
- INGRAT d.o.o. Gračanica,
- STANDARD FURNITURE FACTORY d.d. Sarajevo
- Gaudium d.o.o. Brijesnica Velika
- Rukotvorine d.o.o. Konjic
- Artisan d.o.o. Tešanj
- JP "Ilidža" d.o.o. Ilidža
- GLOVIS d.o.o. Zenica

Dobili smo sljedeće povratne informacije i ocjene od navedenih korisnika usluga Laboratorije LIND:

- kako su zadovoljni kvalitetom pruženih usluga (sve ocjene 5);
- kako ocjenjuju saradnju sa osobljem LIND-a (sve ocjene 5);
- komentar za cijene usluga (dvije 4, ostali 5);
- poštivanje rokova za ispitivanje (jedna 4, ostale 5);
- da li imaju dovoljno informacija o uslugama Laboratorije LIND (svi odgovori DA);
- da li i u narednom periodu žele nastaviti koristiti usluge Laboratorije LIND (svi odgovori DA);

Na osnovu navedenih povratnih informacija korisnika usluga LIND-a, možemo zaključiti, da su zadovoljni pruženim uslugama LIND-a, da imaju dovoljno informacija o uslugama Laboratorije LIND te da u narednom periodu žele nastaviti koristiti usluge Laboratorije. Fokus Laboratorije u 2021. godini bit će na organizaciji dodatne obuke osoblja iz područja ispitivanja građevinske stolarije po metodama koje se planiraju za proširenje područja akreditacije u 2021. godini.

IX. Prigovori

Nismo imali prigovora korisnika usluga LIND-a tokom 2020. godine.

X. Posjete i saradnja sa preduzećima/agencijama/institucijama

U 2020. godini realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- realizovane studijske posjete dvije grupe studenata (20 studenata) Mašinskog i Politehničkog fakulteta u Zenici (UNZE), period maj – juni 2020. godine.
- u periodu od 1.6. – 19.6.2020. godine uspješno realizovana stručna praksa za 5 studenata Politehničkog fakulteta UNZE u trajanju od 3 sedmice (120 časova).
- Izvršena redovna rekalkibracija dijela laboratorijske opreme od strane akreditirane laboratorije Lotrič Control d.o.o. Mostar i Lotrič Metrology d.o.o., Slovenija.
- predstavnici Agencije/Laboratorije, aktivno učestvovali u radu tehničkih komiteta pri državnom Institutu za standardizaciju BAS: BAS/TC 42-Drvo i proizvodi od drveta iBAS/TC 60-Vrata i prozori.
- Predstavnici Agencije/Laboratorije aktivno učestvovali u radu Asocijacije drvoprerađivača i proizvođača namještaja pri VTK BiH.
- Uspješno realizovan Projekat UNDP (MEG) - "Stvaranje uslova za unapređenje postojećih i razvoj novih usluga Laboratorije LIND " i finalni izvještaj prihvaćen od strane UNDP-a. Više detalja o ovom projektu dato u poglavlju 7. o projektnim aktivnostima Agencije.

6. Pregled događaja i edukacija koje je organizovala Agencija ZEDA u ICC-u tokom 2020.

6.1. Edukacioni programi – kursevi, obuke, treninzi

Planom rada za 2020. godinu Agencija je planirala organizaciju većeg broja programa i edukacija na temu poduzetništva mladih, IT tehnologija, digitalizacije te saradnje sa poslovnom zajednicom Zenice. Nažalost događanja vezana za pandemiju CORONA virusa, te mjere koje su donošene od Kriznog štaba u cilju sprečavanja širenja zaraze dovele su do toga da smo praktično sve aktivnosti koje su imale za cilj okupljanje većeg broja učesnika u prostorima Agencije morali otkazati za drugu polovinu godine uz nadu da će se situacija popraviti i da ćemo tada nesmetano nastaviti na realizaciji naših planova.

Ova „blokada“ trajala je od marta do juna 2020. godine kada smo uz određenu reorganizaciju unutar naših prostora počeli održavati prve kolektivne događaje u prostorima Agencije uz poštivanje svih zaštitnih i preventivnih mjera.

Tokom mjeseca juna smo nastavili sa programima i aktivnostima na povećanju nivoa informisanosti i kompetencija različitih ciljnih grupa: mladih, privrednih subjekata, nevladinih organizacija, odgojno – obrazovnih ustanova, jedinica lokalne samouprave i drugih.

Tako je ZEDA u prostorima ICC-a tokom 2020. godine organizovala različite edukativne programe i događanja, te kontinuirano pružala usluge savjetovanja za sve zainteresovane subjekte, a vezano uz područja djelovanja (lokalnog ekonomskog razvoja, malog i srednjeg poduzetništva, strateškog planiranja, predstavljanje poziva, priprema i realizacija projekata, pomoć u izradi aplikacija itd.).

Impulsni kreativni centar (ICC) u okviru Agencije ZEDA dio je poduzetničke infrastrukture kojom raspolaže Agencija ZEDA i Grad Zenica, namijenjen za okupljanje mladih kao i svih preduzeća, koja žele da unaprijede znanja i sposobnosti svojih uposlenika i da u svojim proizvodnim procesima primijene savremene tehnologije i opremu, koja proizvodnju čine efikasnijom i ekonomičnijom, a sama preduzeća konkurentnijim na domaćem i inostranom tržištu. U 2020. godini organizovali smo i 20 različitih edukacija, seminara, radionica, stručnih osposobljavanja i info događanja, te savjetovanja. Pored ovih seminara organizovano je i ukupno 15 radionica u okviru projekta „Budi kreativan i ti“ o čemu je više detalja dato u poglavlju 7. U narednim tabelama dat je skraćeni pregled ovih događaja s nekim osnovnim pokazateljima.

Tabela 12. Pregled edukacija, kuresva i radionica koje su tokom 2020. godine realizovane u prostorima ICC – Agencija ZEDA

Rb.	Vrsta edukacija	Tema edukacija	Vrijeme dešavanja	Broj prisutnih
1.	Kurs digitalnog marketinga - početni nivo	U periodu od 07. do 21. jula, Agencija ZEDA je održala Facebook i Instagram kurs „Kako prodavati proizvode i usluge na internetu“. Tokom kursa, učesnici su naučili sve neophodno za Facebook i Instagram oglašavanje kao i kako da kreiraju vizuale (slike) za društvene mreže bez upotrebe Photoshopa i drugih "komplikovanih" alata! Učesnici su naučili: <ul style="list-style-type: none">• Kako na internetu pronaći kupce za svoje proizvode i usluge• Samostalno upravljanje promotivnim kampanjama na internetu	-7.-21.juli 2021.	28

		<ul style="list-style-type: none"> Kako brendirati sebe i svoj biznis na internetu Šta potencijalni klijenti očekuju od njih Kako postaviti reklamu koja daje rezultate Kako pratiti rezultate kampanje i izračunati isplativost Kako smanjiti troškove ulaganja u marketing 		
2.	-Četiri radionice u okviru YEP programa: -III radionica YEP inkubatora -IV radionica YEP inkubatora -V radionica YEP inkubatora -VI radionica YEP inkubatora	U prostorijama Impulsnog kreativnog centra Agencije ZEDA u organizaciji Investicijske fondacije „Impakt“ i Grada Zenice održana je Informativna radionica o programu podrške razvoju preduzetništva kroz YEP inkubator poslovnih ideja. Tokom radionice analizirano je pokretanje poslovne ideje, zatim prilike i resursi podrške koji stoje na raspolaganju preduzetnicima grada Zenice, kao i uspješne priče učesnika ranijeg programa. Također, učesnici radionice su upoznati o aktuelnim djelatnostima i potrebama na području grada Zenice, kao i oblicima registracije poslovnih poduhvata te pogodnostima registracije na nivou grada. Kroz YEP inkubator poslovnih ideja učesnicima je osigurana preduzetnička obuka, priprema i realizacija prezentacije poslovnih ideja, dodjela bespovratne finansijske podrške u iznosu do 5.000 KM te stručna i mentorska podrška u daljem rastu i razvoju biznisa u skladu sa procijenjenim potrebama.	-2.9.2020 -8.9.2020 -17.9.2020 -26.9.2020	10
3.	Edukacija za startupe - Chronos	Agencija ZEDA je u okviru redovne podrške početnicima u biznisu organizovala radionicu na temu administrativno-finansijskog poslovanja. Generalne oblasti koje su bile obuhvaćene radionicom, a koje su rezultat prethodno provedene ankete MSP od strane Agencije ZEDA, su: - Administrativno – finansijsko poslovanje (ponude, odgovor na ponudu, poslovanje sa gotovim novcem, vođenje blagajne, fiskalizacija, ...) - Porezna pitanja u vezi isplata u gotovini, ugovori o djelu, ugovori o autorskom djelu, radni odnos, obračun i povrat PDV-a, porez na dobit, ... - Finansijsko poslovanje preduzeća s osnovnim naglaskom na zakonske i računovodstvene obaveze i procedure - Poslovna korespondencija - Poslovna etika sa osvrtom na rokove, garancije, reklamacije i sl. Radionica je održana 20., 21. i 22. oktobra u prostorijama Agencije ZEDA (Impulsni kreativni centar, II sprat) , a broj mjesta je bio ograničen u skladu HES.	-20.10.2020 -21.10.2020 -22.10.2020	15
4.	Kurs google oglašavanja	U periodu od 17. do 26. novembra, Agencija ZEDA je održala napredni kurs iz digitalnog marketinga (kurs Google oglašavanja – Google Ads) koji je bio namijenjen vlasnicima preduzeća, zaposlenicima u marketing službama, komercijalistima koji rade u prodajnim odjeljenjima, studentima ekonomije i drugih srodnih fakulteta, te svima onima koji su zainteresovani za marketing i prodaju putem interneta. Na kursu su učesnici imali priliku naučiti sve ono što je potrebno da bi vodili svoje marketinške kampanje putem modernih kanala, te su dobili potrebne materijale kao i sertifikat o uspješno završenoj edukaciji.	17.- 26.11.2020	30
5.	Kurs 2D crtanja i 3D modeliranja – 1. ciklus edukacije (Autocad; Fusion 360)	U okviru Projekta Digital Design and Manufacturing predviđena su dva ciklusa obuke za Autodesk AutoCad i Autodesk Fusion 360. Kurs je bio namijenjen licima zaposlenim u lokalnim kompanijama iz metalnog i drvnog sektora, te studentima završnih godina tehničkih fakulteta u Zenici. Cilj kursa bio je da polaznicima omogući dodatnu edukaciju iz oblasti 2D crtanja i 3D modeliranja, čime su dobili potrebne vještine i znanja koja su tražena na tržištu radne snage.	Oktobar 2020 – mart 2021. godine	20

6.2. Organizacija različitih događaja, susreta

Tabela 13. Pregled događaja i susreta koji su tokom 2020. godine realizovani u prostorima ICC – Agencija ZEDA

Rb.	Vrsta događaja	Tema događaja	Vrijeme dešavanja	Broj prisutnih
1.	EU4BUSINNES radionica	U okviru projekta EU4Business, GIZ je objavio poziv za učešće na radionici za pisanje prijedloga projekata. Predstavnici Agencije su prisustvovali ovoj radionici. Radionica je bila namijenjena mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) koja se bave metaloprerađivačkom i drvoprerađivačkom djelatnošću. MMSP registrovana u sektorima plastike, elektroindustrije i IKT sektoru su također bili prihvatljivi ukoliko implementiraju projekte u metaloprerađivačkoj i mašinskoj industriji. Svrha radionice je bila da se poboljša kvalitet projektnih prijedloga u okviru Poziva za dostavljanje prijedloga projekata namijenjenog jačanju inovativnih kapaciteta MMSP u izvozno orijentisanim sektorima koji je objavljen 28.11.2019. godine (rok za apliciranje bio je do 03.02.2020.), a samim tim i konkurentnost MSMP iz metaloprerađivačkog i drvoprerađivačkog sektora kroz inovacije i digitalizaciju.	14.01.2020	40
2.	Prezentacija kreditnih linija	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Zeničkom razvojnom agencijom ZEDA upriličila je prezentaciju kreditnih linija svim zainteresovanim	12.2.2020	32

	privrednicima Grada Zenica od strane Razvojne banke FBiH	privrednicima sa područja našeg grada. Naime, radi se o povoljnijim kreditnim linijama sa dosta nižom kamatnom stopom, što i predstavlja osnovnu razliku između kredita Razvojne banke FBiH i komercijalnih banaka. Predstavnici Razvojne banke FBiH posebnu su zahvalnost izrazili predstavnicima Agencije na organizaciji ovog događaja.		
3.	Posjeta učenika JU Mješovite sednje industrijske škole	Šta je lokalni ekonomski razvoj, kako nastaju MSP, šta je to povoljan poslovni ambijent, ko su poduzetnici – Tokom posjete Agenciji ZEDA mališani vrtića „Abakus“ saznali su kroz igru i zabavu, na prilagođenom nivou njihovom uzrastu. Nakon što je Agenciju ZEDA u februaru posjetila Starija grupa sa odgajateljicama, vrtića „Abakus“, želju da saznaju šta je to Agencija ZEDA, kojom opremom raspolaže, šta je to coworking prostor, šta je 3D printer, 3D skener, za šta služe CNC mašine, poželjeli su da saznaju i nešto starije kolege iz istog vrtića. U martu 2019. godine, Agencija ZEDA ugostila je djecu uzrasta od drugog do petog razreda koji su u vrtiću „Abakus“ na takozvanom produženom boravku. Ovim rado viđenim gostima, „najmlađim poduzetnicima“ koji su ikada posjetili Agenciju ZEDA, osoblje Agencije potrudilo se predstaviti ono što radi na vrlo jednostavan i djeci razumljiv način. Mališani su dobili brojne informacije, vidjeli modernu opremu kojom Agencija raspolaže, postavili brojna pitanja i proveli jedan neuobičajen dan koji će zasigurno prepričati drugima i dugo pamtit.	25.2.2020	15
4.	Sastanak Grupacija poslodavaca ZDK	Redovni sastanak UO Udruženja poslodavaca FBiH	2.3.2020	30
5.	Program stručne prakse za studente Politehničkog fakulteta u Zenici	U periodu od 01. do 19. juna 2020. godine, grupa od 5 studenata Politehničkog fakulteta UNZE obavila je praksu u Agenciji ZEDA. Ovo je aktivnost koja se već nekoliko godina uspješno realizuje i Agenciji ZEDA godinama unazad ima odličnu saradnju sa Univerzitetom u Zenici. Tokom trosedmične prakse (120 časova) studenti su se upoznali sa EU i BIH regulativom koja se odnosi na sigurnost proizvoda i na građevinske proizvode – prozore i vrata, sa BAS EN standardima, sa proizvodnim procesima, sa procedurama i načinima ispitivanja predmeta u Laboratoriji LIND, koristili su softwareski paket Solidworks u kojem su moderirali CAD model koji je nakon toga isprintan na 3D printeru, imali su priliku upoznati se sa osnovama prednamještanja radnog komada na CNC mašinama i upoznali su se sa osnovama pisanja programa za upravljanje CNC mašinama. Također, studentima su predstavljeni oblici, mediji i instrumenti marketinške komunikacije, te im je predstavljena marketinška komunikacija i svakodnevno percipiranje mas medijskih sadržaja. Tokom prakse, studenti su naučili osnove računovodstveno-finansijskog poslovanja, upoznali su se sa osnovama kancelarijskog poslovanja, s ciljem upoznavanja sa realnim sektorom, studenti su posjetili nekoliko preduzeća koja djeluju u Poslovnoj zoni Zenica 1.	01.6.2020. – 19.06.2020.	5
6.	JP Tržnica Zenica - intervju za posao	Po zahtjevu JP Tržnica Zenica, u skladu sa svim mjerama koje su bile na snazi, održan je intervju za posao u prostorijama ICC-a. Intervju koji je održan u prostorijama ICC-a se sastojao od pisanog testa koji su popunjavali svi oni koji su se prijavili.	12.6.2020	20
7.	Commerce Care prezentacija	IT kompanija Commerce Care d.o.o. koja je korisnik Inkubatora je koristila prostor ICC-a u zakazanom terminu za potrebe prezentacije proizvoda za koji su radili za web shop. Prezentaciji su prisustvovali i klijenti ove kompanije iz Njemačke.	13.7.2020	26
8.	Online intervju o digitalizaciji i inovaciji	Uposlenici Agencije su prisustvovali sastanku zajedno sa predstavnicima GIZ-a i predstavnicima Evropske unije o mogućnostima uspostavljanja Evropskog digitalnog Hub-a u okviru Agencije ZEDA. O inicijativi Digital Innovation Hub Samo oko 1 od 5 kompanija širom EU visoko je digitalizirano. Slično tome, oko 60% velikih industrija i više od 90% MSP zaostaje u digitalnim inovacijama. Digitalna revolucija donosi mogućnosti velikim i malim kompanijama, ali mnogim od njih i dalje je teško znati u koje tehnologije ulagati i kako osigurati finansiranje za svoju digitalnu transformaciju. U tom kontekstu, čvorišta za digitalne inovacije (DIH) mogu pomoći da svaka kompanija, mala ili velika, visokotehnološka ili ne, može iskoristiti digitalne mogućnosti. DIH-ovi su sve na jednom mjestu koje pomažu kompanijama da postanu konkurentnije u pogledu njihovih poslovnih/proizvodnih procesa, proizvoda ili usluga koji koriste digitalne tehnologije. DIH pružaju pristup tehničkoj ekspertizi i eksperimentima, tako da kompanije mogu „testirati prije ulaganja“. Oni takođe pružaju usluge inovacija, poput finansiranja savjeta, obuke i razvoja vještina potrebnih za uspješnu digitalnu transformaciju.	21.10.2020.	5
9.	Snimanje intervjua od strane Kreativluk	Kreativluk d.o.o. Tuzla obratio se Agenciji ZEDA za korištenje prostora ICC-a, a za potrebe snimanja intervjua. Aktivnost je uspješno provedena u skladu sa preporukama HES-a.	17.11.2020	10
10.	Razgovor sa	Tema razgovora je bila mogućnost apliciranja sa projektima Agencije ZEDA na fondove	19.11.2020	3

	Evropskom investicijskom bankom	Evropske investicione banke kako bi se stvorila sinergija sa aktuelnim projektima koje Agencija ZEDA provodi kao što su InnovaNet, potencijalni Digital Innovation Hub ili projekti digitalizacije koji se implementiraju zajedno sa GIZ-om.		
11.	Kick-off konferencija projekta - iNnovaNet	Dana, 27. novembra 2020. godine, ZEDA je u saradnji s partnerima, IPNG-Industrijskim parkom iz Nove Gradiške, Inovaciono preduzetničkim centrom Tehnopolis iz Nikšića (CG) i Gradom Gradiška, organizovala Kick-off konferenciju projekta iNnovaNet - Innovative technologies for stronger businesses and improved business environment (Inovativna tehnologija za snažnije kompanije i unapređeno poslovno okruženja). Ovaj projekat čija je vrijednost 1.320.786,21 EUR, u iznosu od 85% finansira EU, a odobren je u okviru Drugog poziva za projekte prekogranične saradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora (Interreg IPA Cross-border Cooperation Programme Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro 2014-2020). Temelji se na principima prenosa znanja i iskustava partnera u inovativnim tehnologijama i unapređenju infrastrukture kako bi odgovorila rastućim potrebama privrede i industrije. Glavni aplikant u projektu i vodeći partner je Zenička razvojna agencija ZEDA. Na Kick-off konferenciji su učestvovali predstavnici Grada Zenice, Grada Gradiške, Nikšića, Nove Gradiške, Biroa rada Zenica, privrednika, akademske zajednice, razvojnih agencija i udruženja poslodavaca. Učesnicima Konferencije je predstavljen projekat, aktivnosti koje su već realizovane ili koje su u toku, aktivnosti koje slijede, te su prezentovani očekivani rezultati i ciljevi ovog Projekta za koji je planirano da traje 24 mjeseca.	27.11.2020	10

7. Upravljanje projektima

U narednom tekstu dat je skraćeni pregled implementiranih projekata tokom 2020. godine. Potrebno je napomenuti da su zbog trenutka apliciranja i odobravanja, te perioda implementacije neki od navedenih projekata svoj početak imali u prethodim godinama, a da su realizovani tokom cijele 2020., dok se realizacija nekih projekata nastavlja i u 2021. godini.

7.1. Projekat: Prvo radno iskustvo - volonteri 2018/2019. - REALIZOVAN

- Nositelj projekta: Grad Zenica
- Partner i sufinansijer: Agencija ZEDA
- Realizacija: juli 2019. – juli 2020.
- Budžet projekta ≈ 189.000 KM

Rezultat projekta – 50 (po Konkursu), a ukupno 62 mladih je prošlo jednogodišnji ciklus volonterskog rada i stručnog osposobljavanja kako bi stekli pripravnički staž i u budućnosti lakše našli zaposlenje. Volonteri su počeli s radom 01.07.2019. godine, a završili 30.06.2020. godine. Sva dokumentacija o implementaciji Projekta uredno je vođena i arhivirana u Agenciji, a po završetku Projekta (juni 2020.) ista je data na uvid Gradskoj upravi s izvještajem o realizaciji ovog Projekta. Planom realizacije projekata Agencije ZEDA za 2020. godinu također je predviđena realizacija ovog izuzetno uspješnog Projekta.

7.2 Projekat Prvo radno iskustvo – volonteri 2020./2021. – U REALIZACIJI

- Nositelj projekta: Grad Zenica
- Partner i sufinansijer: Agencija ZEDA
- Realizacija: juli 2020. – juni 2021.
- Budžet projekta ≈ 208.000,00 KM

Cilj oba gore navedena Projekta je davanje podrške mladim osobama, bez radnog iskustva koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica JU Služba za zapošljavanje ZE-DO kantona, Ured za grad Zenicu (dalje BIRO) i koji se po prvi put zapošljavaju radi stručnog osposobljavanja za samostalni rad bez zasnivanja radnog odnosa s namjerom sticanja radnog iskustva u trajanju od godinu dana (volonterski rad). Sredstva za implementaciju ovog Projekta obezbijeđena su u Budžetu Grada Zenice, a Odlukom Gradonačelnika, ZEDA je zadužena za njegovu implementaciju.

Planom rada Agencije ZEDA za 2020. godinu predviđena je realizacija projekta „Razvoj ljudskih resursa u cilju zapošljavanja mladih i unapređenja funkcije poduzetničkog centra“. U skladu s pomenutim Projektom, Gradonačelnik Grada Zenice je Aktom broj: 02-45-10548/2020. od 10.06.2020. godine Agenciji ZEDA dao saglasnost da putem Javnog konkursa izvrši prijem volontera sa SSS i VSS, koji bi svoj volonterski - pripravnički staž obavljali u Gradskoj upravi, Agenciji ZEDA kao i u zeničkim Javnim preduzećima.

Odlukom broj: 01-34-302/20. od 12.06. 2020. godine formirana je tročlana Komisija za izbor volontera. Nakon toga, Agencija ZEDA je 12.06.2020. godine objavila Javni konkurs za prijem volontera po osnovu Ugovora o stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa. Konkurs je bio otvoren 8 dana i u tom roku na protokol Agencije pristigla je ukupno 121 prijava. Prethodno je tročlana Komisija usvojila metodologiju rada, te kriterije za izbor volontera koji su rangirani kako slijedi:

- Trajanje nezaposlenosti nakon sticanja diplome srednje odnosno visoke stručne spreme, prema evidenciji nadležne Službe za zapošljavanje ZDK, Biro rada Zenica,
- Prosjek ocjena završenog studija,
- Invalidnost i
- Potreba za radom određenih zanimanja u službama Grada Zenice, javnim ustanovama, javnim preduzećima kojima je osnivač Grad Zenica, te institucijama sa kojima Agencija ZEDA d.o.o. ima potpisan Sporazum o saradnji.

Spisak prijavljenih koji su zadovoljili uslove Konkursa, Komisija je prosljedila na JU Služba za zapošljavanje ZE-DO kantona, Biro rada Zenica radi provjere i usaglašavanja statusa prijavljenih. Po prijemu revidiranog spiska od strane BIRO-a, Komisija je u skladu sa Konkursom obavila intervjue sa svim kandidatima tokom juna 2020. godine nakon kojih je prijedlog Komisije bio da se od prijavljenih kandidata, diplomanata, a u skladu sa planiranim Budžetom, prime 53 volontera (od toga 15 sa SSS i 38 sa VSS strukom) koji u potpunosti zadovoljavaju zadate kriterije. Volonteri su počeli s radom 01.07.2020. godine (ukupno 65).

U toku 2020. godine, za period 01. juli - 31. decembar, utrošena sredstava za naknadu rada volontera koja osim naknade na ime toplog obroka uključuju naknadu poreza i doprinosa, naknade za PIO i za zapošljavanje volontera, iznosila su 117.008,033 KM. Sva dokumentacija o redovnoj uplati svih naknada, poreza i doprinosa uredno se vodi i arhivira u Agenciji, a po završetku Projekta (juni 2020.) ista je data na uvid Gradskoj upravi s izvještajem o realizaciji ovog Projekta. Na osnovu ovoga, u Budžetu Grada Zenice planirana su sredstva u iznosu od 185.000,00 KM za 2020. godinu.

7.3. Projekat INOVANET - Interreg EU IPA CBC - Program Hrvatska - Bosna i Hercegovina – Crna Gora; 2014.- 2020. – prekogranična saradnja – U REALIZACIJI

Kratki opis programa:

IPA program prekogranične saradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora jedan od programa IPA II.

Partneri:

- Agencija ZEDA – BiH – vodeći partner
- Industrijski park Nova Gradiška d.o.o. - Republika Hrvatska
- Inovaciono preduzetnički centar Tehnopolis, Nikšić – Crna Gora
- Razvojna agencija Gradiška - BiH

Projekat je apliciran u okviru prioritetne ose 4: Povećanje konkurentnosti i razvoj poslovnog okruženja u programskom području i to s naglaskom na cilj 1: Poboľjšati institucionalnu infrastrukturu i usluge kako bi se ubrzala konkurentnost i razvoj. Projektom je predviđena obnova aneksa B zgrade TechnoParka sa novih 35 prostora za start-up preduzeća u oblasti kreativnih djelatnosti i IT, opremanje edukacijskog centra za CNC mašine, robotiku i mehatroniku, različiti programi edukacije i prekvalifikacije za osoblje i MSP i uspostava inovativne regionalne web platforme. Ukupna vrijednost apliciranog projekta iznosi 1.338.526,66 EUR od čega dio koji se odnosi na Agenciju iznosi 432.275.00 EUR (367.433.75 EUR IPA sredstva i učešće u sufinansiranju 64.841.25 EUR).

U oktobru 2019. godine dobili smo obavijest da je projekat prošao fazu evaluacije i da je odobren. Od Agencije ZEDA tražena su pojašnjenja vezano za planirane aktivnosti te su ista prosljeđena EU Zajedničkom sekretarijatu.

U decembru 2019. godine Zajedničkom sekretarijatu je dostavljena tražena dokumentacija za infrastrukturne radove na aneksu B objekta TechnoParka ZEDA kako je traženo prvim zahtjevom. U julu 2020. godine dobili smo prvi zahtjev za optimizaciju budžeta i usaglašavanje aktivnosti. Zajedničkim radom i dogovorom s projektnim partnerima do septembra su završena tri ciklusa optimizacije budžeta projekta i 15.09.2020. je započela implementacija projekta. Potpisan je ugovor o implementaciji projekta sa nadležnim tijelom za program, te partnerski sporazum sa partnerima iz BiH, Hrvatske i Crne Gore. Agencija ZEDA je formirala projektni tim koji će raditi implementaciju projektnih aktivnosti. Na nivou projekta je formiran tim za koordinaciju projektnih aktivnosti i održana su tri sastanka projektnog tima. U novembru je organizovana početna konferencija Projekta na kojoj je široj javnosti predstavljen Projekat.

U okviru projekta u 2020. je urađeno sljedeće: pripremljen vizuelni identitet projekta u skladu s programskim pravilima, odštampani promotivni baner i plakati, donesene odluke o pokretanju javne nabavke za nabavku opreme, nadzor nad radovima i izvođenje građevinskih radova te dizajn i nabavku web platforme. Značajnije kašnjenje se desilo u reviziji i pripremi projektne dokumentacije za izvođenje radova na objektu Aneksa B TechnoParka gdje JP za prostorno planiranje i uređenje grada Zenica nije do kraja godine završilo reviziju i dopunu Projekta, a što je trebalo biti gotovo do trebalo do novembra 2020.

U 2020. Agencija je primila i prvu tranšu predfinansiranja te iznos za pripreme troškove, nakog čega je izvršila uplate partnerima u skladu s Ugovorom i partnerskim sporazumom. U decembru 2020. završen je i podnesen izvještaj za prvi period implementacije projekta (15.09.-14.12.2020.). Drugi period implementacije započeo je 15.12.2020. godine i traje do 15.06.2021. godine.

7.4. Projekat COSME/BITNET - Konzorcijum EEN FBiH - projektni period 2020-2021. - podrška domaćim MSP – U REALIZACIJI

- COSME je program EU za podizanje konkurentnosti MSP i traje od 2014. do decembra 2021.
- Planirani budžet projekta je 2,4 milijarde € (finansijski paket dostupan samo za preduzeća iz EU).
- Budžet Agencije ZEDA za period od 12 mjeseci 2020. godine bio je 59.948,00 KM ili 30.651,00 EUR.
Tokom 2020. godine uplaćen je iznos od 41.877,85 KM na ime aktivnosti koje su bile planirane za 2020. godinu, međutim zbog svih dešavanja u 2020. godini veći dio aktivnosti je prolongiran za period 2021. godine i plan je da se ostatak prethodno pomenutih sredstava (rezervisana za program COSME) utroše na projektne aktivnosti u 2021. godini, a što opet ovisi od situacije sa CORONA epidemijom.
- Koordinator za F BiH je Vanjskotrgovinska komora BiH (VTK BiH),
- Partneri: Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA, Univerzitet u Sarajevu, INTERA Tehnološki park Mostar, BIT centar Tuzla, Zenička razvojna agencija ZEDA, Razvojna agencija Unsko-sanskog kantona RA-USK.

Cilj projekta je podržati pristup MSP tržištima EU i izvan EU, te time unaprijediti uslove za stvaranje i rast poslovanja. U okviru programa COSME uspostavljena je Enterprise Europe Network - EEN (Evropska poduzetnička mreža), kao važan instrument Europske komisije s ciljem podrške konkurentnosti MSP. Agencija ZEDA je partner Konzorcija EEN FBiH koji putem ove mreže pruža usluge MSP-a, kao što su:

- Informacije i podrška o poslovnim ponudama i upitima za saradnju između zeničkih i EU preduzeća,
- organizacija događaja s ciljem pružanja savjetodavne podrške privrednicima: o EU zakonodavstvu, politikama i programima EU, mogućnosti finansiranja.
- organizacija internacionalnih događaja-poslovnih susreta s ciljem poslovnog povezivanja domaćih i inostranih privrednika,
- EEN partnerstvo i promovisanje EEN usluga klijentima i jačanje mreže uključanjem u aktivnosti EEN mreže u cilju povećanja konkurentnosti MSP kroz pružanje integrisane poslovne podrške i inovativnih usluga.

U tekstu koji slijedi dat je skraćeni pregled realizovanih aktivnosti i rezultata Agencije ZEDA u okviru projekta BITNET pod COSME programom EU tokom 2020. godine, prema planiranom programu aktivnosti:

- Savjeti, podrška i informativne aktivnosti: Zenička razvojna agencija ZEDA u saradnji s Razvojnou bankom Federacije Bosne i Hercegovine organizovala je prezentaciju kreditnih linija Razvojne banke predstavnicima MSP u Zenici 13. februara 2020. Događaju je prisustvovalo 11 predstavnika zeničkih MSP-a.

- Pružena je pomoć lokalnim kompanijama/MSP-ima od strane osoblja Agencije ZEDA u promociji poslovanja poduzeća - na web stranici Agencije ZEDA promovisano je 15 domaćih kompanija/start up-a (Des dizajn d.o.o., AS PRODUCT d.o.o., Green Power Solutions d.o.o., NEW TREND d.o.o., GRAFIT FAME d.o.o., Elektromatik d.o.o., FOUNDRY BIH d.o.o., LAMSAR GLASS d.o.o., ENIGMA, POCO d.o.o., KONTAX d.o.o., UO "DEVSTETIC", EM WOOD d.o.o., FUTURE VISION, PM Bubamara).
- Prekogranične partnerske aktivnosti za poslovnu saradnju, prijenos tehnologije i inovacije: Pružena podrška – kreiranje profila BO / BR: podržano 14 kompanija u procesu registracije na poslovnoj platformi <https://co-matching2020.b2match.io> za virtualne sastanke.
- U saradnji sa EEN partnerima organizovana su 4 B2B virtualna međunarodna događaja – poslovni susreti (31 sastanak).
 1. "Co-Matching Poslovni bilateralni susreti 2020" u periodu od 25.8 do 26.8. 2020 – ciljne grupe su bili poduzetnici i kompanije iz sektora definisanih u okviru programa samih susreta (proizvodne i uslužne djelatnosti), a reregistracija je organizovana putem poslovne platforme <https://co-matching2020.b2match.io>.
 2. Također u periodu od 3.11. do 5.11.2020 godine bili smo partner u organizaciji online virtualnih poslovnih susreta u okviru B2B NETWORKING at SECURITY SUMMIT 2020. koje je realizovala Sarajevska razvojna Agencija SERDA.
 3. SMM 2020 – Poslovni susreti od 19.11. do 20.11.2020. godine u okviru događaja "Smart Manufacturing Matchmaking 2020." <https://smm2020.b2match.io/>
 4. Poslovni susreti kompanija u okviru "Match4Industry Business Matching Event 2020.", od 2.12. do 3.12.2020. godine. Ciljna grupa su bile kompanije u proizvodnim industrijama, a cijeli događaj je realizovan preko online platforme <https://match4industry-2020.b2match.io>.
- Deset (10) inostranih kompanija je izrazilo interes za profile ponude/potražnje domaćih bh. kompanija u EEN mreži. Pet kompanija je ostvarilo prve kontakte. Jedan ugovor je potpisan - 1 PA (Partnerski/poslovni ugovor) ostvaren i registrovan u EEN mreži - Bosanska kompanija koja proizvodi beton, betonske prefabrike i armirano-betonske hale zainteresovana je za poslovna partnerstva u okviru ugovora o proizvodnim i distribucijskim uslugama (TERMOBETON d.o.o. Breza (BiH) i C5 Innovation (Danska)). U toku su pregovori za četiri kompanije. Osoblje Agencije ZEDA je za domaća MSP kreiralo 25 iskazanih interesa u EEN mreži za profile/ponudu/potražnju inostranih kompanija. Sedam kompanija je osvarilo prve kontakte, pet kompanija traži dodatne informacije, pet ino kompanija nisu poslale odgovor, sedam ino kompanije nije zainteresovano za saradnju. Sedam (7) domaćih MSP je anketirano korištenjem obrasca EASME.
- Usluge mreže i komunikacijske aktivnosti
Domaćim preduzećima redovno šaljemo informacije/poslovne ponude, putem biltena/e-maila/bizbook-a (automatski matching IT alat), te putem www.een.ba, www.zeda.ba, medija i društvenih mreža. Lokalni partneri s kojima je Agencija ZEDA sarađivala tokom izvještajnog perioda su: Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine, SERDA (Sarajevska agencija za razvoj ekonomske regije) i Udruženje poslodavaca Zenica.
- Izgradnja i jačanje EEN mreže - menadžment programa
Uposlenici Agencije ZEDA učestvovali su putem Zoom platforme na četiri on-line sastanka konzorcija partnera EEN mreže F BiH (29.05.2020., 30.09.2020., 24.11.2020., 23.12.2020.), a 16. novembra i zoom sastanku – edukaciji o jedinstvenom EU tržištu kao i edukaciji 9.12.2020 – na temu Premošćavanje jaza između MSP i kreiranja politika EU - Kako postati influencer korištenjem povratnih informacija MSP-a.

7.5. Projekat ICC-a (Impulse Creative Center) – realizuje se u kontinuitetu

Projekat se u kontinuitetu realizuje od momenta uspostave ICC-a, a namijenjen je IT početnicima, stručnjacima, svim kreativcima i inovativcima. Tokom 2020. godine u prostorima ICC održano je 35 različita edukativna i ostala događaja. Od toga je 8 bilo edukacionih programa, zatim 15 radionica u sklopu projekta "Budi kreativan i TI", a ostalih 12 događaja imali su prezentacioni, promotivni ili informativni karakter.

Broj realizovanih edukacija i programa edukacija je bio znatno manji od predviđenog usljed mjera globalne pandemije Corona virusom.

Agencija ZEDA u prostorima ICC-a posjeduje 3D printer i u jeku pandemije, među prvima smo se odazvali na poziv kolega sa Mašinskog fakulteta Univerziteta u Zenici i ustupili im naš 3D printer sa 20 kg repromaterijala u svrhu izrade PVC zaštitnih vizira, prvenstveno za zdravstvene radnike ali i svima onima kojima su bili najpotrebniji u tim trenucima. Prateći situaciju sa pandemijom te mjerama koje je donosio Krizni štab tek u julu 2020. godine počeli smo da organizujemo konkretne aktivnosti i događaje u prostorima Agencije. Više detalja o svim događajima koji su se dešavali i koje je organizovala Agencija ZEDA u ICC-u tokom 2020. godine dato je poglavlju 6.3. Pregled događaja i edukacija. Finansije za implementaciju ovih projekata Agencija je obezbjedila:

- dijelom iz vlastitih sredstva iz tekućeg poslovanja,
- dijelom iz projekata koje u tom momentu implementira i njihove aktivnosti može vezati za ICC projekat,
- dijelom od domaćih ili inostranih institucija koje podrže određene aktivnosti,
- te dijelom iz kotizacija za pojedine edukacione programe, a koje su s obzirom na našu misiju i ciljne grupe uvijek minimalne, gotovo zanemarive.

Važno je istaći da je ICC u svim ovim aktivnostima imao veliku podršku Gradske uprave, te velikog broja domaćih institucija, međunarodnih organizacija i kompanija iz Zenice i šire.

7.6. Projekat UNDP (MEG) - "Stvaranje uslova za unapređenje postojećih i razvoj novih usluga LIND laboratorije" - REALIZOVAN

- Nosilac projekta: Agencija ZEDA i partner: Grad Zenica
- Partneri: Klaster drvne industrije i namještaja „DRVO“ iz Prijedora, poslovni subjekti INGRAT d.o.o. Gračanica i NANSI d.o.o. Žepče.
- Ukupna vrijednost projekta: 117.833,80 KM
- Finansiranje od strane UNDP 68.000 KM, preostali iznos iz sredstava Agencije i Grada Zenice
- Početak: 31. maj 2019. godine - Završetak: 06. april 2020. godine
- Cilj projekta bilo je stvaranje uslova za unapređenje postojećih i razvoj novih usluga Laboratorije LIND.
- Specifični cilj projekta bila je nabavka nove opreme, univerzalne ispitine mašine u svrhu proširenja asortimana i kapaciteta usluga Agencije ZEDA (Laboratorije LIND) za ispitivanje sigurnosnih zahtjeva dječijeg namještaja (dječiji krevetići, visoke stolice za hranjenje i sl.), namještaja za sjedenje za obrazovne ustanove prema BAS EN 1729 (obdaništa, škole, fakultete), namještaja za sjedenje prema BAS EN 12520, BAS EN 1728, BAS EN 16139 (stolice, ugaone garniture i sl.), stolova prema BAS EN 12521, BAS EN 1730 i kreveta prema BAS EN 1725.

Projekat je u cjelosti implementiran sa 17.07.2020. godine. Realizovano je sljedeće:

1. Nabavka univerzalne ispitne mašine i prateće opreme za ispitivanje sa kalibracijom.
2. Realizacija 3 ispitivanja za 3 poslovna subjekta proizvođače namještaja – postojeće metode ispitivanja.
3. Realizacija 5 ispitivanja za 3 poslovna subjekta proizvođače namještaja – nove metode ispitivanja.
4. Izrada i distribucija promo brošura usluga Laboratorije.
5. Realizacija edukacija za proizvođače namještaja.

7.7. Projekat „Budi kreativan i TI!“ - REALIZOVAN

U trećem ciklusu projekta „Budi kreativan i TI!“ tokom 2020. godine Agencija ZEDA je realizovala 15 kreativnih radionica na kojima su učestvovali svi oni koji su se zainteresovali za kreativnost i učenje tehnika kreativnog stvaranja. Učesnici su dobili priliku da nauče tehnike, metode, procese i pravila izrade različitih kreativnih radova kako bi dobili hobi koji će pretvoriti u biznis.

Cilj projekta „Budi kreativan i TI!“ je jačanje kompetencija, sticanje novih vještina i ekonomsko osnaživanje žena. Svakodnevno dobivamo fotografije radova učesnica naših radionica koje dokazuju da tehnike koje su naučile na našim radionicama nastavljaju usavršavati i da se kreativna priča nastavlja.

Tokom 2020. godine 4 učesnice su kreirale art stranice i krenule putem pretvaranja hobija u posao, nekoliko njih je znanje na radionicama prenijelo na prijatelje i porodicu na način da su i sami organizovali kreativne radionice i stečeno znanje na našim radionicama nastavili su prenositi dalje. Također, nekoliko polaznica je na putu kreiranja art stranice putem kojih će plasirati svoje proizvode, a za šta ćemo konačne rezultate imati u 2021. godini.

Nagradne igre i podrška - Od samog početka realizacije projekta „Budi kreativan i Ti“, ZEDA u saradnji sa preduzećem Fedi d.o.o. Zenica pronalazi različite načine da nagradi one učesnike koji su dokazali da su tehnike koje su naučili na kreativnim radionicama nastavili samostalno usavršavati. Nagradnim igrama nastojali smo motivisati sve one koji rade da budu još bolji i osvoje repromaterijal kako bi njihovi novi radovi bili još bolji od prethodnih.

Realizovane radionice - treći ciklus

- „Dekupaž u 4 koraka“
- „Slikanje na staklu“
- „Nakit u 4 koraka“
- „Decoupage 4 kids“
- „Tehnike dekupaža“
- „Decoupage 4 JU Dom za stara lica“
- „Oblikovanje gipsom“
- „Mandala art“
- „Oslikavanje svile“
- „Dekupaž u 4 koraka“/II nivo
- „Izrada nakita – hobby or art career“
- „Crtanje na aluminijskoj foliji“
- „Scrapbooking“
- „Scrapbooking 2“
- „Izrada nakita i asesoara“

Ukupan broj učesnika svih radionica: 225

Agencija ZEDA je planirala tokom 2020. godine realizovati nekoliko kreativnih radionica u okviru projekta „Budi kreativan i Ti!“ u osnovnim i srednjim školama na području Grada kako bi učenicima i prosvjetnim radnicima omogućila da nauče nove vještine i tehnike i da ih na specifičan i prihvatljiv način pokušamo „uvesti“ u poduzetništvo, međutim, zbog specifične situacije u 2020. godini to nije bilo moguće. Vjerujemo da će se ova ideja realizovati tokom 2021. godine sa poboljšavanjem epidemiološke situacije i omogućavanjem uslova za bezbjednu saradnju sa školama. Plan Agencije je da u samom projektu „Budi kreativan i Ti“ u 2021. godini još značajnije naglasi poduzetničku notu i da sa posebnom pažnjom programira aktivnosti u svrhu iniciranja i jačanja ženskog poduzetništva, a zasnovanog na kreativnim djelatnostima.

7.8. Projekat: „Rješenje hortikulturnog uređenja prostora uz granicu Poslovne zone Zenica 1 prema Arcelor Mittalu i GGM-u “ finansiran od strane Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH – REALIZOVAN

- Nosilac projekta: Agencija ZEDA i partner: Grad Zenica
- Sufinansijer: Fond za zaštitu okoliša - LOT 9 Projekti zaštite zraka
- Ukupna vrijednost projekta po aplikaciji: 36.154,37 KM
- Iznos odobren od Fonda za zaštitu okoliša: 20.000,00 KM

U januaru 2020. godine završen je projekat hortikulturnog uređenja zelenih površina uz granicu Poslovne zone Zenica 1 prema Arcelor Mittalu i GGM-u, odnosno, rekultivacija zemljišta i sađenje ukrasnog drveća i grmlja na prostoru Poslovne zone Zenica 1. U skladu sa tenderskom dokumentacijom izvršena je sadnja 230 sadnica alejnog drveća (katalpa, javor, srebrena smrča, orah, platan i sl) i 150 sadnica ukrasnog grmlja (drijen, lovor višnja i spirea). Sadnja je izvršena u skladu sa propisanim mjerama sadnje za te vrste biljaka te je izvršena prehrana i zaštita biljaka tokom cijele 2020. godine.

Ciljevi ostvareni realizacijom projekta su:

1. Formirana prirodna zelena barijere između Poslovne zone Zenica 1, naselja i Arcelor Mittala u dijelu Grada u neposrednoj blizini Arcelor Mittal Zenica. Prirodna zelena barijera dat će svoj puni efekat za 2-3 godine potpunim razvojem zasađenog drveća i grmlja.

2. Uspostavljanjem zelenih površina sa 16 vrsta drveća i 3 vrste ukrasnog grmlja čime će se u dogledno vrijeme povećati proizvodnja kisika i smanjiti zagađenje zraka i izvršit će se apsorpcija industrijske buke koja dolazi iz pogona Arcelor Mitalla.
3. Postignuta estetsko-dekorativna funkcija u Poslovnoj zoni Zenica 1, čime je Zona već dobila ljepši i prirodniji izgled

Federalnom fondu za zaštitu okoliša u februaru 2020. godine dostavljen je izvještaj o realizaciji projekta i isti je u potpunosti prihvaćen čime je praktično potvrđena uspješna realizacija ovog projekta. Projekat je promovisan putem web stranice Agencije ZEDA i Grada Zenice te objavom priloga na RTVZE.

7.9. Istraživanje stanja i nivoa digitalizacije u malim i srednjim preduzećima u BiH – REALIZOVAN

- Nosilac projekta: Agencija ZEDA
- Finansijer: GIZ GmbH ured za BiH; Sarajevo
- Ukupna vrijednost projekta: 20.000 KM

Agencija ZEDA u saradnji sa Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH i drugim partnerskim institucijama u BiH krajem 2019. godine, u sklopu projekta „Inovacije i digitalizacija u malim i srednjim preduzećima u BiH“, realizovala anketu i finalnu analizu stepena digitalizacije u MSP u Centralnoj BiH. U tu svrhu održani su sastanci sa predstavnicima GIZ-a u BiH i eksternim konsultantima radi pripreme i održavanja sastanaka fokus grupa. U oktobru 2020. GIZ-u je dostavljen izvještaj o implementaciji aktivnosti projekta za prvu godinu. Planirani završetak projekta je septembar 2021.

Zbog proglašenja pandemije, aktivnosti u okviru ovog projekta su zaustavljene i održan je jedan sastanak online na kojem je dogovoreno da GIZ podrži implementaciju ERP Sistema, kompjuterizovanog upravljanja radnim procesima u Agenciji ZEDA. Dakle ovo je prvi korak Agencije u smislu digitalizacije procesa i optimizacije rada.

Nakon prikupljanja ponuda tokom augusta i septembra 2020. godine, od nekoliko IT preduzeća koja se bave izradom ERP Sistema, u dogovoru sa GIZ-om prihvaćena je kao najpovoljnija ponuda DATA LAB d.o.o. Sarajevo i njihov program PANTHENON koji je za potrebe Agencije optimalno rješenje. Implementacija, odnosno uvođenje programa u savakodnevni rad Agencije je počelo u novembru 2020. i prema planu bi se trebalo završiti do kraja aprila 2021.

Prema planu aktivnosti Agencija bi trebala krajem juna 2021. godine da kao partner GIZ-a, krene u implementaciju novog projekta koji će biti fokusiran na inovacije i digitalizaciju u MSP BiH” te kreiranje HUB-a za MSP u gradu Zenici. Ovo će biti nastavak aktivnosti predhodnog projekta koji je imao za cilj analizu stanja i potreba MSP u oblasti inovacija i digitalizacije.

7.10. Projekat ProGlgreg - Produktivna zelena infrastruktura na postindustrijskim područjima – EU program HORIZON 2020. – U REALIZACIJI

Grad Zenica i Agencija ZEDA su dio konzorcija od 35 partnera međunarodnog projekta ProGlgreg (produktivna zelena infrastruktura na postindustrijskim područjima) vrijednog 10.450.000,00 EURA. Planirano trajanje Projekta je 30 mjeseci. Budžetom Projekta su predviđena sredstva u iznosu od 49.000 EUR-a za realizaciju projektnih aktivnosti. Zvanični termin početka implementacije ovog projekta bio je juni 2018. godine, a kraj projekta je u 2023. godini.

Ostali partneri koji sudjeluju na Projektu su gradovi: Zagreb, Dortmund i Torino kao i gradovi pratitelji: Prag, Cluj, Sofija, Pirej, Zenica, Ningbo (Kina), te još 21 institucija koja se bavi tematikom vezanom za cilj Projekta, a to je produktivna zelena infrastruktura za postindustrijsku urbanu regeneraciju odnosno, definisanje kriterija za održivi urbani razvoj uz implementaciju zelenih i pametnih tehnologija, putem popisa aktivnosti za provedbu na terenu koje su u skladu sa strategijom razvoja Grada.

U 2020. godini Grad Zenica i Agencija ZEDA su učestvovali u izradi ProGlgreg prostorne analize kao dio rezultata D2.2, zatim uzeli aktivno učeće u On-line sastanak partnera događajima:

- 1. “On-line sastanak partnera” u organizaciji partnera iz Torina održan u februaru 2020. godine na temu kako najbolje možemo uključiti građane u kodizajn naših NBS-ova

- 2. "On-line sastanak partnera" u organizaciji partnera iz Zagreba održan u martu 2020. godine na temu „Tri scenarija za implementaciju akvapionika u Svesvete Living Lab-u
- 3. "On-line sastanak partnera" na kojem se diskutovalo o načinima na koji se Gradovi nose sa trenutnom COVID-19 situacijom gdje smo prezentovali sve aktivnosti koje je preuzeo Grad Zenica,
- 4. "On-line sastanak partnera" koji se održao početkom maja 2020. godine smo prezentovali sve aktivnosti koje Grad Zenica poduzima po pitanju obnovljive i ekološki prihvatljive budućnosti, a koje su dio ovog i drugih projekata.
- Prisustvovali smo i na 5. "On-line sastanak partnera" koji su organizovali partneri iz Cascas-a i koji se održao početkom juna 2020. na temu Urbana regeneracija u Cascas: urbani vrtovi za jačanje učešća građana
- 6. "On-line sastanak partnera" koji je posebno bio posvećen polinatorima i koje aktivnosti po tom pitanju preduzimaju gradovi.
- 7. "On-line sastanak partnera" je organizovan od strane Cluj-Napoca na kojem je tema bila revitalizacija rijeke Some a održao se početkom septembra
- 8. "On-line sastanak partnera" koji su organizovali predstavnici partnera iz Piraeusa početkom oktobra na temu kako grad Piraeus planira da reaktivira stare zelene rječne puteve.
- Posljednji 9. "On-line sastanak partnera" organizovali su predstavnici grada Dortmunda na temu na koji način grad Dortmund kreira i koristi co-design formate.
- Prisustvovali smo i na On-line sastanku posvećen ostvarenim rezultatima na polovini projekta.
- Tokom mjeseca septembra organizovali smo čitav niz intervju sa predstavnicima različitih institucija u našem Gradu po pitanju NBS-ova koji se planiraju implementirati sa predstavnicima ICLEI, koji su također partneri na projektu
- Pored toga aktivno smo učestvovali na izradi svih izlaznih rezultata koji su kreirani u ovoj godini, a koji su bili obavezni i planirani u okviru projekta.

Dinamika održavanja "On-line sastanak partnera" će se sigurno nastaviti i u narednom periodu, a pored toga aktivnosti koje slijede u 2021. a gdje ćemo aktivno uzeti učešće su:

- Zadatak 2.3 Urbano planiranje u gradovima pratiocima (Follower City)
- Zadatak 5.2 Rješavanje administrativnih prepreka za povećanje nivoa uticaja
- Zadatak 6.2 Trening događaji
- te Zadatak 6.3 Pomoć u razvoju i promociji projekta u okviru trening događaja putem online učenja.

7.11. Transnacionalni Projekat „AGORA“ – partneri Grad Zenica i Agencija ZEDA – U REALIZACIJI

U 2020. godini Grad Zenica počeo je implementaciju projekta „Advancing innovative Co-Generation Options for Reintegrating local Assets“ pod akronimom „AGORA“ u kojem ima status partnera, a Zenička razvojna Agencija ZEDA status pridruženog partnera.

Riječ je o projektu koji se finansira iz programa INTERREG Danube Transnational Programme – Dunavskog Transnacionalnog Programa i povezuje ukupno 28 stalnih i pridruženih partnera iz 14 zemalja (Rumunija, Hrvatska, Slovenija, Njemačka, Češka Republika, Belgija, Italija, i druge), a od čega 10 gradova. Vrijednost projekta je 2.242.623,51 EUR i implementira se od 01.06.2020. godine do 30.11.2022. godine, odnosno 30 mjeseci.

„AGORA“ ima za cilj unapređenje rada lokalnih samouprava, odnosno jačanje kapaciteta za proaktivnu ulogu u oblasti razvoja, testiranjem i ugradnjom novih operativnih i političkih instrumenata za urbanu revalorizaciju imovine. „AGORA“ raspolaže sa inovativnim pristupom koji podrazumijeva razvijanje različitih alata kojim se osnažuje 10 gradova dunavskog regiona da postanu pokretači i posrednici za bolju iskorištenost nekretnina u njihovom vlasništvu. Kroz Projekat će se koristiti evropska ekspertiza, kreativnost i lokalni kontekst u svrhu prevazilaženja ograničenja postojeće legislative, kao kulturoloških i konceptualnih razlika između gradskih administracija i drugih aktera u lokalnoj zajednici.

Implementacijom projekta AGORA, Grad Zenica i Zenička razvojna agencija d.o.o. Zenica će unaprijediti upravljanje gradskom imovinom (poslovni prostori, društveni domovi, Biznis inkubator, TechnoPark) poduzimajući aktivnosti na

njihovoj kontinuiranoj rekonstrukciji kao i na uključivanju drugih aktera u procesu donošenja odluka za ponovno stavljanje u funkciju napuštenih ili dovoljno neiskorištenih prostora.

U 2020. godini Grad Zenica i Agencija ZEDA učestvovali su u sljedećim aktivnostima:

- Imenovan je tim za implementaciju projekta 22.06.2020.
- Prisustvovali smo online kick-off sastanku 26.07.2020.
- Prisustvovali smo „AGORA online Cooperative City in Dialogue“ koji se održao 30.09.2020.
- Prisustvovali smo i susretima članova konzorcija 1.10.2020.
- Poslali smo vodećem partneru Opis pilot akcije 19.10.2020.
- Prisustvovali smo trening seminaru koji se održao 29.10.2020.
- Prisustvovali smo webinaru na temu finansijskog izvještavanja i javne nabavke 19.11.2020.
- Prisustvovali smo webinaru na temu komunikacije i vidljivosti u DTP projektima 22.12.2020.
- Organizovali smo i video poziv sa vodećim partnerima i kolegama iz Urba Sofije 29.12.2020.
- Dostavili smo i sljedeće izvještaje: „Izvještaj D.T1.3.2 Najbolje prakse i iskustva“ i „D.T1.2.2 Studija o AGORA gradovima“ u skladu sa dinamikom implementacije projekta.

7.12. Projekat implementacije ERP-a (Enterprise Resource Planning) u Agenciji ZEDA – U REALIZACIJI

- Nosilac projekta: Agencija ZEDA Zenica
- Sufinansirer: GIZ BiH
- Ukupna vrijednost projekta po aplikaciji: 7.500 KM
- Iznos odobren od GIZ: 6.000,00 KM
- Vrijeme implementacije: oktobar 2020. – mart 2021.

Polovinom 2020. godine Agencija ZEDA je uz podršku GIZ – a krenula u proces uvođenja ERP sistema u radu Agencije. ERP je poslovno planiranje resursa, poslovno rješenje ili sistem koji preduzeću omogućava da upravlja poslovnim procesima i vrši koordinaciju pojedinačnih aktivnosti. ERP funkcioniše tako što objedinjuju sve funkcije i procese u preduzeću u jednu cjelinu i vrše protok informacija između svih dijelova preduzeća. Na ovaj način se povećava produktivnost rada i procesa, a pri tome se olakšava komunikacija zaposlenih.

Agencija ZEDA ima vrlo specifičnu strukturu i radne operacije koje su podijeljene u sljedeće sektore:

- Biznis inkubator Zenica (BiZ) - inkubacija novih startup preduzeća (više od 40 preduzeća)
- Laboratorija LIND - Ispitivanje sigurnosti proizvoda u skladu sa propisima EU
- Impuls kreativni centar - Centar za edukacije, događaje i radionice s ciljem poticanja poduzetništva
- Upravljanje projektima - Različiti projekti povezani sa lokalnim razvojem prema dostupnim javnim pozivima
- Poslovna zona - upravljanje i održavanje Poslovne zone Zenica 1 sa više od 104 kompanije, uključujući prezentaciju za potencijalne investicije i definisanje lokacija unutar Zone.

Namjera je implementacija ERP sistema koji će pomoći automatizaciju radne procesa Agencije, biti u skladu s važećim zakonima u FBiH i BiH, te unaprijediti dobro i efikasno upravljanje. ERP sistem koji je Agencija odabrala je već provjereno programsko rješenje PANTHENON koje je podesivo i prilagodljivo potrebama Agencije kako bi se mogao nadograditi za dodatne module, kao i povezati sa drugim poslovnim informacionim sistemima. Vjerujemo da ćemo digitalizacijom svojih procesa uspjeti pružiti bolje rezultate u odgovoru na potrebe MSP-a grada Zenice. Implementacijom ERP sistema Agencija bi poslužila kao primjer dobre prakse svim kompanijama u Zenici i šire. Kroz buduće projekte i potencijalne projektne prijave planiramo pokrenuti ERP instalaciju u brojnim kompanijama u Zenici. U tom slučaju to bi bilo prilagođeno njihovim potrebama. ZEDA će sva stečena iskustva po tom pitanju podijeliti sa lokalnim kompanijama. Na ovaj način značajno bi se podigao nivo digitalizacije Agencije, kao i preduzeća u Zenici, što direktno doprinosi povećanju konkurentnosti izvozno orijentisanih kompanija.

7.13. Projekat SBA u BiH - Evropski okvir za razvoj strategija i politika za MSP u BiH - Izrada Strategije razvoja MSP grada Zenice – U REALIZACIJI

Opšti cilj: Ubrzanje ekonomske integracije sa EU u oblasti okvira za podršku MSP, sa pozitivnim uticajem na ostvarenja MSP u BiH.

Specifični cilj sa očekivanim rezultatima: Harmonizovan zakonski, strateški okvir za MSP u BiH na osnovu EU Akta o malom biznisu kao glavnog orijentira za zemlje zapadnog Balkana, postepeno kroz:

- usklađivanje zakona o MSP u entitetima i BD sa EU Aktom o malom biznisu;
- zajedničku metodologiju za planiranje, implementaciju, M&E strategija i planova razvoja MSP u BiH (zasnovanu na Aktu o malom biznisu i Indeksu politika za MSP);
- poboljšanu implementaciju strategija i planova razvoja MSP u dijelovima koji se odnose na primjenu Akta o malom biznisu (korišćenjem odgovarajućeg projektnog fonda);
- reviziju postojećih i planiranje novih strategija i politika razvoja MSP po zajedničkoj metodologiji;
- institucionalizovan javno-privatni dijalog u funkciji razvoja MSP na svim nivoima u BiH;
- kreiranje i promociju harmonizovanih politika i praksi podrške razvoju MSP u BiH prema međunarodnim i domaćim akterima.

Ključni učesnici

- MVTEO – Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
- MIER – Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva RS
- FMRPO – Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta FBiH
- Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu BD
- Grad Zenica – Agencija ZEDA nosilac aktivnosti u ime Grada Zenice
- Grad Banja Luka
- Sida putem Ambasade Švedske u BiH – finansijska podrška implementaciji projekta
- Eda – Agencija za razvoj preduzeća – odgovorna za implementaciju projekta i facilitaciju interakcija

Trajanje projekta: 1. august 2019. – 28. februar 2021.

Kroz implementaciju Projekta predviđena je aktivnost izrade strategije razvoja MSP u dvije lokalne zajednice, gradove Banja Luku i Zenicu. Za grad Zenicu partner i nosilac svih aktivnosti je Agencija ZEDA, a sama "Strategija razvoja MSP grada Zenice za period 2021 – 2027. godina" predstavlja ključni dokument za usmjeravanje i podsticanje razvoja MSP Zenice u predstojećem sedmogodišnjem periodu. Realizacija Strategije treba da omogući pozicioniranje Zenice u domaćem i regionalnom okruženju kao grada gdje bavljenje preduzetništvom i rad u MSP predstavlja atraktivnu karijeru i da kreira okvir za uklapanje glavnih tokova razvoja MSP u Zenici u odgovarajuće globalne i europske tokove i perspektive.

Izradu strategije je koordinira Zenička razvojna agencija ZEDA (u daljem tekstu Agencija ZEDA) uz intenzivnu saradnju sa Službom za privredu i upravljanje razvojem Grada Zenica. Metodološku i stručnu pomoć u procesu izrade strategije pružila je Agencija za razvoj preduzeća Eda u okviru projekta "SBA u BiH - Okvir za razvoj strategija i politika za MSP", uz finansijsku podršku švedske međunarodne agencije za razvoj i saradnju SIDA, putem Ambasade kraljevine Švedske u BiH.

Iako se proces pripreme strategije odvijao u otežanim okolnostima zbog pandemijske krize i brojnih ograničenja radi zaštite zdravlja, osigurano je učešće niza predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora koji su obezbjedili ključne inpute za analitički, strateški, programski i operativni dio strategije i davali komentare na radne verzije tokom izrade svih dijelova strategije.

Strategija je uklađena sa relevantnim strateškim okvirom u BiH, kao i sa EU Aktom o malom biznisu kao referentnom okviru za definisanje politika i mjera za podršku razvoju MSP. Strategija je urađena prema standardizovanoj metodologiji strateškog planiranja razvoja MSP u BiH i usklađena sa unaprijeđenom verzijom standardizovane metodologije za integrisano planiranje lokalnog razvoja.

Nova strateška orijentacija za naredni sedmogodišnji period (vizija i ciljevi sa odgovarajućim indikatorima) razvoja MSP i preduzetništva u Zenici zasniva se u znatnoj mjeri na nalazima analize, sintetizovanim u okviru systemske konkurentnosti i u SWOT analizi. Uz viziju razvoja, definisana su tri strateška cilja, 6 prioriteta i ukupno 14 mjera za njihovo ostvarivanje. Definisani su odgovarajući indikatori na osnovu kojih se može pratiti napredak u realizaciju strategije. Operativni dio strategije uključuje indikativni finansijski okvir za provođenje cijele strategije. Sama Strategija razvoja MSP grada Zenice za period 2021.- 2027- godina, posta će dio integralne Startegije razvoja Grada Zenice za period 2021-2027, a čija će izrada uslijediti u 2021. godini.

Nastavljajući uspješnu saradnju započetu kroz izradu Strategije razvoja MSP grada Zenice, Agencija ZEDA je u saradnji sa Agencijom EDA krajem 2020. godine pripremila projekat - vaučer-program za podršku uvođenju inovacija u MSP na teritoriji Zenice u toku 2021. godine, u funkciji pilotiranja ovog instrumenta za širu primjenu. Razvoj i primjena vaučer-programa za podršku inovacijama u MSP predstavljaju jednu od mjera u prednacrtu Strategije razvoja MSP i preduzetništva Zenice 2021-2027.

Pilotiranje vaučer-programa finansirat će se u iznosu od 100.000 KM iz sredstava projekta „SBA u BiH“ (mehanizam SIEM za podršku implementaciji strategija razvoja MSP) koji EDA implementira uz podršku Švedske. Vaučer-program, kao specifičan instrument podrške inovacijama, usmjerit će se prema MSP iz sektora koji bilježe značajne rezultate u vrijednosti izvoza i zapošljavanju, te imaju visok potencijal za kreiranje više dodane vrijednosti. Ovim instrumentom sufinansiralo bi se korištenje usluga za unapređenje postojećih ili uvođenje novih proizvoda, usluga i procesa ili organizacionih modela, kao i usluga u oblasti digitalizacije procesa, čime bi se ostvarilo povećanje učešća znanjem intenzivnih proizvoda/usluga i sektora u privrednoj strukturi i povećanje dodane vrijednosti. Prema projektnoj dinamici pilotiranje vaučer-programa bi se obavilo u periodu januar-novembar 2021. godini.

7.14. Projekat Digital Design and Manufacturing – DDM - U REALIZACIJI

- Nosilac projekta: Agencija ZEDA
- Partneri: Glovis d.o.o., RM-LH d.o.o., DOMUS AREDI d.o.o., FEMETALL d.o.o.
- Ukupna planirana vrijednost projekta: 35.032,92 KM
- Finansiranje od strane USAID WHAM projekta sa KM, preostali iznos iz sredstava Agencije i Grada Zenice
- Početak: novembar 2020. godine - Završetak: juli 2021. godine

U mjesecu novembru 2020. započela je implementacija projekta: "Digital Design and Manufacturing" podržanog od strane USAID WHAM programa. Cilj Projekta je unaprjeđenje konkurentnosti lokalnih kompanija, kroz edukaciju zaposlenika i studenata tehničkih fakulteta iz Zenice, mladih inženjera, za korištenje aplikacija za 2D crtanje i 3D modeliranje.

Projekat je započeo javnim pozivom za prijavu kandidata na edukaciju, na šta smo imali velik odziv zainteresovanih kandidata te u vrlo kratkom roku popunili dvije planirane grupe po 20 kandidata. Projektom su predviđena dva edukacijska ciklusa u trajanju 3 mjeseca, a svaki obuhvata: software AutoCAD 40 časova, Fusion 360 – 60 časova kao i praktični dio – 10 časova. Praktični dio edukacije će se obaviti u kompanijama koje su naši partneri na Projektu: Glovis d.o.o., RMLH d.o.o., DOMUS AREDI d.o.o.

Prvi ciklus edukacije će trajati do marta 2021. godine, nakon čega će biti objavljen Javni poziv za 2. ciklus. Bez obzira na tešku epidemiološku situaciju izazvanu virusom COVID19, uspjeli smo organizovati ovu edukaciju, poštujući sve predviđene epidemiološke mjere i uspjeli zadržati dovoljan broj kandidata za uspješno odvijanje kursa.

8. Novi projekti - Aplicirani projekti na javne pozive u 2020. godine

Tokom 2020. godine iz već poznatih razloga u vezi pandemije CORONA virusa, gotovo da nije bilo poziva za prijavu projektnih prijedloga. Sve domaće institucije kao i većina inostranih su potpuno obustavile ove aktivnosti i svoje aktivnosti, finansijske planove i budžete prilagodili novonastaloj situaciji. Aplicirali smo na dva poziva, a u trećem pozivu smo bili dio internacionalnog partnerstva sa konceptom koji će ipak sačekati novi, naredni krug poziva u okviru HORIZON programa.

8.1. Aplikacija na javni poziv GIZ- EU ProLocal za partnerstva u izvozno orijentisanim sektorima

U julu 2019. godine Agencija ZEDA je predala projektni prijedlog - koncept projekta na javni poziv GIZ- EU ProLocal za partnerstva u izvozno orijentisanim sektorima. U februaru 2020. dobili smo informaciju da je koncept nota projekta dobila pozitivnu ocjenu i pozvani smo da predamo punu aplikaciju na javni poziv u martu 2020. godine. Projektni tim Agencije učestvovao je na pripremnoj radionici za projekte i dobio informacije da je projektna ideja zadovoljila sve kriterije poziva. Agencija je do 31. marta pripremila aplikaciju zajedno sa partnerima u projektu (Grad Zenica, Udruženje poslodavaca i kompanija Femetall d.o.o.) sa malim izmjenama u odnosu na prvi koncept projekta i aplicirala

na javni poziv. Zvanično obrazloženje USAID WHAM projekta je da zbog nedostatka sredstva, aplikacija nije odobrena za finansiranje.

8.2. Aplikacija na javni poziv USAID WHAM -Uspostavljenje centra za obuku na CNC mašinama

U septembru 2020. objavljen je javni poziv USAID WHAM za uspostavu trening centara za metaloprerađivački-drvooprerađivački sektor u BiH. Agencija ZEDA je pripremila i aplicirala projektni prijedlog za uspostavu centra za obuku na CNC mašinama u partnerstvu sa kompanijom BH SERVICE d.o.o. Projektni prijedlog je ocijenjen kao uspješan, ali nije dobio finansiranje jer je donator nije imao dovoljno sredstava na raspolaganju.

8.3. Izrada kocepta za POWER FLOWER

Na poziv kolega iz Grčke (Naučni park Patras) priključili smo se pripremi i izradi prijedloga projekta Power Flower koji je imao za cilj projekat inovativnog proizvoda u skladu sa Pozivom "EU Green Deal" (Evropskim zelenim dogovorom). "EU Green Deal" ima plan da transformiše Evropu u pošteno i prosperitetno društvo sa modernom, resursno efikasnom i konkurentnom ekonomijom bez emisija stakleničkih plinova do 2050. godine. Da bi se dekarbonizirala Evropa, kopneni i priobalni obnovljivi izvori moraju postati glavni izvor energije, uz zadržavanje stabilnosti i otpornosti europskog energetskog sistema. Ideja Projekta je bila da se ponudi inovativno rješenje za različite namjene u praksi, a kao osnova bila bi produkcija električne energije iz prirodnog, alternativnog i "zelenog" čistog izvora. Konzorcij je okupio ukupno 9 internacionalnih partnera među kojima je i Agencija ZEDA. Na prijedlog vodećeg partnera Projekat je u dogovoru svih partnera, prolongiran za 2021. godinu kako bi se pripremila što kvalitetnija aplikacija. Partneri su:

- Vodeći partner, Delloite Kipar, Limassol,
- Universitet Peloponnese, Grčka,
- Universitete L'Aquila, Italija,
- Inkubator Accent Austrija,
- Inkubator Descartes Francuska
- PSP Patras Naučni park Grčka,
- ebn 35 -EBN mreža, Brisel, Belgija
- Universitet Pescara Regija Abruzzo Italija,
- Agencija ZEDA, BiH.

9. Promotivne aktivnosti – vidljivost Agencije ZEDA u 2020. godini – www.zeda.ba

Agencija posebnu pažnju posvećuje komunikaciji s ciljnim grupama Agencije putem medija i službene stranice, te putem društvenih mreža. Možemo reći da je eksterna komunikacija na vrlo visokom nivou što dokazuje zastupljenost u medijima i protok informacija koje idu iz Agencije ka javnosti.

Naše ciljne grupe s kojima imamo intenzivnu razmjenu informacija su: vladine institucije na različitim nivoima vlasti, domaći inostrani donatori, mediji, pripadnici akademske zajednice, organizacije civilnog društva, građani, Gradska uprava, javne ustanove, Privredni savjet Grada Zenice, privrednici, studenti i đaci, javna preduzeća, razvojne agencije, sva ostala tijela kantonalnog nivoa i lokalne uprave, institucije i ustanove koja svojim djelovanjem pridonose ostvarivanju ciljeva politike kantonalnog i lokalnog razvoja ili kojih se tiče rad i djelovanje Agencije ZEDA.

Website Agencije ZEDA je moderniji, pregledniji i informativniji svake godine, te kontinuirano obogaćen novim sadržajima u šta ulažemo mnogo napora.

Rubrika **#Mladi** nudi sadržaje o dostupnim javnim pozivima za apliciranje s projektnim idejama, informacije o stipendijama, nagradnim igrama, konkursima, kuresevima, radionicama i drugim sadržajima interesantnim ovoj populaciji.

Rubrika **#Blog** je jedina u BiH koja se bavi isključivo pitanjima mladih koji svoje hobije pretvaraju u biznis i koji otkrivaju svoju životno-poslovnu priču koja može nekome ko je razmišljao o nečemu sličnom biti podsticaj da se i sam okuša u sličnom. Na ovaj način otvaramo prostor svima onima čije poslovne priče treba podržati, ispromovisati i koje drugima mogu biti inspiracija ali i za nove klijente, nova umrežavanja, partnerstva, saradnje i svakako, predstavljamo ih desetinama hiljada recipijenata. Različiti hobiji, neobični poslovi, interesantna iskustva o obrazovanju ili zaposlenju u BiH ili u inostranstvu, prekvalifikacije, dokvalifikacije, pronalazak alternativnih poslova čekajući posao u struci,

osvojene nagrade, medalje i pehari, kreiranje radnog mjesta sebi i drugima, pretvaranje hobija u posao, samo su neke od tema koje su u proteklih 7 godina otkako postoji rubrika **#Blog**, predstavljene i ispromovisane.

#Projekti je rubrika koja se vrlo često mijenja ovisno o dinamici implementacije projekata i aktivnostima unutar njih pa su i sadržaji raznoliki i dinamični. S obzirom da svi projekti imaju svoja pravila vidljivosti ZEDA u skladu s pravilima i procedurama, javnost obavještavamo o aktivnostima projekata i stepenu implementacije.

#Javni pozivi je rubrika u kojoj se mogu pronaći aktuelni pozivi o dostupnim sredstvima za apliciranje s projektima ili pak za unapređenje poslovanja u vidu grant sredstava i sl. Rubrika se svakodnevno ažurira i kao takva je jedna od najčitanijih rubrika koju posebno intenzivno prate privrednici ali si svi ostali pratioci rada Agencije.

Biznis inkubator Zenica/promocija korisnika je aktivnost koju provodimo kako bismo pomogli našim start-up preduzećima da se profesionalno predstave javnosti i ispromovišu ono čime se bave. To je još jedan od naših mehanizama pomoći našim inkubircima koji im omogućuje da uz pažljivo odabrane oblike i instrumente marketinške komunikacije predstave svoju poslovnu ideju, način realizacije, trenutni status i planove za budućnost.

Tokom 2020. godine nastavili smo našu odličnu saradnju s **medijima** – lokalnim, entiteskim i državnim – elektronskim i printanim.

Aktivnosti **Agencije na Društvenim mrežama** doprinijele su intenzivnoj distribuciji ali prijemu različitih informacija o našim aktivnostima te time omogućili različitim ciljnim grupama ali široj javnosti da nas lakše prate u radu ali i da dobijemo povratne informacije i sugestije kako bi unaprijedili svoj rad i usluge. Agenciju u ovom momentu prati više od 7.000 pratitelja, dok je prošle godine ta brojka iznosila 5.000.

Ovaj način masovne komunikacije omogućuje Agenciji da vrlo efikasno i brzo širi informacije o novim pozivima za projekte, zatim najave i informacije o događajima, projektima ili postignutim rezultatima, ciljnim grupama naših pratilaca i korisnika usluga.

Baze kontakata – osoblje Agencije aktivno i kontinuirano radi na ažuriranju i kreiranju baza kontakata kako privrednih subjekata grada Zenice tako i svih ostalih potencijalnih korisnika naših usluga, a koji se putem elektronske komunikacije (e-maila) ali i direktnih kontakata, redovno informišu o onome što bi moglo/trebalo biti predmet njihovog interesovanja (javni pozivi, grant sredstva, konkursi, prezentacije, seminari, radionice...)

Ovo podrazumijeva i rad sa različitim grupama korisnika naših usluga kao što su:

- **Poslovni kontakti** (privredni subjekti sa područja grada ali i šire)
- **Mladi** - studenti, nezaposleni, zaposleni itd.
- **Mediji**: (saopštenja, dopisi, pozivi, najave, članci)
- **Institucije**: državne, entitetske, kantonalne, razvojne agencije, javna preduzeća i sl.

Kada je u pitanju **press clipping** Agencija već godinama prati svoju zastupljenost u medijima te svaki mjesec pravi analizu zastupljenosti u medijima kao i informacije koje su objavljene znajući važnost praćenja informacija koje odlaze u javnost. Stranica Agencije ZEDA ažurira se na dnevnom nivou kao i društvene mreže. Kao i do sada, ZEDA će nastaviti na unapređenju svojih kanala komunikacije i kvalitetnoj prezentaciji svojih aktivnosti.

U 2020. godini, zadržali smo identičnu zastupljenosti naših aktivnosti u medijima kao i 2019. godine, te smo i pored svih otežavajućih okolnosti tokom 2020. godine nastavili kontinuitet u našim aktivnostima kao i našom prisutnošću u medijima. Komparacija objava u 2018., 2019. i 2020. godini data je u sljedećoj tabeli:

Tabela 14. Broj objava u periodu 2018. – 2020. godina

Mjesec/godina	Broj objava u 2018. godini	Broj objava u 2019. godini	Broj objava u 2020. godini
Januar	9	10	11
Februar	4	10	14
Mart	8	10	12
April	12	18	0
Maj	9	13	15
Juni	11	11	16
Juli	7	9	13
August	5	3	13
Septembar	8	16	16

Oktobar	10	18	11
Novembar	10	15	14
Decembar	15	17	15
Ukupno:	108	150	150

Tabela 15. Pregled aktivnosti:

RB	Naziv	Period	Napomena
1.	Informisanje putem službene stranice, društvenih mreža i putem medija o aktuelnim događajima - Pozivi, najave	Kontinuirana aktivnost	Događaji koje Agencija samostalno organizuje, na kojima učestvujemo ili koji bi mogli biti od interesa našim ciljnim grupama
2.	Informisanje putem službene stranice, putem medija, društvenih mreža i direktnih e-mailova ciljnih grupa o javnim pozivima, grant sredstvima, mogućnostima učešća na sajmovima, prezentacijama, seminarima... Pozivi, najave	Kontinuirana aktivnost	Zavisno od vrste i sektora dostavljamo informacije onima kojima se mogu prijaviti za učešće
3.	<p>Visibility aktualnih projekata u vidu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ saopćenja za medije, ▪ saopćenja za javnost, ▪ kontaktiranje medija kako bi i oni putem radija/tv/online najavili događaje ili izveštavali o već okončanim događajima, ▪ priprema materijala za publikacije planirane u projektu i sl. <p>Saopćenja za medije, za javnost</p>	Trajanje aktivnosti u skladu sa početkom i trajanjem projekata	<p>U 2020. godini to su bili projekti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ „COSME“, ▪ „Digital Design and Manufacturing – DDM“ ▪ „Stvaranje uslova za unapređenje postojećih i razvoj novih usluga laboratorije LIND“, ▪ „iInnovaNet - Innovative technologies for stronger businesses and improved business environment (Inovativna tehnologija za snažnije kompanije i unapređeno poslovno okruženja), ▪ „Budi kreativan i Ti!“, ▪ ProGleg, ▪ AGORA ▪ itd.
4.	<p>Informacije o aktuelnim dešavanjima u:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poslovnoj zoni Zenica 1, ▪ Laboratoriji LIND, ▪ Biznis inkubatoru Zenica, ▪ Impulsnom kreativnom centru, ▪ BusinessPointu <p>Saopćenja i informacije za medije i javnost</p>	Aktivnosti realizovane u skladu s novostima i vremenom implementacije	Upoznavanje javnosti o aktuelnim dešavanjima, kreiranju povoljnog poslovnog ambijenta i poboljšanju uslova poslovanja, mogućnostima koje se pružaju, edukacijama koje slijede, sajmovima, seminarima, uspjesima koje smo postigli – projektima ili projektnim aktivnostima, kontinuirano plasiramo vijesti o onome što je od značaja za zajednicu.
5.	Promocija preduzeća iz Biznis Inkubatora Zenica Promotivne aktivnosti	Aktivnost realizovana u intervalima	Pozitivne priče o razvoju poslovnih ideja i start-up preduzeća koja posluju u Inkubatoru i TechnoParku. Cilj je promocija, podrška i dolazak do što većeg broja recipijenta, te širenje pozitivnih poslovnih priča.
6.	Promocija novih preduzeća koja izlažu svoje proizvode u BusinessPointu Promotivne aktivnosti - Show room	Aktivnost se realizuje ulaskom novih preduzeća koja predstavljaju svoje proizvode	Svi koji svoje proizvode i promotivne materijale izlože u ShowRoom-u BusinessPointu dobiju i kratku priču o svom preduzeću koju objavimo na našoj stranici, društvenim mrežama i medijima
7.	<p>Blog</p> <p>Promocija malih biznisa i mladih ljudi koji su postigli zavidne uspjehe na nekom polju</p>	Aktivnost se realizuje na principu svakog ponedjeljka nova priča u kontinuitetu zadnjih 7 godina.	Podrška idejama, mladim ljudima koji imaju hobi, posao, ideju koju su počeli realizovati, priče koje treba podržati, za koje se treba čuti jer sutra mogu biti nekome podsticaj da i sam pokuša nešto slično. Blog je platforma koja podržava male biznise i mjesto za ideje onima koji se žele okušati u istom ili sličnom
8.	<p>Newsletter</p> <p>Promotivni materijal Gradske uprave i Agencije ZEDA</p>	4 godišnje	Prezentacija aktivnosti Službe za privredu i upravljanje razvojem i Agencije ZEDA
9.	Implementacija projekta „Budi kreativan i Ti“ Kreativne radionice	Aktivnost se realizovala tokom 2020. godine	Istraživanje, organizacija, priprema, realizacija i promocija kreativnih radionica i projekta u okviru kojeg se implementiraju.
10.	Press clipping Informacije o aktivnostima u kojima je Agencija učestvovala ili koje je organizovala, zastupljenost u medijima ...	Tokom cijele godine	Skupljanje objava koje se u medijima objavljuju o Agenciji
11.	<p>Saradnja s medijima</p> <p>Pozivi na događaje, saopćenja...</p>	Tokom cijele godine	Izjave, priprema materijala za publikovanje i sl.

10. Finansijski izvještaj za period od 01. 01. 2020. - 31. 12. 2020.

U finansijskom dijelu Izvještaja za 2020. godinu bitno je navesti da su ukupni prihodi i rashodi sredstva predstavljeni na osnovu:

- Redovnih prihoda i rashoda Agencije iz operativnih aktivnosti.
- Projekata koje Agencija implementira i koji su odobreni krajem 2019. ili na samom početku 2019. godine, a čija implementacija se nastavila i u 2020. godini.
- Rezervisanih i akumuliranih sredstava iz prethodne 2019. godine, a namijenjenih za implementaciju projekata u 2020. godini.
- Sredstava planiranih u budžetu Grada Zenice za 2020. godinu, namijenjenih za realizaciju pojedinih projekata i aktivnosti u svrhu unapređenja poduzetništva, zapošljavanja mladih, zapošljavanja i razvoja Poslovne zone Zenica 1.

10.1. BILANS USPJEHA za period od 01.01. do 31.12.2020. godine

Tabela 16. BILANS USPJEHA za period od 01.01. do 31.12.2020. godine

	2020. godina	2019. godina
DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
Poslovni prihodi	1.251.033	1.050.248
Prihodi od prodaje robe	3.878	0
Prihodi od prodaje učinaka	83.991	66.357
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	82.426	66.357
Prihodi od prodaje učinaka na stranom tržištu	1.565	0
Ostali poslovni prihodi	1.163.164	983.891
Poslovni rashodi	1.229.351	1.050.248
Nabavna vrijednost prodate robe	-	-
Materijalni troškovi	48.821	55.174
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	735.730	671.783
a) Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	446.215	373.365
b) Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	58.323	72.266
c) Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	231.192	226.152
Troškovi proizvodnih usluga	45.012	51.103
Amortizacija	160.696	154.927
Nematerijalni troškovi	239.092	86.059
Dobit od poslovnih aktivnosti	21.682	31.202
Finansijski prihodi	-	-
Finansijski rashodi	2	3.977
Rashodi kamata	-	3.973
Dobit redovne aktivnosti	21.680	27.225
Prihodi po ostalim osnovama	-	-
Rashodi po ostalim osnovama	3.669	12.792
Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	17.609	26.937
Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	-	-
Porezni rashodi perioda	1.955	2.977
NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
Neto dobit perioda	15.654	23.960

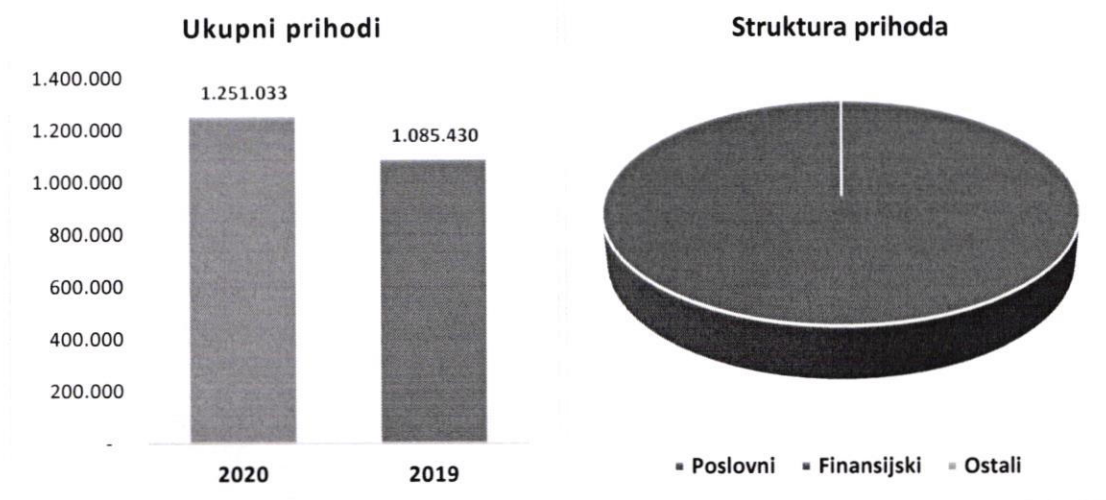
10.1.1. Prihodi

Ostvareni ukupan prihod u periodu 01.01.2020. do 31.12.2020. godini, iznosi: 1.251.033 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, POVEĆANJE za 165.603 KM ili 15,3 %. U obračunskom periodu 2020. godine, POSLOVNI PRIHODI iznose 1.251.033 KM, što je 100% ukupnog prihoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovi prihodi imaju POVEĆANJE za 200.785 KM ili 19,1 %.

Poređenjem planiranih Prihoda za 2020. godinu od 1.268.000,00 KM i realizovanih Prihoda u 2020. godini od 1.251.033 KM, vidi se da je realizacija bila manja za 16.967,00 KM ili 1,35% u odnosu na planirano u 2020. godini. Ova razlika se svakako može obrazložiti smanjenjem određenih Prihoda od izdavanja prostora inkubircima (u aprilu 2020. cijena najma odlukom Kriznog štaba bila je umanjena za 50% u odnosu na stvarnu) ali i kasnijim početkom Projekta

INOVANET (umjesto u februaru počeo je u septembru 2020. godine), te neobjavlivanjem jednog broja poziva za projekte za koje smo očekivali sigurnu realizaciju i odobravanje projekata. Svakako ova razlika u ukupnom iznosu i sagledavajući cjelokupnu situaciju po pitanju poslovanja u 2020. godini je zanemariva.

1. U obračunskom periodu 2020. godine, najveći prihodi su evidentirani na kontu - Ostali poslovni prihodi, u iznosu od 1.163.164 KM, što je 9,3% ukupnog prihoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovaj prihod ima POVEĆANJE za 179.273 KM ili 18,2 %.
2. Na drugom mjestu po veličini su prihodi evidentirani na kontu - Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu, u iznosu od 82.426 KM, što je 66% ukupnog prihoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovaj prihod ima POVEĆANJE za 16.069 KM ili 24,2 %.
3. Na trećem mjestu po veličini su prihodi evidentirani na kontu - Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu, od 3.878 KM, što je 0,3% ukupnog prihoda.
4. Prihodi iskazani na kontu - Prihodi od prodaje učinaka na stranom tržištu, od 1.565 KM, su 0,1% ukupnog prihoda.

Slika 1. Uporedni pregled ukupnog prihoda 2020. i 2019.godine

Pregled strukture ukupnih prihoda 2020.godine

Tabela 17. Pregled ostvarenih prihoda po strukturi za period 01.01.2020. - 31.12.2020

R. br.	Pozicija u bilansu uspjeha	Iznos KM	%
1	Ostali poslovni prihodi	1.163.164	93,0%
2	Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	82.426	6,6%
3	Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	3.878	0,3%
4	Prihodi od prodaje učinaka na stranom tržištu	1.565	0,1%
7	UKUPNO PRIHODI	1.251.033	100,0%

10.1.2. Rashodi

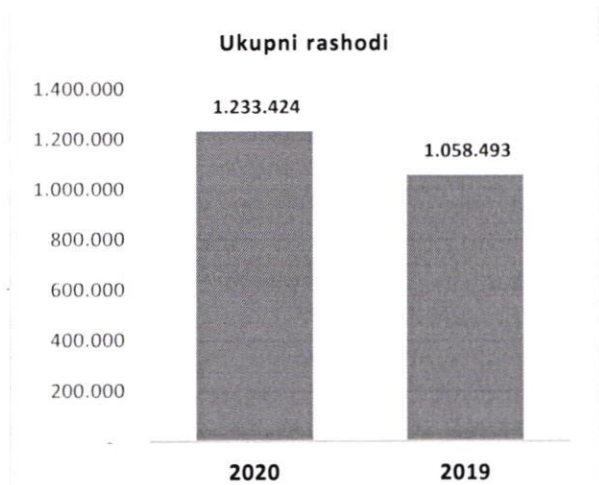
Ostvareni ukupni rashodi u obračunskom periodu 2020. godini, iznose: 1.233.424 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, POVEĆANJE za 174.931KM ili 16,5 %.

U obračunskom periodu 2020. godine, POSLOVNI RASHODI iznose 1.229.351 KM, što je 99,7% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovi rashodi imaju POVEĆANJE za 210.305. KM ili 20,6 %.

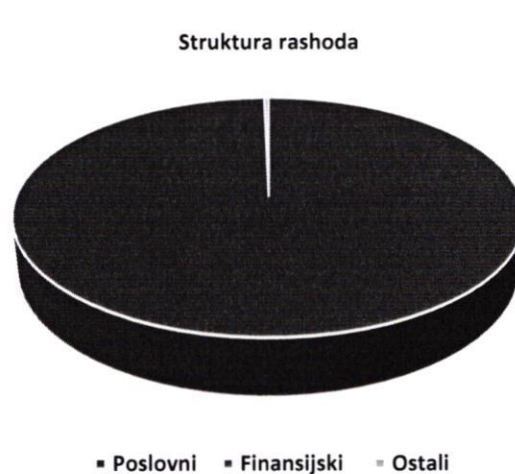
Poređenjem planiranih Rashoda za 2020. godinu od 1.268.000,00 KM i realizovanih Rashoda u 2020. godini od 1.233.424 KM, vidi se da su stvarni rashodi bili manji za 34.576,00 KM ili 2,73% u odnosu na planirano u 2020. godini.

Tabela 18. Pregled strukture ostvarenih rashoda

R. br.	Pozicija	01.01.2020. - 31.12.2020		01.01.2019 - 31.12.2019		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
1	Poslovni rashodi	1.229.351	99,7%	1.019.046	96,3%	121
2	Finansijski rashodi	2	0,0%	3.977	0,4%	0
3	Ostali rashodi	4.071	0,3%	35.470	3,4%	11
4	UKUPNO RASHODI	1.233.424	100,0%	1.058.493	100,0%	117

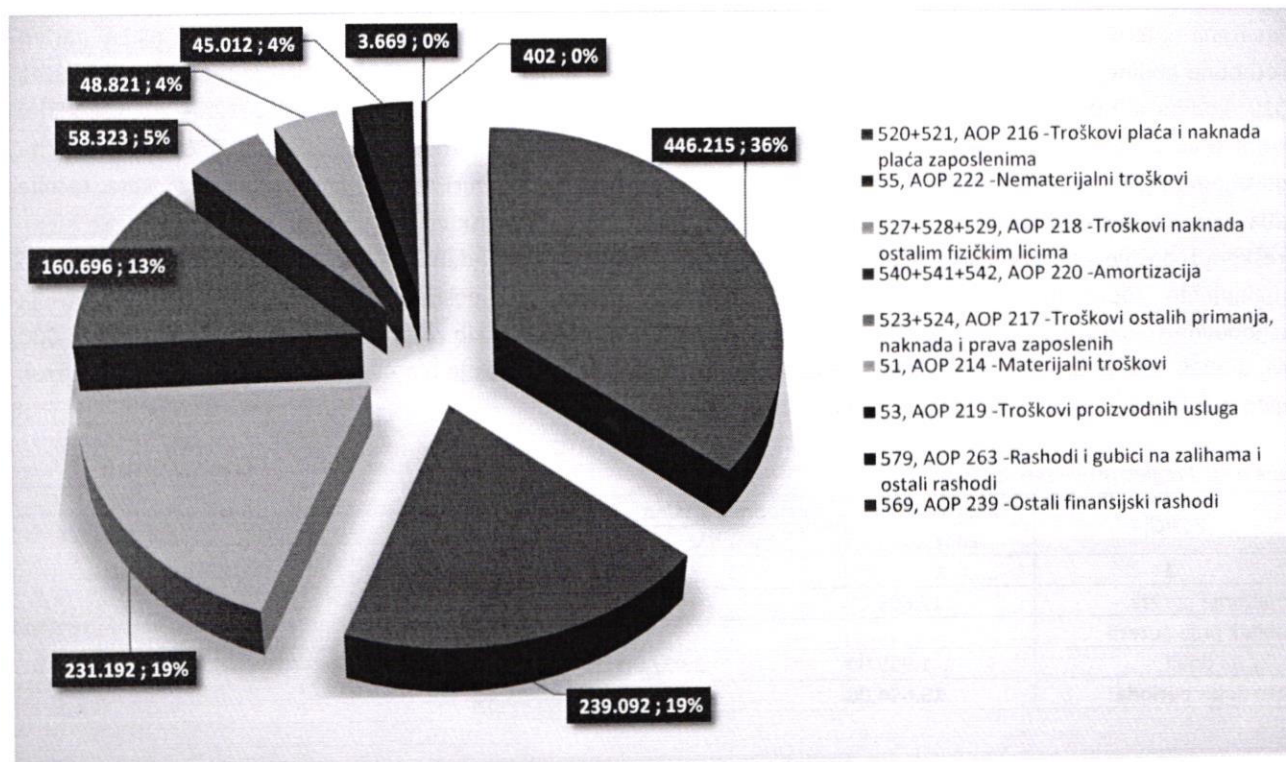
Slika 2. Uporedni pregled ukupnih rashoda 2020. i 2019.godine

Pregled strukture ukupnih rashoda 2020.godine

Tabela 19. Pregled ostvarenih troškova i rashoda po strukturi za period 01.01.2020. - 31.12.2020

R.br.	Pozicija (konto i AOP i bilansu uspjeha)		
		Iznos KM	%
1	Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	446.215	36,2%
2	Nematerijalni troškovi	239.092	19,4%
3	Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	231.192	18,7%
4	Amortizacija	160.696	13,0%
5	Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	58.323	4,7%
6	Materijalni troškovi	48.821	4,0%
7	Troškovi proizvodnih usluga	45.012	3,6%
8	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	3.669	0,3%
9	Ostali finansijski rashodi	2	0,0%
10	Ostali rashodi	402	0,0%
11	UKUPNO RASHODI	1.233.424	100,0%

Slika 3. Grafički prikaz strukture rashoda po veličini u obračunskom periodu

U obračunskom periodu 2020. godine, najveći rashodi su evidentirani na kontu Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima, u iznosu od 446.215. KM, što je 36.2% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovaj rashod ima POVEĆANJE za 72.850. KM ili 19,5 %.

Na drugom mjestu po veličini su rashodi koji su evidentirani na kontu - Nematerijalni troškovi, u iznosu od: 239.092 KM, što je 19,4% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovaj rashod ima POVEĆANJE za 153.033 KM. Osnovni razlog povećanja ovih troškova je predfinansiranje po osnovu projekta INOVANET u iznosu od 174.385,69 KM (10% od ukupno odobrenog granta), a koji se odnose na sve partnere u projektu, pa je Agencija kao vodeći partner morala da primi uplatu ovih sredstava na svoj račun a zatim i da izvrši uplatu ostalim partnerima (Nova Gradiška - 62.377,23 KM, TEHNOPILIS Nikšić - 56.533,03 KM i Bosanska Gradiška - 55.454,18 KM u navedenim iznosima, prema procedurama EU INTEREG CBC programa. Bez ovog iznosa mi bi imali realno i sniženje ovih rashoda, a koji obuhvataju uglavnom troškove komunalnih usluga, računovodstva, troškovima reprezentacije (vezani u najznačajnijem iznosu za troškove prilikom održavanja radionica ili realizacije projekata, platni promet, poštanske usluge, internet, telefonske usluge, te ostali nematerijalni troškovi (troškovi oglasa u sl. novinama, sredstva za higijenu), troškovi Nadzornog odbora Agencije itd.

Na trećem mjestu po veličini, rashodi koji su evidentirani na kontu - Troškovi naknada ostalim fizičkim licima, od 231.192 KM, što je 18.7% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovaj rashod ima POVEĆANJE za 5.040. KM ili 2.2 %. Ovo povećanje je usljedilo kroz realizaciju programa volontera i nešto većeg iznosa za plaćanje dijela bankarskih provizija, naknada troškova prevoza i sl.

Dalje slijedi konto - Amortizacija, od: 160.696 KM, što je 13% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovaj rashod ima POVEĆANJE za 5.769. KM ili 3,7 %.

Rashodi iskazani na kontu - Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih, od: 58.323 KM, su 4.7% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovaj rashod ima SMANJENJE za 13.943 KM ili 19,3 %.

Rashodi iskazani na kontu - Materijalni troškovi, od 48.821 KM, su 4% ukupnih rashoda. U odnosu na isti period prethodne godine, ovaj rashod ima SMANJENJE za 6.353 KM ili 11,5 %.

Troškovi proizvodnih usluga u obračunskom periodu su iznosili 45.012 KM što je SMANJENJE za 6.091 KM u odnosu na 2019. godinu ili 12,1 %. U najznačajnijem iznosu odnose se na troškove tekućeg i investicionog održavanja, te manjim dijeloma na troškove transportnih usluga, sponzorstva i reklame.

Ostvarena neto dobit u obračunskom periodu 2020. godine, iznosila je 15.654,00 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, SMANJENJE za 8.306 KM ili 34,66 %. Ostvarena neto dobit u 2020. godini je manja u odnosu na 2019. godinu iz razloga što je Agencija na osnovu realizacije predhodnih projekata (period 2012. – 2016. godine) akumulirala u Bilansu stanja - kontu Pasivnih vremenskih razgraničenja iznose koji su prelazili 600.000 KM na godišnjem nivou i ova sredstva su trebala da budu oprihodovana po dinamici realizacije pojedinih projekata, tačnije nabavkama stalnih sredstava i sl., a onda bi ti prilivi bivali umanjeni za zakonsku stopu amortizacije.

Greškom tadašnjeg knjigovodstva ovo nije rađeno pravovremeno pa tako i danas (4 godinu za redom) mi postepeno umanjujemo (oprihodujemo ova sredstva u redovane prilive) te posljedično tome imamo i povećanja rashodovne/troškovne strane. U 2020. godini tako je sa Pasivnih vremenskih razgraničenja izvršen priliv od 126.000 KM, u 2019. bilo je ukupno 612.942 KM na ovom kontu, a u 2020. taj iznos je bio 486.942 KM. Ovo je direktni uzrok nešto manje dobiti u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

Tabela 20. Pregled ostvarene dobiti

Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina	INDEKS 2/3*100
	Iznos KM	Iznos KM	
1	2	3	4
Dobit prije poreza	17.609,00	26.937,00	65,37
Gubitak prije poreza			
Porez na dobit	1.955,00	2.977,00	65,67
Neto dobit perioda	15.654,00	23.960,00	65,34

10.2. BILANS STANJA za period od 01.01. do 31.12.2020. godine

Tabela 21. Bilans stanja

AKTIVA		PASIVA	
POZICIJA	Iznos	POZICIJA	Iznos
A. Stalna sredstva i dugoročni plasmani	726.955	A. Kapital	290.453
I Nematerijalna sredstva	317.575	1. Osnovni kapital	10.000,00
II Nekretnine postrojenja i oprema	379.602	2. Neraspoređena dobit	315.621
1. Zemljišta	0,00	3. Neraspoređena dobit ranijih godina	271.075
2. Građevinski objekti	0,00	4. Neraspoređena dobit izvještajne godine	44.546
3. Postrojenja i oprema	379.366	5. Gubitak ranijih godina	35.168
4. Stambene zgrade i stanovi	0,00	B. Dugoročna rezervisanja	277.828
5. Avansi i nekretnine i oprema u pripremi	0,00	1. Dugoročna razgraničenja	209.828
III Investicijske nekretnine	5.978	C. Dugoročne obaveze	171
IV Biološka sredstva	23.800	E. Kratkoročne obaveze	163.714
V Ostala materijalna sredstva	0,00	II Obaveze iz poslovanja	90.330
VIII Dugoročna razgraničenja	0,00	Dobavljači u zemlji	86.174
TEKUĆA SREDSTVA	492.153	III Obaveze za plaće i ostala primanja zaposlenih	43.229
1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	404.724	V Druge obaveze	27.398
2. Kratkoročna potraživanja	76.575	F. Pasivna vremenska razgraničenja	486.942
3. Potraživanja za PDV	10.854	G. Odložene poreske obaveze	0,00
POSLOVNA AKTIVA	1.219.108	POSLOVNA PASIVA	1.219.108

10.3. Analiza struktura sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2020. godine

Tabela 22. Pregled raspoloživih sredstava u aktivi na dan 31.12.2020. i 31.12.2019. godine.

R.br.	Pozicija	31.12.2020		31.12.2019		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
0	1	2	3	4	5	6
1	STALNA SREDSTVA	726,955	59.6%	808,016	69.7%	90
	Stalna nematerijalna sredstva	317,575	26.0%	314,058	27.1%	101
	Nekretnine, postrojenja i oprema	385,580	31.6%	493,958	42.6%	78
	Biološka imovina	23,800	2.0%	-	0.0%	-
	Dugoročni plasmani i razgraničenja	-	0.0%	-	0.0%	-
2	TEKUĆA SREDSTVA	492,153	40.4%	351,783	30.3%	140
	Zalihe	-	0.0%	-	0.0%	-
	Potraživanja od prodaje (kupci i dr.)	76,575	6.3%	91,207	7.9%	84
	Kratkoročni finansijski plasmani	-	0.0%	-	0.0%	-
	Druga kratkoročna potraživanja	10,854	0.9%	18,346	1.6%	59
	Novac i novčani ekvivalenti	404,724	33.2%	242,230	20.9%	167
3	UKUPNA AKTIVA	1,219,108	100.0%	1,159,799	100.0%	105

10.3.1. Stalna sredstva

Materijalna imovina (nekretnine, postrojenja i oprema) iskazana je po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja.

Nabavna vrijednost raspoloživih stalnih sredstava na dan 31.12.2020. godine, iznosi: 1.436.255 KM, ispravka vrijednosti je: 709.300 KM, što znači da su ova sredstva amortizovana (otpisana) sa 49,4%, odnosno NETO sadašnja vrijednost iznosi: 726.955. KM, što je u odnosu na 01.01.2020. godine SMANJENJE za 81.061 KM. Amortizacija za obračunski period 2020. godine iznosi: 160.696 KM. Ovo je prije svega posljedica nabavke nove univerzalne mašine za ispitivanja u Laboratoriji LIND (≈ 120.000 KM) te obračuna amortizacije za ovu mašinu.

Najveća NETO sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana je na kontu - Postrojenja i oprema od 379.366 KM, što je 52,2% ukupnih stalnih sredstava, BRUTO nabavna vrijednost je 991.958 KM, a ispravka (amortizacija) 612.592 KM ili 61,8%. U odnosu na stanje početkom godine, ova sredstva imaju SMANJENJE, za 114.592 KM ili 52,2 %.

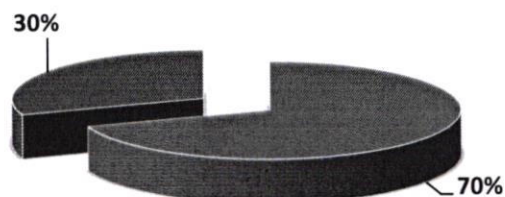
Na drugom mjestu po veličini su sredstava iskazana je na kontu - Ostala nematerijalna sredstva od 310.831 KM, što je 42,8% ukupnih stalnih sredstava, BRUTO nabavna vrijednost je 407.539 KM, a ispravka (amortizacija) 96.708 KM ili 23,7%. U odnosu na stanje početkom godine, ova sredstva imaju SMANJENJE, za 3.227 KM ili 42,8 %.

2020

2019

■ Stalna sr. ■ Tekuća sr. ■ Gubitak iznad kapitala

■ Stalna sr. ■ Tekuća sr. ■ Gubitak iznad kapitala

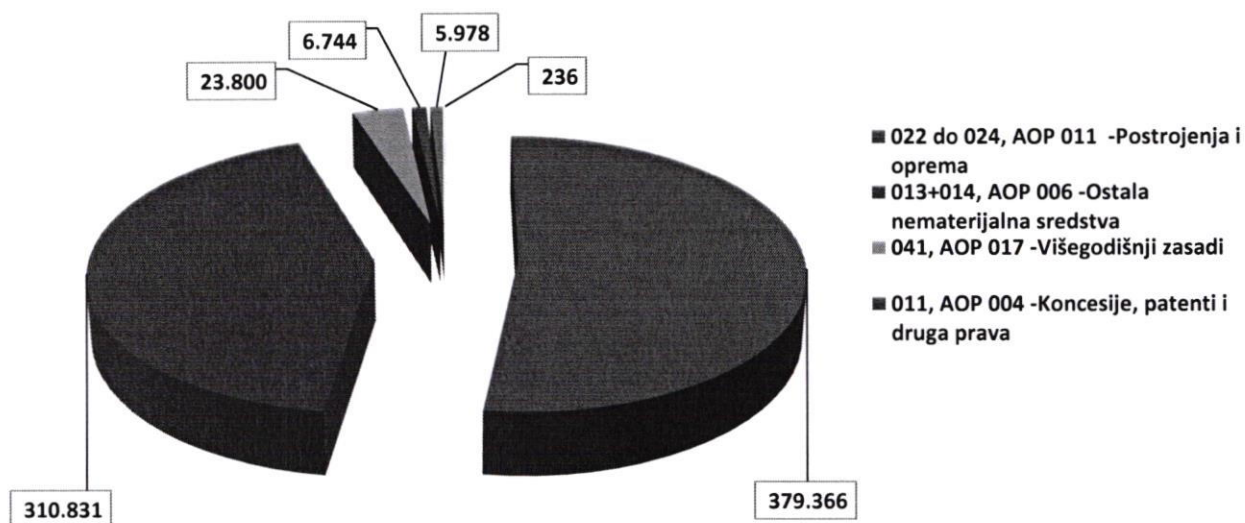

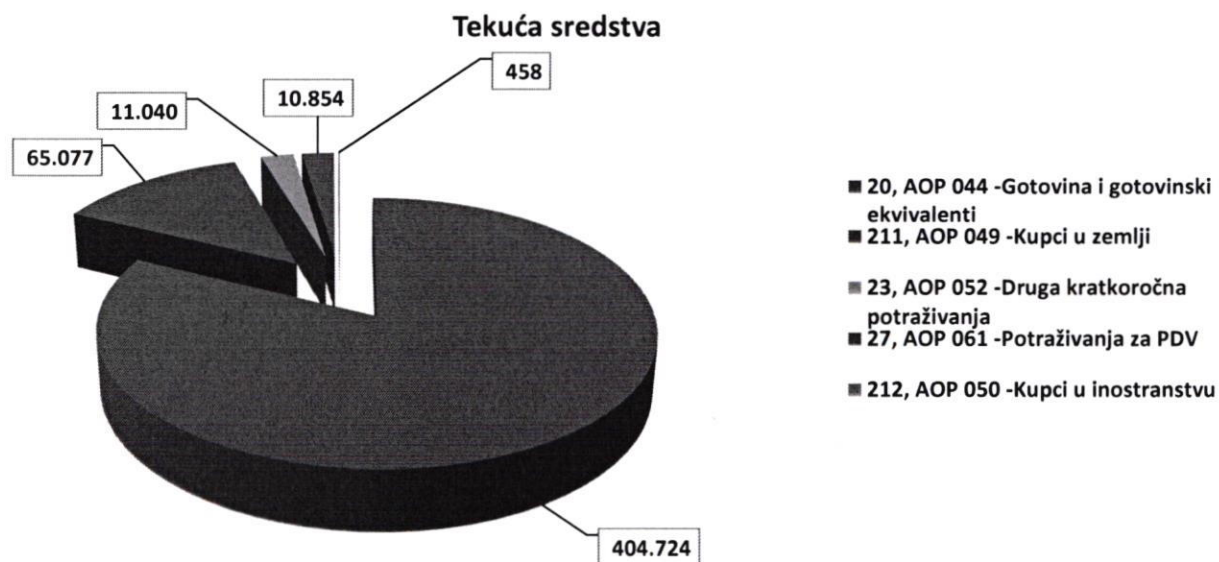
Slika 4. Grafički prikaz strukture raspoloživih sredstava u aktivi 31.12.2020. i 31.12.2019. godine

Tabela 23. Pregled raspoloživih sredstava u aktivi na dan 31.12.2020. i 31.12.2019. godine

R.br.	Pozicija	31.12.2020		31.12.2019		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
0	1	2	3	4	5	6
1	STALNA SREDSTVA	726,955	59.6%	808,016	69.7%	90
	Stalna nematerijalna sredstva	317,575	26.0%	314,058	27.1%	101
	Nekretnine, postrojenja i oprema	385,580	31.6%	493,958	42.6%	78
	Biološka imovina	23,800	2.0%	-	0.0%	-
	Dugoročni plasmani i razgraničenja	-	0.0%	-	0.0%	-
2	TEKUĆA SREDSTVA	492,153	40.4%	351,783	30.3%	140
	Zalihe	-	0.0%	-	0.0%	-
	Potraživanja od prodaje (kupci i dr.)	76,575	6.3%	91,207	7.9%	84
	Kratkoročni finansijski plasmani	-	0.0%	-	0.0%	-
	Druga kratkoročna potraživanja	10,854	0.9%	18,346	1.6%	59
	Novac i novčani ekvivalenti	404,724	33.2%	242,230	20.9%	167
	Aktivna vremenska razgraničenja	-	0.0%	-	0.0%	-
3	GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	0.0%	-	0.0%	-
4	UKUPNA AKTIVA	1,219,108	100.0%	1,159,799	100.0%	105

Stalna sredstva

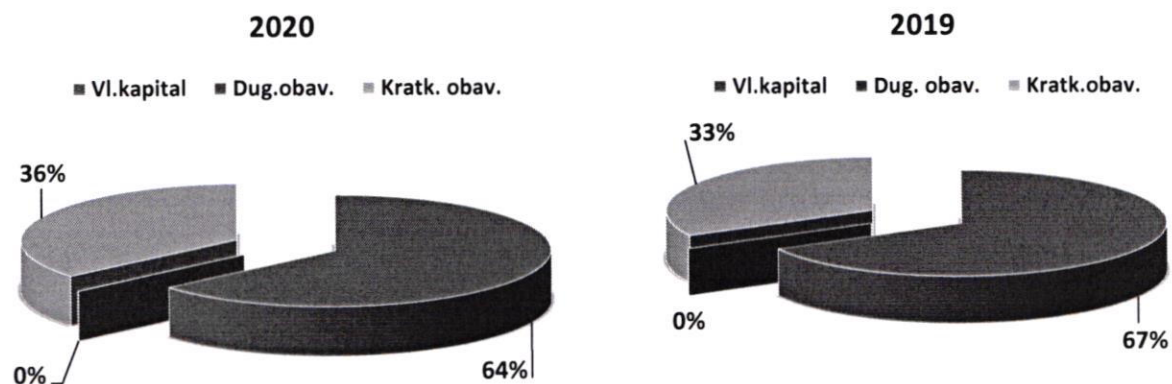

Slika 5. Grafički prikaz strukture raspoloživih sredstava u aktivi 31.12.2020. godine.

Tabela 24. Pregled pozicija PASIVE bilansa stanja, po veličini, na dan 31.12.2020. godine

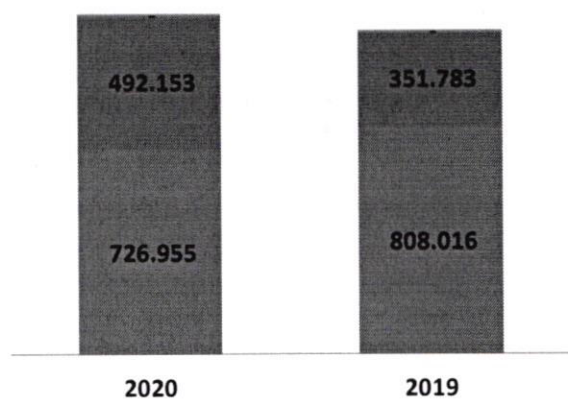
R.br.	Pozicija (konto i AOP u bilansu stanja)	31.12.2020		
		Iznos KM	%	%
0	1	3	4	5
1	Neraspoređena dobit ranijih godina	271,075	75.6%	21.1%
2	Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike	68,000	19.0%	5.3%
3	Neraspoređena dobit izvještajne godine	44,546	12.4%	3.5%
4	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću	10,000	2.8%	0.8%
5	Ostalo iz kapitala	(35,168)	-9.8%	-2.7%
6	UKUPNO KAPITAL - VLASTITA SREDSTVA	358,453	100.0%	27.8%
7	Dobavljači u zemlji	86,174	52.6%	6.7%
8	Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća	40,777	24.9%	3.2%
9	Druge obaveze	27,398	16.7%	2.1%
10	Dobavljači u inostranstvu	3,747	2.3%	0.3%
11	Obaveze za ostala primanja zaposlenih	2,452	1.5%	0.2%
12	Ostalo iz obaveza	3,337	2.0%	0.3%
13	UKUPNO OBAVEZE - ZADUŽENOST	163,885	100.0%	12.7%
14	REZERVISANJA + RAZGRANIČENJA	764,770	466.7%	59.4%

Slika 6. Grafički prikaz strukture pasive (izvora sredstava) 31.12.2020. i 31.12.2019. godine.

Struktura aktive

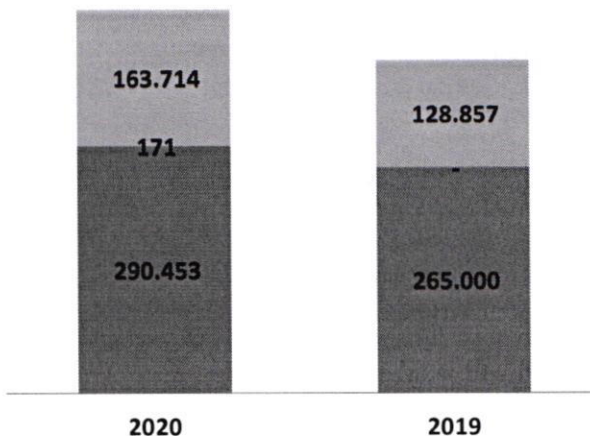
■ Stalna sr. ■ Tekuća sr. ■ Gubitak izn.kap.

Slika 7. Aktiva bilansa stanja 2020. i 2019.godine

Struktura pasive

■ Vl.kapital ■ Dug.obav. ■ Kratk.obav.

Pasiva bilansa stanja 2020. i 2019.godine

10.3.2. Tekuća (obrotna) sredstva

Tekuća (obrotna) sredstva na dan 31.12.2020. godine, iznose: 492.153 KM, što je u odnosu na stanje 01.01.2020. godine, POVEĆANJE, za 140.370 KM ili 39.9%. Prosječno korištena tekuća sredstva iznose 421.968 KM, imaju koeficijent obrtaja 2,96 i vrijeme vezivanja od 122 dana.

10.3.3. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja i plasmani na dan 31.12.2020. godine iznose: 76.575 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine SMANJENJE, za 32.978 KM ili 30,1 %, imaju koeficijent obrtaja 13,44 i vrijeme vezivanja od 27 dana.

Najveća potraživanja i plasmani su na kontu Kupci u zemlji, u iznosu od 65.077 KM, imaju koeficijent obrtaja 16,48 i vrijeme vezivanja od 22 dana. U odnosu na stanje početkom godine, ova potraživanja imaju SMANJENJE, za 21.663 KM ili 25 %.

Na drugom mjestu, po veličini, su potraživanja iskazana na kontu Druga kratkoročna potraživanja, u iznosu od 11.040 KM, imaju koeficijent obrtaja 177.23 i vrijeme vezivanja 3 od 2 dana. U odnosu na stanje početkom godine, ova potraživanja imaju POVEĆANJE, za 7.962 KM.

Naplata potraživanja Agencije u 2020. godini je preko 97% od kupaca ali pod ovom stavkom su uvrštena i potraživanja iz ranijih godina od onih subjekata koji su u periodu od 2007-2014. boravili u Biznis inkubatoru Zenica i ostali dužni Agenciji na ime plaćanja izdatih prostora. Jedan dio ovih dužnika je prestao djelovati, drugi dio je već ranije tužen, a dio sredstava Agencija pokušava naplatiti kroz kompenzacije u onim slučajevima kada je to moguće. Proces se vodi u saradnji sa advokatom, a sva dokumentacija vezana za ove slučajeve dostupna je u Agenciji ZEDA.

10.3.4. Kapital

Kapital društva (vlastita sredstva) na dan 31.12.2020. godine iznosi: 358.453 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine, POVEĆANJE za 93.453 KM ili 35,3 %. Na dan 31.12.2020. godine, društvo je kapitalom (vlastitim sredstvima) finansiralo 23,8% raspoložive aktive. Poželjno je da ovaj pokazatelj nije manji od 50%. Najveća stavka u kapitalu nalazi se na kontu - Neraspoređena dobit ranijih godina, u iznosu od: 271.075 KM. U odnosu na stanje početkom godine, ova pozicija ima POVEĆANJE, za 4.867. KM ili 1.8 %. Druga po veličini stavka u kapitalu nalazi se na kontu - Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike, u iznosu od: 68.000 KM.

10.3.5. Obaveze (zaduženost)

Obaveze društva (zaduženost) na dan 31.12.2020. godine iznose 163.885 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine SMANJENJE za 35.028 KM ili 27,18 %. Na dan 31.12.2020. godine, je obavezama (tuđim sredstvima) finansiralo 13,4% raspoložive aktive. Poželjno je da ovaj pokazatelj nije veći od 50%.

Najveće obaveze evidentirane su na kontu - Dobavljači u zemlji, u iznosu od: 86.174 KM, što je 52,6% ukupnih obaveza i 6,7% ukupno raspoloživih sredstava. Ove obaveze su još uvijek dio neusaglašenih obaveza iz perioda 2013-2016. godina koje će tokom 2021. godine biti korigovane. Ovo je greška koju je bivši servis za knjigovodstvene usluge provlačio kroz Bilanse i kada je ova greška uočena 2017. godine, Agencija je promijenila pružaoca usluga, a tokom predhodnih godina radila postepeno na korekcijama/ispravkama i usaglašavanju stvarne situacije sa obavezama. U nevednom iznosu se vode kao neplaćene obaveze nastale prema inostranim partnerima ili saradnicima u projektima što je besmisleno jer EU ili bilo koji donator ne bi prihvatio nijedan naš finansijski izvještaj niti bi ga eksterna revizija donatora tolerisala. Među ovim stavkama čak se pojavljuju i neplaćeni računi za električnu energiju iz 2014. Što je također nemoguće jer je ova Stavka/obaveza kao i sve druge izmirena kada je i fakturisana od strane Elektroprivrede FBiH. Ispravka ovih obaveza uradit će se prema Zakonu o računovodstvu i reviziji. Realno Agencija ima samo obaveze po osnovu obračunatih plaća na dan 31.12.2020. a koje su isplaćene tokom januara 2021. godine. Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća, u iznosu od: 40.777 KM, što je 24,9% ukupnih obaveza i 3,2% ukupno raspoloživih sredstava.

10.4. Pokazatelji analize finansijskih izvještaja

Tabela 25. Pokazatelji analize finansijskih izvještaja za period od 01.01. do 31.12.2020. godine

	Pokazatelj	2020.	2019.	Objašnjenje
1.	Stopa TEKUĆE likvidnosti	300,62	273 KM	Na dan 31.12.2020. godine, za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza, preduzeće ima 300.62 KM tekućih sredstava. Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 10.1 %. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.
2.	Stopa UBRZANE likvidnosti	300,62	273 KM	Na dan 31.12.2020. godine, za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza, preduzeće ima 300.62 KM novčanih sredstava. Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 10.1%. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.
3.	Stopa TRENUTNE likvidnosti	247.21 KM	187.98 %	Na dan 31.12.2020. godine, za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza, preduzeće ima 247.21 KM novčanih sredstava. Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 31.5%. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.
4.	Stopa finansijske stabilnosti	250.14 KM	304.91 KM	Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 18%. Smanjenje ovog pokazatelja je pozitivna tendencija, jer znači da se dio tekuće imovine finansira iz dugoročnih izvora čime se stvaraju pretpostavke za finansijsku stabilnost preduzeća.
5.	Pokazatelji zaduženosti	11.44%	13.11%	Na dan 31.12.2020. godine, ukupna imovina finansirana je iz tuđih sredstava sa 11.44%. Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 14.6%. Pokazatelj je bolji ako je stopa manja i ima tendenciju smanjenja.
6.	Stopa vlastitog finansiranja	23.83%	22.85%	Na dan 31.12.2020. godine, ukupna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava sa 23.83% ili sa 290.453 KM 31.12.2019. godine, vlastito finansiranje je bila 22.85%. Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 4,3%. Pokazatelj je bolji što je stopa veća i ima tendenciju povećanja.
7.	Stopa pokrića I; Zlatno bankarsko pravilo	39,95%	32,80%	Na dan 31.12.2020. godine, stalna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava sa 40% ili sa 290.453 KM. 31.12.2019. godine, vlastito finansiranje stalne imovine je bila 32.8%. Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 21,8% Stopa pokrića I - Zlatno bankarsko pravilo nalaže ročnu usklađenost dijelova aktive i pasive, odnosno zahtjeva finansiranje stalne imovine iz vlastitih izvora. Pokazatelj je bolji ako je procenat veći i ima tendenciju povećanja.
8.	Stopa ekonomičnosti	101.43 KM	102.54 KM	U 2020. godini, za svakih 100 KM rashoda, preduzeće ostvari 101.43 KM prihoda. U istom periodu prošle godine, za svakih 100 KM rashoda ostvarilo je 102.54 KM prihoda. Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 1,1%. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja.
9.	Pokazatelj profitabilnosti	2.41 KM	2.48 KM	U 2020. godini, za svakih 100 KM ukupnog prihoda, preduzeće ostvari 2.41 KM bruto dobiti (gubitka). U istom periodu prošle godine, za svakih 100 KM ukupnog prihoda ostvarilo je 2.48 KM bruto dobiti (gubitka). Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 2,82%. Bruto marža profita (gubitka) stavlja u odnos bruto dobit ili gubitak s ukupnim prihodom. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja. Razlog smanjenja u periodu 2020. godina je investicija u objekte Biznis inkubatora, TechnoParka, Poslovne Zone, nabavku nove mašine itd. a koja se direktno odrazila na planiranu bruto dobit, ukupna visina investicija bila je 57.112 KM.
10.	Bruto marža profita (gubitka) od poslovne aktivnosti	2.73 KM	2.97 KM	U 2020. godini, za svakih 100 KM poslovnih prihoda, preduzeće je ostvarilo 2.73 KM dobiti (gubitka) od poslovne aktivnosti. U istom periodu prošle godine, za svakih 100 KM poslovnog prihoda ostvarilo je 2.97 KM bruto dobiti od poslovne aktivnosti. Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 8,08%. Pokazatelj je bolji ako je stopa veća i ima tendenciju povećanja. Razlog smanjenja u periodu 2020. godina je investicija u objekte Biznis inkubatora, TechnoParka, Poslovne Zone, nabavku nove mašine itd. a koja se direktno odrazila na planiranu bruto dobit, ukupna visina investicija bila je 57.112 KM

10.5. Realizacija Plana investicija u 2020. godini

Planom rada za 2020. godinu bila je planirana realizacija nekoliko značajnih investicija u objekte TechnoParka, Biznis inkubatora i Poslovne zone, međutim zbog okolnosti na koje nismo mogli utjecati došlo je odgađanja ovih investicija u nekim slučajevima u potpunosti, a za neke planirane investicije samo je došlo do pomjeranja termina njihove realizacije. Primjer je bila planirana investicija u adaptaciju zgrade TechnoParka - Aneks B, koja se realizuje u okviru Projekta INOVANET iz sredstava EU prekogranična saradnja CBC BIH-HR-CG. Visina ove investicije bila je u iznosu od 660.000,00 KM. Zbog prolomivanja aktivnosti EU Sekretarijata koji koordinira i nadzire kompletan program prekogranične saradnje CBC BIH-HR-CG došlo je i do pomjeranja potpisivanja Ugovora o početku implementacije projekta INOVANET pa je umjesto u februaru/martu 2020. godine projekat službeno počeo 15. septembra 2020. godine, zbog čega je kompletna investicija prebačena za 2021. godinu.

Usljed ovoga ali i svih događanja u toku 2020. godine bili smo prinuđeni otkazati ili prolongirati i neke druge investicije planirane u 2020. godini. Ipak i pored svih događanja godinu smo završili sa značajnim iznosom od 86.012,96 KM realizovanih investicija. Prikaz planiranih i realizovanih investicija dat je u narednoj tabeli.

Tabela 26. Realizovane investicije za period od 01.01. do 31.12.2020. godine

R.b.	Opis aktivnosti	Planirani iznos investicije u KM	Realizovani iznos investicije u KM	Napomena
1.	Izrada i postavljanje novih unificiranih natpisa i poštanskih sandučića, za korisnike radioničkih prostora A, B i C objekta Inkubatora	1.500,00	1.396,00	Realizovano.
2.	Uređenje prostora Poslovne zone prema ARCELOR MITTAL-u Zenica – Projekat hortikulture, sufinansiran od strane Fonda za zaštitu okoliša FBiH	25.000,00	31.465,98	Ukupna vrijednost Ugovorenih radova po odobrenom projektu Fonda za zaštitu okoliša je 29.266,38 KM. Ostatak su dodatni radovi + dodatne sadnice.
3.	Sanacija krova i zamjena dotrajalih oluka na objektu A Biznis inkubatora	2.500,00	0	Nije realizovano. Planirano za 2021. godinu.
4.	Izrada novih šahtova i zavarivanje postojećih duž saobraćajnica u Biznis inkubatoru i Poslovnoj zoni.	2.000,00	664,92	Realizovano.
5.	Čišćenje kanizacionog sistema/šahtova oko objekata Inkubatora i TechnoParka	2.000,00	1.499,94	Realizovano.
6.	Utopljavanje zgrade TechnoParka	30.000,00	0	Nije realizovano. Planirano za 2021. godinu.
7.	Nabavka transportnog vozila	10.000,00	0	Nije realizovano. Odustali smo od ove stavke jer je procjena da nam dodatno vozilo ili zamjena postojećeg nisu potrebni u ovom trenutku tj. u ovom periodu.
8.	Adaptacija zgrade TP-a-Aneks B-Projekat iz programa EU prekogranična saradnja CBC BIH-HR-CG	660.000,00	0	Nije realizovano jer je po potpisanom Ugovoru sa EU planirana realizacija u 2021. godini.
9.	Izgradnja unificiranih dimnjaka u radioničkim prostorima B objekta Inkubatora	16.500,00	5.978,65	Pokrenuta procedura nabavke i ugradnje 4 nova unificirana dimnjaka u decembru mjesecu 2020. godine.
10.	Zamjena građevinske stolarije na objektu A i B Inkubatora (prozori, vrata)	27.000,00	0	Nije realizovano. Planirano za 2021. godinu
11.	Periodični pregled PP aparata, hidranata, gromobrana te periodično ispitivanje protivpožarnih senzora i dojavne centrale	1.000,00	1.357,20	Realizovano.
12.	Obilježavanje parking mjesta ispred radioničkih prostora objekata Inkubatora	1.000,00	1.089,27	Realizovano.
13.	Održavanje hortikulture oko Inkubatora i zgrade TechnoPark-a, te Poslovne zone Zenica 1.	3.000,00	8.037,31	Realizovano.
14.	Uređenje prostora oko zgrade TechnoPark-a	5.000,00	714,18	Realizovano.
15.	Krečenje zajedničkih prostorija TechnoPark-a	4.000,00	0	Nije realizovano. Planirano za 2021.

				godinu
16.	Ravnanje i uređenje zemljišta u Poslovnoj zoni i odvoz viška zemlje sa parcela namijenjenih prodaji.	-	7.025,85	Nije planirano. Realizacija u skladu sa stvarnom potrebom.
17.	Adaptacija postojećeg sanitarnog čvora u objektu B (13) Biznis inkubatora.	-	11.115,06	Radovi započeli u 2019. godini. Završena adaptacija u 2020. godini (Prikazani iznos investicije predstavlja ostatak od 50 % po Ugovoru)
18.	Bilbord - izrada novog plakata sa natpisima firmi u Poslovnoj zoni	-	780,00	Nije bilo planirano. Realizacija u skladu sa stvarnom potrebom.
19.	Zamjena stakala na prozorima na B objektu Biznis inkubatora.	-	1.024,14	Nije bilo planirano. Realizacija u skladu sa stvarnom potrebom.
20.	Izrada i ugradnja vanjskih roletnih na objektu TechnoPark-a.	-	5.830,00	Nije bilo planirano. Realizacija u skladu sa stvarnom potrebom.
21.	Nabavka, ugradnja i premještanje dijela videonadzora u Poslovnoj zoni	-	1.040,20	Nije bilo planirano. Realizacija u skladu sa stvarnom potrebom.
22.	Uređenje fasade na Biznis inkubatoru		6.994,26	Posao ugovoren krajem 2019. godine. Realizacija završena u 2020. godini
UKUPNO u KM:		790.500,00	86.012,96	

10.6. Realizovane nabavke tokom 2020. godine

Tokom 2020. godine u skladu sa Zakonom o Javnim nabavkama BiH realizovane su i ugovorene sljedeće nabavke:

1. Nabavka usluga: "Elektronsko obezbjeđenje objekta (zgrada TechnoPark-a)"
2. Nabavka i isporuka roba "Sredstva za čišćenje i održavanje higijene"
3. Nabavka i ugradnja ivičnjaka u Poslovnoj Zoni "Zenica 1"
4. Nabavka i zavarivanje šahtova u Poslovnoj Zoni "Zenica 1"
5. Nabavka usluga: "Održavanje hortikulture u Poslovnoj Zoni "Zenica 1"
6. Nabavka usluga: "Osiguranje radnika Agencije ZEDA d.o.o."
7. Nabavka roba: "Pelet za zagrijavanje"
8. Nabavka roba: "Sitni i potrošni material za održavanje zgrade"
9. Nabavka radova: "Sanacija kanalizacione mreže"
10. Nabavka roba: "Nabavka zastava"
11. Nabavka usluga interneta i pretplatnički paket mobilne telefonije
12. Nabavka usluga: "Kalibracija opreme Laboratorije LIND"
13. Nabavka i isporuka roba "RFID privjesci"
14. Nabavka i ugradnja roba "Vanjske aluminijske roletne"
15. Nabavka usluga: "Osiguranje imovine"
16. Nabavka roba: "Kancelarijski materijal"
17. Nabavka, isporuka i ugradnja branika/ograde za kontejner
18. Nabavka roba: "Izrada i ugradnja dimnjaka"
19. Nabavka roba: "Led vodotijesne svjetiljke"
20. Nabavka roba: "Izrada i šivenje odjevnih predmeta sa logom Agencije"
21. Nabavka roba: "Promo materijal" – USAID WHAM
22. Nabavka roba: "Kopir aparati i skener"
23. Nabavka roba: "Računarska oprema-kamare i slušalice"
24. Nabavka radova: "Sanacija kanalizacione mreže u Poslovnoj zoni "Zenica 1"
25. Nabavka roba: "Mobilijar dječijih igrališta – Nemila i Kamberovića polje 1"
26. Nabavka usluga: "Sanacija mobilijara dječijih igrališta – Nemila i Kamberovića polje 1"
27. Nabavka i ugradnja košarkaške table- lokacija Bilino polje
28. Nabavka roba: "Video nadzor u Poslovnoj zoni "Zenica 1"
29. Nabavka roba: "Računarska oprema – SSD disk i monitor"
30. Nabavka usluga: "Usluge interneta za korisnike inkubatora u zgradi TechnoPark-a"
31. Nabavka usluga iznajmljivanja uređaja za printanje, kopiranje i skeniranje A3/A4 i manjih formata

Sve nabavke su realizovane u skladu sa procedurama i zahtjevima Zakona o javnim nabavkama.

Tokom 2020. godine radili smo i usklađivanje akata Agencije. Promjena se odnosila na usklađivanje preambule akata sa aktuelnim Zakonima i ovaj proces urađen je uz saglasnost Nadzornog odobro Agencije i gradske Službe za privredu i upravljanje razvojem Grada Zenica.

11. Završna ocjena poslovanja Agencije u 2020. godini

Analizirajući poslovanje Agencije u 2020. godini, u uslovima kakvi su vladali tokom cijele godine ne samo u našoj državi i okruženju nego i cijelom svijetu, može se zaključiti da su postignuti značajni rezultati, kako u pozitivnom finansijskom poslovanju, tako i u procesu obavljanja funkcije Agencije.

Agencija je gotovo u potpunosti ostvarila svoje planove, postavljene zadatke i ciljeve u 2020. godini. Odstupanja od zacrtanog desila su se prije svega u broju i vrsti planiranih aktivnosti u dijelu organizovanja edukacionih programa, seminara i radionica, te apliciranje sa novim projektima. Razlog ovom su bile potpune ili djelimične obustave ovih aktivnosti usljed zdravstveno-epidemiološke situacije tokom 2020. godine kako na lokalnom nivou tako i na drugim višim, pa međunarodnim nivoima. Ipak i pored ovoga dostigli smo zadovoljavajući nivo ispunjenja zacrtanog Plana rada Agencije za 2020. godinu.

Agencija je u kontinuitetu pružala usluge prijema novih inkubiraca u prostore Inkubatora i Techno parka Zenica iz kojih je izašlo 11 novih/stasalih firmi i uselilo se novih 12 start-up preduzeća. Uspješno smo radili na implementaciji 14 projekata, kreirali 3 nova projekta, inicirali na osnovu zahtjeva zeničkih privrednika prodaju 10 novih parcela za 10 novih investitora, realizovali smo uspješno sva ugovorena ispitivanja u okviru Laboratorije LIND uz posebno značajan porast broja usluga u drugoj polovini 2020. godine (90 ispitivanja), uspješno realizovali audit i recertifikaciju Laboratorije, uspješno smo sarađivali sa svim poduzetnicima zeničke regije, nastavili saradnju sa našim domaćim i inostranim partnerima u implementaciji postojećih ili kreiranju novih projekata, te nastavili uspješnu saradnju sa Gradskom upravom, Službom za privredu i upravljanje razvojem u realizaciji projekata i aktivnosti na unapređenju poslovnog ambijenta u Poslovnoj zoni Zenica 1 ali i cijelom Gradu.

U cilju unapređenja internih kapaciteta za obavljanje svoje funkcije počeli smo sa implemenatcijom ERP Sistema u svakodnevni rad Agencije koji ima za cilj automatizirati radne procese Agencije, u skladu s važećim zakonima u FBiH i BiH, te dodatno unaprijediti kvalitet i efikasnost upravljanja.

Na kraju poslovne godine ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 15.654,00 KM neto dobiti uz održanje kontinuiteta naplate usluga Agencije i priliva sredstava iz različitih projekata. U 2020. također smo imali i realizaciju značajnih investicionih ulaganja iz projektnih i vlastitih sredstava. U finansijskom aspektu poslovanja, 2020. godina se može ocijeniti kao uspješna godina u poslovanju Agencije uprkos otežanim okolnostima poslovanja.

Društvo je redovno izvršavalo finansijske obaveze prema svojim povjeriocima i bilo je likvidno u svakom trenutku. Uredno su izmirivane obaveze prema dobavljačima, zaposlenicima, obaveze po osnovu poreza i doprinosa, obaveze po osnovu PDV-a i dr.

Radom Agencije u 2020. godini ispunjena je njena funkcija u lokalnom ekonomskom razvoju i unapređenju poduzetništva, kao i unapređenju poslovnog ambijenta u gradu Zenici.

Rad u Agenciji bio je organizovan i obavljan u skladu sa zakonskim propisima, zahtjevima i propisima domaćih i inostranih donatora, te su primijenjivane najbolje raspoložive prakse za ovu vrstu djelatnosti.

U Zenici, 25.03.2021. godine

Direktor Zeničke razvojne Agencije ZEDA d.o.o.
Senad Pašalić dipl. ing. maš.